

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 278

Poznań, sobota dnia 20 czerwca 1931

Rok XXVI

Na XI Zjazd Katolicki

Od r. 1920 należą zjazdy katolickie do stałej tradycji wielkopolskiej. Rok rocznie skupiają one społeczeństwo nasze w zgodnych, pożytecznych obradach, kończących się zwykle uchwaleniem pewnych zasadniczych wskazań. Historia tych zjazdów dałaby bardzo ciekawy pogląd na wszystkie niemal zagadnienia, które się przesunęły przez życie i sumienie narodu. Z Wielkopolski przeszedł Zjazd Katolicki do wszystkich diecezji i dzielnic kraju, tak że niema roku, w którymby się w kilku miejscowościach nie odbywały wiece i manifestacje katolickie. Związczą obfituje w nie rok bieżący.

Naród znękany, zmęczony, zdenerwowany nierównością i, pozbawionym zupełnie równowagi, sposobem bycia państwowego, szuka oparcia oraz spokoju na rozważaniu zagadnień swojego bytu.

Nie dziw, że w takich stosunkach jest mu życie religijne pożądaną ostoją. Rośnie więc zrozumienie i entuzjazm dla Zjazdów Katolickich, odbywających się w atmosferze pokoju, umiaru i poszanowania godności uczestników. Obrzędy religijne, związane z istotą zjazdów, oraz żywiołowe manifestacje zewnętrzne krzepią na duchu, płoszą gorycz i zniechęcenie, budzą wiarę w własne siły twórcze. W duszącej atmosferze czasów obecnych zawdzięczają i naród i państwo bardzo wiele owym zorganizowanym objawom życia katolickiego.

Na czele ich stoi Prymas Polski, N. Arcypasterz naszych archidiecezji. Jego osoba dodaje im powagi i uroku. Przeprowadza plan Zjazdów Katolickich, jako swoje statutowe zadanie, Liga Katolicka. W tym roku został, jako miejsce XI Zjazdu Katolickiego, wybrany Zbąszyń.

Pokazało się, że to wybór był dobry i trafny. Całe bowiem polskie i katolickie pogranicze żyje i pracuje od szeregu miesięcy pod znakiem Zjazdu Katolickiego. Jest to charakterystyczne dla duszy polskiej i słowiańskiej, że wszystko, co tchnie miłością, czynem i pokojem, budzi w niej żywotność i zapał.

Zbąszyń sam przeżywa przepiękny okres napięcia uczuć wielkich i szlachetnych, porywów pełnych radości, dumy i gotowości do ofiar. Już samo zmobilizowanie takich szlachetnych nastrojów jest wynikiem dodatnim i pożądanym. Mimowoli stał się Zbąszyń na czas XI Zjazdu Katolickiego szczególnie magnetycznym dla całej Wielkopolski. Radosny i krzepiący nastrój przelewa się nawet przez kordon, wnosząc bratnią pociechę pod strzechy braci, przeżywających bardzo ciężką dolę.

Ośrodkiem myślowym obrad w Zbąszyniu jest zagadnienie najwięcej chyba zasadnicze i ważne, a mianowicie chrześcijańskiego wychowania młodzieży. Do encykliki Ojca św. Piusa XI, wydanej na ten temat, powracać będą liczne pokolenia. Omawia ona bowiem i rozwiązuje autorytatywnie sprawy

Straszna katastrofa lotnicza koło lotniska w Ławicy

Dwa samoloty zniszczone — Jeden pilot zabity, a drugi ciężko ranny

Dzisiaj o g. 10 m. 50 przedpoł. wydarzyła się w pobliżu lotniska w Ławicy straszna katastrofa samolotowa. W czasie przeprowadzania ćwiczeń eskadry myśliwskiej, gdy trzy samoloty leciały w kluczu, dwa tylne, typu „Spad“ zawadziły o siebie skrzydłami na wysokości około 2000 mtr. i runęły na dół.

Pilot jednego z nich por. Zanożyński zdołał jeszcze w ostatniej chwili wyskoczyć z 25 mtr. i padł ciężko ranny z polamaniami nogami na terenie toru wyścigowego. Pilot drugiego samolotu kapral Napierała z Chodzieży runął z aparatem i zabił się na miejscu.

Oba samoloty zostały doszczętnie

Jeszcze jedna katastrofa

Tarnów, 20. 6. (Tel. wł.) Wczoraj około godz. 6 wieczorem nad polami jednej z podmiejskich wsi zapalił się w powietrzu wojskowy samolot ćwiczeb-

ny. Samolot spadł na ziemię. Sierżant Klimszad zabił się na miejscu, a kapral Ruta wyskoczył z samolotu, lecz spadając, doznał ciężkich obrażeń.

zdruzgotane. Pierwszy z nich spadł w krzewy na torze wyścigowym, drugi, pod którym znalazł śmierć s. p. kapral Napierała — tuż przy płocie toru wyścigowego od strony Poznania, o jakieś 800 mtr. od drogi do Ławicy.

Zaznaczyć należy, że obaj lotnicy mieli już niejednokrotnie wypadki samolotowe, z których zdołali się wyratować skokami ze spadochronem. S. p. Napierała niedawno wyszedł ze szpitala garnizonowego, gdzie leczył się po wypadku, z którego tylko dzięki spadochronowi wyszedł cało. Teraz nie zdołał już wyskoczyć mimo, że przygotował sobie spadochron.

Ujęcie mordercy śp. kapitana Łopatki

Brześć nad Bugiem, 20. 6. (PAT.) W d. 17. bm. wskutek pościgu ujęty został Bazyli Pugacz, słynny z napadu dokonanego na śp. kap. Łopatkę i sierż. Brojka. Bandytę odstawiono pod silną eskortą do Brześcia. Z całym cynizmem przyznał się on do popełnienia zbrodni. Z zeznań jego wynika, że inicjatorem i głównym sprawcą napadu był Stanisław Zysek, ujęty podczas oblawy w d. 7. bm. Przebieg napadu był następujący: Bandyci wskoczyli w biegu do pociągu obok stacji Hoły na linii Kowel—Sarny. Pierwszy do przedziału zajętego przez kap. Łopatkę wtargnął Zysek i wystrzelał z rewolweru pozba-

wił życia sierżanta Brojka. Gdy wskutek strzału kap. Łopatko obudził się, Zysek i trzeci bandyta Dunaj dali do niego 8 strzałów. Pugacz zeznał, że pomiędzy rannym już kap. Łopatką a mordercami wywiązała się walka na śmierć i życie. Po dokonaniu krwawego mordu bandyci wyrzucili ciała zabitych i po zrabowaniu pieniędzy wyskoczyli z pociągu obok stacji Szeluck. Chcąc zatrzeć ślady morderstwa Pugacz i jego dwaj towarzysze doszli do miejsca, gdzie leżały zwłoki ofiar, zakopali je i przysypali mielonem tytoniem, aby uniemożliwić poszukiwanie psom policyjnym.

Jeszcze jeden projekt podatkowy

Opodatkowane mają być osoby wolne od służby wojskowej

Warszawa, 20. 6. (PAT.) „Express Poranny“ dowiaduje się, że rada ministrów opracowała projekt rozporządzenia o wysokości i sposobie poboru podatku wojskowego oraz podziału jego między państwo a gminy.

Projekt ten przewiduje, że osoby zwolnione w części lub całkowicie od służby wojskowej płacić będą podatek

wojskowy na rzecz państwa w formie dodatku do podatku dochodowego w wysokości 10 lub 20 proc., zależnie od tego, czy są niezdolne całkowicie do służby wojskowej, czy też tylko do służby z bronią. Osoby niepodlegające podatkowi dochodowemu płacić będą podatek wojskowy na rzecz gmin w wysokości 10, wzgl. 15 zł rocznie.

Zjazd ambasadorów niem. w Berlinie

Berlin, 20. 6. (PAT.) Dziś wieczorem przybył do Berlina ambasador niemiecki w Londynie Neurath. Bawią tu już ambasadorowie niemieccy

z Rzymu Schubert i Paryża Hoesch. Ambasador niemiecki w Waszyngtonie Puttitz-Gaffron znajduje się w drodze do Niemiec.

wielkie i subtelne, których zła, czy dobre załatwienie może decydować o bycie i niebycie całych narodów, o nowym rozwoju, albo też zachodzie kultury europejskiej. Zajęci kryzysem gospodarczym, zawikłaniami społecznymi i politycznymi mają bardzo często poważni nawet ludzie oczy zamknięte na przesilenie najgroźniejsze natury duchowej i moralnej.

Zarazki bolszewizmu, korzystając z braku pracy i ohleba, usiłują zdobyć sutereny i poddasza, nękane nędzą. Materializm zaś, chęć używania i brak silnych zasad otwierają mu gościnne podwoje pałaców i salonów.

Nie on sam jednak wyszedł na podboje. Niebywała aktywność w pozyskiwaniu ludzkości roztacza zakon zakonspirowanej braci masonskiej. Niby owa tajemnicza zatruta mgła, dusząca w pewnych odstępach niektóre dzielnice Belgji, tak napływa z zakrytych źródeł, kierowany celowo mór rozstroju moralnego. Starczy rozpatrzyć się po najbliższej nam Polsce, aby stwierdzić, z dnia na dzień niemal rosące, rozluźnianie więzi moralnej, cynizm nabierający coraz więcej śmiałości, niestety także objawy onieśmienia odwagi cywilnej aż do skali bezwładu.

Pius XI utrafił w sedno: Pracę odno-

wienia ludzkości rozpoczyna od przypomnienia niewzruszonych zasad wychowania chrześcijańskiego młodzieży.

Mądrze, spokojnie, świadomy swego posłannictwa i mocy duchowej rozdziela jasno, bez dwuznaczności a szczerze kompetencje w tej subtelnej dziedzinie między rodzinę, Kościół a państwo. — Sprawiedliwie oddaje, co komu należy. Nie chodzi bowiem o zdobycie przemijających wpływów dnia dla tej, czy owej strony, ale o wydobycie ludzkości z zamętu i konfliktu.

Szkoda, że nie wszyscy umieją się wznieść na górny poziom spraw wyższych, a oceniają czyn papieża pod niskim kątem interesów swego ciasnego podwórka. Świadczy to o niezrozumieniu głębi motywów Kościoła, oraz o nieorientowaniu się zupełnie w rosnącej możliwości zagłady kultury zachodniej. Słusznie wskazuje odezwa komitetu XI Zjazdu Katolickiego na ważność zagadnienia wychowawczego dla narodu i państwa polskiego. Młodzież polska rwie się ku wyżynom, z obrzydzeniem odwraca się od bagien rozkładu moralnego, z całą powagą szuka mocnego oparcia zasad dla siebie.

Obowiązkiem sumienia starszego pokolenia jest, aby zrozumiało wagę i grozę chwili i zwróciło całą swoją czujność i wysiłek ku zagadnieniu chrześcijańskiego wychowania młodzieży.

Dobrze się stało, że myśl o niem przewodzi XI Zjazdowi Katolickiemu w Zbąszyniu, przyczyni się to waleń do lepszego zapoznania całego społeczeństwa z zagadnieniem wychowania oraz popchnie je bez wątpienia ku czynom twórczym w tej dziedzinie. XI Zjazd Katolicki odezwie się żywym echem w Wielkopolsce i poza jej granicami. Oczy, serca i życzenia zwrócą się ku Zbąszyniowi. Piękny, kresowy gród stanie się jeszcze miłszym i droższym sercu polskiemu, niejako uszlachetniony i uświęcony zbożnymi obradami i obrzędami.

Sprawa młodzieży wysunie się więc i umocni się na czele zagadnień, zajmujących naród polski. Niemniej poleci wdzięczna myśl polska ku Temu, który wyniósł wychowanie młodzieży na takie słoneczne i promienne wyżyny.

Ojciec chrześcijaństwa, Pius XI, przeżywa po wspaniałych słonecznych dniach swojego jubileuszu krzyżową niemal drogę ciężkich prób i niewdzięczności. Zmoże ją, bo hartowny jest i świadomy swoich przeznaczeń, niemniej będzie Mu pociechą pewność, że serca polskie równe mają z Jego sercem tętno.

Uczucia przywiązania i hołdy, które ze Zbąszynia popłyną ku stolicy Piotrowej, przypomną serdeczny węzeł, łączący Polskę z osobą Papieża. — Życzymy, aby XI Zjazd Katolicki przyniósł obfite owoce Kościółowi i Ojczyźnie!

Odczyt prof. Piccarda.

Bruksela, 19. 7. (PAT.) Prof. Piccard wygłosił w dniu 18. bm. w Akademji tutejszej odczyt, transmitowany przez radio. Uroczystość ta była zorganizowana przez Towarzystwo Poszukiwań Naukowych, które sfinansowało lot Piccarda.

GEBETHNER & WOLFF

KSIEGARNIA i SKŁAD NUT W POZNANIU

UL. FR. RATAJCZAKA NR. 36

polecają nowości:

Dąbski Jan. Pokój ryski, wspomnienia, pertraktacje, tajne układy z Jofem listy, z 15 ilustracjami i 1 mapą	zł. 15,—
Dmowski Roman. Świat powojenny i Polska	" 10,—
Karpiński Stanisław. Pamiętnik dziesięciolecia 1915—1924	" 13,—
Milewski-Korwin Hipolit. Siedemdziesiąt lat wspomnień (1855—1925)	" 24,—
Piłsudski Józef. Poprawki historyczne	" 5,—
Wołoszynowski Juljan. Rok 1863, wydanie na pięknym papierze z wieloma ilustracjami	" 27,—
Bułhak Jan. Fotografika, zarys fotografii artystycznej	" 30,—
Wasylewski Stanisław. Lwów — piękno przyrody — pomniki pracy — zabytki dziejów, IV tom z cyklu „Cuda Polski“ toż w oprawie płóciennej	" 16,— " 22,—
Droonberg Emil. Nad brzegami rzeki Nelson, powieść z życia Indian kanadyjskich	" 5,—
Grey Zane. Karawany walczące, powieść toż w oprawie	" 6,40 " 8,80
Makuszyński Kornel. Ze środy na piątek, nowela, z ilustr. Walentynowicza	" 5,80
Nałkowska Zofja. Ściany świata, opowiadania więzienne	" 7,50
Nowakowski Z. Geografja serdeczna, nowela, z ilustracjami Kamila Mackiewicza	" 5,80
Remarque Erich Maria. Droga powrotna	" 8,—
Sieroszewski W. Bajki w pięknej opr. płóciennej z Il. K. Mackiewicza	" 10,—
Sieroszewski W. Wilk żelazny, w pięknej opr. płóciennej z ilustracjami Mackiewicza	" 10,—
Umiasowski Roman. Ludzie przestworza, wojna w powietrzu, opowieści lotnicze	" 10,—
Wybranowski Kazimierz. W polowie drogi, powieść	" 9,—
Dzikowski Stanisław. Egzotyczna Polska, z myśliwskiej włoścegi	" 8,—

Zamówienia z prowincji załatwia się odwrotną pocztą.
Katalogi na żądanie gratis.

Rozmowa z Francuzem o Polsce

Pisząc powyższy nagłówek, nie miałem na myśli jakiegos konkretnego Francuza, choć z drugiej strony nie jest w intencji piszącego używanie formy literackiej w postaci rozmowy z obcym dla przedstawienia pewnych poglądów na niektóre zagadnienia w Polsce. „Rozmowa z Francuzem o Polsce“ to rozmowa, w której zebrane zostały pytania, rzucane ze strony każdego prawie cudzoziemca narodowości francuskiej.

Pierwsze takie pytanie brzmi: jeżeli wy, Polacy, istotnie uważacie, że największe niebezpieczeństwo grozi wam ze strony Niemiec, jeżeli ten sąsiad uważa granicę swoją z wami za rzecz sporną, to dlaczego nie wchodzić w porozumienie z Rosją. Dlaczego w takim razie Polska wdawała się w wojnę z Rosją w r. 1920? Zdjacie sobie bowiem dobrze sprawę, że ewentualny zatarg na waszych granicach zachodnich wymaga równocześnie spokoju na granicach wschodnich.

Z naszej strony tłumaczy się oczywiście, że Polska nie posiada obecnie żadnego interesu w kierunku prowadzenia polityki zaczepnej w stosunku do Rosji; że na rok 1920 patrząc należy nietylko jako na zainaugurowanie stosunku nowoutworzonego państwa polskiego do swego sąsiada wschodniego, ile raczej jako na zamknięcie starego rachunku politycznego między Polską a Rosją; jako na zamknięcie, które, wpisując na konto polskie pozycję zwycięstwa po klęskach kościuszkowskiej, listopadowej i styczniowej, pozwala naprawdę uważać ten wielowiekowy spór za zlikwidowany i politycznie i — co bardzo ważne — psychologicznie.

Takie tłumaczenie godzi się oczywiście z założeniami politycznymi Stronnictwa Narodowego. Wiemy jednakowoż, że są w Polsce koła, które w tej sprawie mają sąd odmienny; że nie porzuciły myśli budowy federacyjnej na wschodzie, a za warunek powodzenia jej uważają spokój na zachodzie. Gdy zaś próby zamoczenia jego nie pochodzą ze strony polskiej, starają się odpowiedzieć na takie próby ze strony sąsiada skrajnie kompromisowym nastawieniem. Oczywiście, że życie nawołuje tutaj ciągle do porządku. Zamiast jednak uprawiać lekcję „parzenia się“, lepiej zdać sobie ostatecznie sprawę z układu sił i zamierzeń politycznych naszych sąsiadów i, stanawszy w stosunku do jednego w pozycji obronnej, nie osłabiać jej angażowaniem się w innej koncepcji politycznej.

Jest właściwością obserwacji cudzoziemców, że, o ile mylą się one w dostrzeganiu szczegółów, o tyle ogólne ujęcia występują w nich czasem wyraźniej, niż to ma miejsce na gruncie rodzimym. Tłumaczyć to należy pewnym oddaleniem, z którego cudzoziemiec spogląda na stosunki obserwowane. Tak też ma się sprawa z zasadniczym poglądem każdego Francuza (zwłaszcza młodego pokolenia) na zasady naszej polityki zagranicznej.

I jeżeli teraz spojrzymy na różnice,

dzielące poszczególne obozy polityczne polskie, to stwierdzimy, że jedna z najistotniejszych leży właśnie w poglądzie na linię polskiej polityki zagranicznej. Nie świadczy to dobrze o konsolidacji opinii polskiej w przedmiocie poglądów na zasadnicze zadania państwa. Na zachodzie, a nawet w Rosji bolszewickiej, teren polityki zagranicznej należy do jednoczących najbardziej rozbieżne poglądy i ugrupowania. Weźmy np. Anglię i jej politykę azjatycką, weźmy choćby Rosję i jej politykę ukraińską, a także azjatycką.

Nie należy tutaj powoływać na poparcie poglądu przeciwnego różnic politycznych znanych z Niemiec. Polityka filofrancuska, wysunięta przez zmarłego Stresemanna, niewątpliwie traktowana była w zasadzie jako taktyka, w istocie zaś opinia naszego sąsiada zachodniego zgodną zdaje się być co do politycznych korzyści z kooperacji niemiecko-rosyjskiej typu bismarkowskiego.

Nie wynika z tego, by istniała zasadnicza wątpliwość co do linii politycznej Polski. Ta w świetle faktów jest niewątpliwa. Brak natomiast jej należytego uświadomienia, co tłumaczyć należy brakiem przez półtorawieczne własnego państwa i własnej państwowej polityki zagranicznej. Jak i w innych dziedzinach, tak i w tej, należy szybko dążyć do wypełnienia tej luki.

Drugie pytanie rzucane stereotypowo przedstawia się następująco: wytłumaczcie nam Polacy ten paradoks: w dobie rozbiorów byliście we Francji bardziej znani, niż jesteście dzisiaj, w okresie istnienia wolnego państwa polskiego, które ponadto jest sojusznikiem politycznym Rzeczypospolitej francuskiej, jej oficjalnym przyjacielem.

Sięgamy tutaj do pewnej metafizyki politycznej. „Znamy rozliczne upadki państw — pisze Oswald Balzer — nader kwitnących, ale cała historia nie wykazuje ani jednego upadku narodu, który pozostał wiernym posłannictwu swemu w zakresie kulturalnym. Gdy mu się sprzeniewierzy, kiedy o niem zapomni, nie znajdzie się znowu żadna moc ludzka, któraby go od upadku ochroniła. Narody nie giną od zabójstwa, tylko od samobójstwa; ich los, ich przyszłość, cokolwiek je spotka z zewnątrz, jest przedewszystkiem w ich ręku; a tem słowem zaklęcia, które tu rozstrzyga o życiu lub śmierci jest: kultura duchowa, jej rozwój lub upadek, jej stopień napięcia.“

Oto i wytłumaczenie dlaczegośmy byli znani we Francji w dobie rozbiorów. W kulturze naszej, pielegnowaliśmy ideologję wolności. Byliśmy czynną pozycją, nietylko w dziejach kultury polskiej, ale i w dziejach kultury zachodniej.

Naród jednakowoż musi zdawać sobie sprawę, że nie może żyć tylko dobrą opinią o sobie, urobioną na podstawie faktów minionych. Musi on, jeżeli nie chce być tylko pozycją historyczną, jeżeli chce być elementem czynnym, ten swój udział w dorobku kultury europejskiej niustannie za-

znaczać, niustannie o jego powiększenie się starać.

Niestety niektóre ostatnie fakty z dziejów wewnętrznych Polski zdają się stwierdzać, że społeczeństwo polskie — a przynajmniej część jego — linię tę zatracą. Nazwiska Rozwadowskiego, Zagórskiego, słowo Brześć mówią nam, żeśmy dokonali poważnych wykolejeń.

Jeśli bowiem zastanowimy się nad istotą bolszewizmu, nad tem, co nas takim przerożeniem i odrazą napawa, to odpowiemy, że wchodzi tu w grę przedewszystkiem stosunek do człowieka, który wyraził się w zupełnym poniżeniu godności ludzkiej, który zeszedł na najniższe stopnie znane nam z dziejów rozwoju niewolnictwa, czy innych form zależności ludzkiej. Z lękiem zaś trzeba stwierdzać, że z tego punktu widzenia elementy istotne bolszewizmu poczynają się zaznaczać i w Polsce.

Nic więc dziwnego, że jeśli chodzi o dorobek Polski w ogólnej kulturze świata, w wyrobieniu pojęć o godności narodowej i godności ludzkiej, dość ostro przeciwstawia się sobie Polska

Sprawa brzeska p. A Dębskiego

W związku z wiadomościami o umorzeniu sprawy A. Dębskiego pisał „Robotnik“:

„Opinia publiczna została wstrząśnięta wiadomością o umorzeniu sprawy p. Al. Dębskiego, b. wojewody, wybitnego działacza Stronnictwa Narodowego. Jaki? Więc wolno w Polsce Niepodległej aresztować w nocy człowieka znanego, nie mającego zamiaru uciekać, wolno trzymać go w więzieniu brzeskim w znanych z interpelacji poselskiej warunkach, wolno „izolować“ go najzupełniej od rodziny, obrońców, przyjaciół, poto, by koniec końców „sprawa“ uległa umorzeniu z decyzji prokuratora? Nie znaleziono najwidoczniej żadnych cech przestępstwa. Czy podobna sobie wyobrazić cośkolwiek podobnego gdziekolwiek na świecie? Wszak sędzia śledczy prowadził badania, wszak jakiś prokurator nadzorował śledztwo...“

Trzeba przypomnieć, co w sprawie b. pos. Aleksandra Dębskiego wiadomo dotychczas z rozpraw sejmowych o Brześciu.

Na posiedzeniu komisji prawniczej Sejmu dnia 20 stycznia b. r. podał przedewszystkiem pos. St. Stroński do wiadomości, w jak dziwny sposób odbyło się samo wszczęcie sprawy przeciw b. pos. A. Dębskiemu:

„Jeżeli p. sprawozdawca pos. Paschalski wszystko przedstawił jako przeprowadzone w porządku sądowo, odczytam tu dokument. W dokumencie tym z 11. 9. 1930, w podstawowym oskarżeniu, sędzia śledczy Jan Demant oskarża z powodu organizowania kongresu „centrolewu“ w Krakowie. Kogo? Pos. Aleksandra Dębskiego z Klubu Narodowego. Pano wie widzą, jak była sądowo przygotowana sprawa, gdy posłowie byli już w więzieniu.“

Rzecz jasna, że stwierdzenie tego niesłychanego postępowania, z dokumentem w ręku, rzuciło odrazu światło na sprawę.

W dalszym ciągu przedstawił pos. Stroński na tem posiedzeniu komisji prawniczej Sejmu z 20 stycznia b. r., jakie były losy p. Aleksandra Dębskiego w więzieniu:

„Pos. Aleksander Dębski został w nocy z 11 na 12 października sprowadzony na dół do cel osobnych równocześnie z innymi posłami. Następnie inni wrócili na górę. Po pół godzinie usłyszał kroki, z korytarza zgaszono światło w jego celi, weszło trzech ludzi, z których jeden uderzył go w głowę tak, że upadł na łóżko. Rozebrano go, a na plecy położono mokrą płachtę i zaczęto bić jakąś pałką. Wówczas weszła czwarta osoba, oficer, którego głos poznał p. Dębski, a gdy bijący liczył uderzenia, on zawołał: „Za marszałka, za Gdynię, za Obóz Wielkiej Polski“. Doliczono około 30 uderzeń i p. Dębski pod koniec zemdlął. Na drugi dzień ślady uderzeń na udzie, które zostały z powodu zsunięcia się płachty, widział pos. Prągier. Oprócz tego p. Dębski zawiadomił o biciu oficera inspekcyjnego. Oprócz tego pokazał ślady uderzeń lekarzowi, który jednak odwrócił się, mówiąc, że na to lekarstwa niema, że jodyna, byłaby za ostra, wystarczy zimna woda, a oficer, który przyszedł tam z p. Dębskim, wy-

Z Piszczan 18. 4. 1931.

Co do specjalnych zniżek, w oplatkach dla kuracjuszy z Polski, jak również co do kąpielii mułowych, pomieszczenia i mułu piszczańskiego dla kuracji domowych, udziela bezpłatnie informacji: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3, Tel. 18-95. Tw 1578

wieku XIX, Polska roku 1920, Polsce anni Domini 1930, zwłaszcza ostatniego smutnego kwartału.

Nie zdziwi więc nas rzucane nam przez cudzoziemców pytanie: dlaczego Polska wieku XIX lepiej była znana we Francji niż Polska dzisiejsza...

Przed pokoleniem obecnem powstaje najbardziej doniosły problem wzmożenia udziału Polski w dorobku kulturalnym ludzkości. Trzeba wziąć na swe bary część wysiłku, któryby zaprzeczył uporczywie powtarzającej się tezie o „Untergang des Abendlandes“. Trzeba być czynnym współtwórcą duchowej kultury ludzkości w jej dodatnich przejawach.

Profesor Z. W.

szedł szybko, gdy p. Dębski pokazał ślady uderzeń“.

Nic dziwnego, że po takich przeżyciach umorzenie sprawy wywołuje uwagę, jakie obecnie pojawiają się w pismach.

Między innemi „Gazeta Warszawska“ przytacza postawione przez nas w związku z tą sprawą pytanie: „Kto da gwarancję, że to, co spotkało Dębskiego, nie spotka pierwszego z brzęga obywatela Rzeczypospolitej?“

„Istotnie, pytanie jest kłopotliwe — zaznacza „Gaz. Warsz.“ — Czy to, co zdarzyło się b. posłowi Dębskiemu jest regułą, jest normalnym, typowym objawem panującego dziś u nas porządku prawnego, czy, słowem, jest to zjawisko zwyczajne, w każdej chwili jednakowo grożące każdemu, pierwszemu z brzęgu obywatelowi, a to w sensie obowiązującego przepisu Konstytucji (art. 96), że „wszyscy obywatele są równi wobec prawa“? Czy, przeciwnie, postępowanie wobec b. posia Dębskiego traktować trzeba jako wyraz specjalnego jakiegos „przywileju“, jakim wyróżniony są u nas b. wojewodowie, b. ministrowie, b. posłowie, ludzie nagrodzeni najwyższymi odznaczeniami państwowemi — jeżeli w danej chwili są przedstawicielami i przywódcami... stronnictw opozycyjnych?“

„Zagadnienie zastanawiające, gdy się pomyśli, iż obecnie mija właśnie lat pięćset od czasu, gdy przywilej brzeski (r. 1425), jedlnieński (r. 1430), a wreszcie krakowski (r. 1433), ustaliły w prawie polskim zasadę „neminem captivabimus nisi iure victum“, zabezpieczającą przed samowolnem uwięzieniem, bez uprzedniego wyroku sądowego, z wyjątkiem faktów pochwylenia na uczynku gwałtu, kradzieży albo podpalenia. To atoli były wieki średnie, okres rządów Zbigniewa Oleśnickiego, oligarchji kościelnej, dziś zaś mamy konstytucję „najnowocześniejszą“, a obecnie zamierzamy ją zreformować w sposób jeszcze bardziej „zgodny z duchem czasu“...“

Metody, które pochwalają

Uchwała warszawskiego Związku Legionistów, wyrażająca uznanie zbiorom, którzy dokonali napadu na Nowaczyńskiego, jest wymowną ilustracją tego, co pisaliśmy wczoraj w artykule wstępnym p. n. „Oko Nowaczyńskiego“. Nie potrzebujemy więc jej kwalifikować. Każdy człowiek, obdarzony skrajną kulturą, moralnością i uczciwością, wie, co o tem sądzić. Stwierdzamy tylko, że właśnie tego rodzaju uchwały i wystąpienia dolewają oliwy do ognia. Stwierdzamy pozatem, że pochwalanie takich metod walki z przeciwnikami politycznymi nie pozostaje bez wrażeń w masach, w których coraz więcej jest objawów niepokojących. Jeżeli więc podobne metody walki się rozpowszechnią, to odpowiedzialność za nie będzie jasno ustalona.

Zabytek niemieckiej z czasów wojny w Polsce

Łuck, 20. 6. (PAT.) W okolicy kolonji Wołoczny wydobyto z ziemi 16 skrzyń dynamitu w dobrym stanie wagi około 260 kilogramów, pochodzenia niemieckiego z czasów wojny światowej.

Członek rządu franc. François-Poncet o sytuacji europejskiej

Paryż, 20. 6. (Tel. wł.) Na posiedzeniu francuskiej rady ekonomicznej w piątek wystąpił z przemówieniem podsekretarz stanu François Poncet, w którym podkreślił to, że Europie do odbudowy potrzeba przede wszystkim kredytów długoterminowych. Te zaś uzyskać możnaby jedynie wtenczas, jeżeli nastąpi uspokojenie atmosfery politycznej, i jeżeli pokój będzie się

wydawał całkowicie zapewniony. Chwilowo jednak nie zanoszą się na to, ponieważ nie brak i chęci ku temu, żeby rozdzielać rany, które zaledwie się zagoiły, jak również istniejące pomysły, które mogłyby być urzeczywistnione jedynie przez jakiś wstrząs powszechny. A tego, jeżeli położenie ma się poprawić, należy stanowczo unikać.

Widoki na pomoc finansową Ameryki?

Waszyngton, 20. 6. (PAT.) Prezydent Hoover, który powrócił wczoraj wieczorem z objazdu środkowo-zachodnich stanów, odbył dłuższą konferencję z sekretarzem stanu Stimsonem a następnie przyjął przewodniczących grup politycznych Senatu oraz przedstawiciela skarbu Millsa. Prezes komisji finansowej został wezwany do Waszyngtonu. Wszystkie te okoliczności wraz z faktem wczorajszych narad londyńskich między Mellonem i Mac Donaldem zdają się wskazywać na ważne zmiany, dokonujące się w

sytuacji finansowej amerykańsko-europejskiej.

Waszyngton, 20. 6. (PAT.) Prezydent Hoover oświadczył, że konferował wczoraj z przywódcami obu stronnicstw politycznych w sprawie pewnych zarządzeń, jakie możnaby podjąć celem przyczynienia się do podniesienia gospodarczego kraju i zagranicy. Rozmowy te dotyczyły w szczególności groźnej sytuacji Niemiec, jednakże do tychczas nie ustalono jakiegoś planu i nie powzięto ostatecznych decyzji.

Kontrtorpedowce francuskie w Gdyni

Gdynia, 20. 6. (Tel. wł.) Dzisiaj rano zawinęły do tutejszego portu wojennego dwa francuskie kontrtorpedowce, „Bison” i „Lion”. Przed wejściem do awanportu admirałskiego okrętu francuskiego oddano salut narodowy w ilości 21 strzałów armatnich, na które odpowiedział O. R. P. „Bałtyk”, poczem wymieniono salut dla dowódców. Kontrtorpedowce przycumowano przy molo południowym; pomocne w tem były polskie holowniki. W dalszym ciągu komandor Unrug złożył wizytę admirałowi francuskiemu p. de Labarde, który niezwłocznie potem rewizytował go na pokładzie „Bałtyku”.

Kontrtorpedowce francuskie pozostaną w Gdyni do środy wieczorem przyszłego tygodnia. Admirał de Labarde w otoczeniu oficerów francuskich wyjeżdża dzisiaj wieczorem do Warszawy.

Kontrtorpedowce „Bison” i „Lion”, ukończone w r. 1928/29, są najnowszymi jednostkami bojowymi francuskiej floty. Każdy z nich posiada wyporność 2500 tonn i długi jest na 123 metry. Uzbrojenie składa się z 5 dział 14 cm., 4 dział przeciwlotniczych i 2 potrójnych aparatów torpedowych. Załoga każdego kontrtorpedowca liczy 200 ludzi. Kontrtorpedowce francuskie są mniejszej od jedną czwartą większe od polskiego kontrtorpedowca „Wicher”. S. B.

Projekt międzynarodowej konwencji ubezpieczeniowej

Warszawa, 20. 6. (PAT.) W dniu 22 b. m. rozpoczyna w Genewie obrady komisja ekspertów dla spraw ubezpieczeń społecznych przy międzynarodowym biurze pracy.

Komisja ta ma wysłuchać opinii ekspertów dla użytku międzynarodowego biura pracy, które opracowuje obecnie materiały, dotyczące projektu międzynarodowej konwencji o ubezpieczeniu na starość, na wypadek inwalidztwa i na wypadek śmierci. Pierwsze czytanie tego projektu ma się od-

być na sesji międzynarodowej konferencji pracy w roku 1932.

Ekspertów do komisji mianuje rada administracyjna międzynarodowego biura pracy, z pośród wybitnych fachowców i znawców spraw, objętych zakresem działania każdej poszczególnej komisji. Z ramienia Polski do komisji spraw ubezpieczeń społecznych został mianowany dyrektor departamentu ubezpieczeń społecznych w ministerstwie pracy i opieki społecznej inż. Jerzy Drecki, który też wyjechał do Genewy.

Wielki skandal statystyczny w Ameryce

Berlin, 20. 6. (Tel. wł.) Korespondent „Berliner Börsen - Courier” donosi z New-Yorku, że szef wydziału w departamencie handlu, Ruy Hall, podniósł zarzut, jakoby amerykańska statystyka przywozu i wywozu była sfałszowana. Opublikowane tam cyfry przewyższają o około 300 milj. dolarów stan faktyczny, wobec czego nie może on tych danych użyć w wy-

dawnictwie, które opracowuje z polecenia ministerstwa. Jest rzeczą charakterystyczną, że natchmiast Hallowi wymówiono posadę.

O ile wiadomość, podana przez „Berliner Börsen-Courier” odpowiada prawdzie, mielibyśmy tu do czynienia z olbrzymim oszustwem statystycznym.

Misja ks. Seipla na razie bez wyniku

Wiedeń, 20. 6. (PAT.) Rokowania ks. Seipla ze stronnictwami, celem utworzenia nowego gabinetu,

trwały całą noc i zostały dopiero nad ranem przerwane. Do ukończenia gabinetu jeszcze nie doszło.

Pani Wilson w drodze do Poznania

Nowy Jork, 20. 6. (PAT.) Parowcem „Lewiathan” odjechała do Polski pani Wilson z siostrzenicą swą oraz — również do Poznania, b. ambasador Underwood - Johnson.

Dalsze zmiany w rządzie?

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) Dzielniejszy „Robotnik” podaje, że z zupełnym wiarogodnym źródłem dowiaduje się, jakoby w najbliższym czasie miały nastąpić dalsze zmiany w składzie obecnego gabinetu,

Zmiana na stanowisku ministra spraw wewnętrznych jest tylko pierwszym z szeregu przesunięć personalnych, które nastąpią w najbliższych tygodniach. (w)

Niezwyczajne aresztowanie w pociągu

Lwów, 20. 6. (Tel. wł.) Na tutejszym dworcu kolejowym, po przybyciu pociągu pospiesznego z Bukaresztu aresztowano na telefoniczne żądanie polskiego konsulatu w Bukareszcie pasażerkę pierwszej klasy Janinę Jurszo. Przy rewizji jej bagażu znaleziono akta i zapiski w językach ob-

cych. Aresztowaną zatrzymano aż do nadejścia dalszych zleceń konsulatu w Bukareszcie albo też ministra spraw zagranicznych w Warszawie.

Aresztowanie na dworcu wywołało wielkie poruszenie.

Walka polleji z bandytami.

Lwów, 20. 6. (Tel. wł.) Wczoraj tutejsza policja stoczyła ciężką walkę z szajką bandytów, która od dłuższego czasu dokonywała napadów na przedmieściach.

Bandyci ukryli się w jednym z domów na przedmieściu Lewandówka. Policja otoczyła dom, bandyci zaś, ukryci na strychu, bronili się strzałami rewolwerowymi. Po dłuższej strzelaninie policja wtargnęła do wnętrza domu, i aresztowała 4 bandytów, z których jeden jest ranny. (w)

Pożar starożytnego kościółka.

Lublin, 20. 6. (PAT.) W tych dniach we wsi Ostrówek pow. garwolińskiego spłonął doszczętnie starożytny kościółek św. Izydora, pochodzący z 1678 r. Pożar powstał wskutek pęknięcia lampki wieczystej.

Wstrzymany wyjazd do Kanady.

Warszawa, 19. 7. (PAT.) Urząd emigracyjny zawiadamia, że emigracja osadnicza do Kanady, została na mocy zarządzenia władz kanadyjskich całkowicie wstrzymana. Rolników, którzy zamierzali wyjechać do Kanady, przestrzega się nawet przed wszczęciem starań o wyjazd, gdyż narazie i to naraża ich na niepotrzebne straty. Żadna instytucja kolonizacyjna nie otrzymała na rok bieżący pozwoleń na werbowanie rodzin osadniczych do Kanady.

Wycieczka przemysłowców polskich w Bukareszcie.

Bukareszt, 20. 6. (PAT.) Wycieczka przemysłowców polskich, która przybyła tu wczoraj, złożyła dziś rano wizytę w ministerstwie przemysłu i handlu, gdzie była przyjęta przez ministra Manoilescu. Przy tej sposobności nastąpiła wymiana poglądów na stosunki ekonomiczne polsko-rumuńskie. W godzinach popołudniowych odbyło się przyjęcie w Izbie handlowej. Wycieczka zwiedzi okręg naftowy, saliny i port w Konstancy.

RODZICE — POLACY!

Front gospodarczy potrzebuje dzielnych bojowników.

Zgłaszajcie inteligentną młodzież do szkół zawodowych!

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 20. 6. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).

„Ceny orientacyjne”

Żyto	26.00—26.50
Usposobienie słabe	
Pszenica	28.50—29.00
Usposobienie słabsze	
Jęczmień przemiałowy	27.00—28.00
Usposobienie spokojne	
Owies pastewny	29.50—30.50
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 65% wł. work.	39.50—40.50
Usposobienie słabe	
Mąka pszenna 65% wł. work.	46.50—49.50
Usposobienie słabe	
Otręby żytnie	17.00—18.00
Otręby pszenne	15.50—16.50
Otręby pszenne (grube)	17.00—18.00
Ogólne usposobienie słabe	

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 135 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9675 zł.; w Gdańsku na Warszawie 8.925 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. n. w dewizach 211.45 do 211.75 zł., gotówką 211.05 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.21 do 173.47 zł., gotówką 172.87 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 20. 6. 1931 r.

Na dzisiejszej giełdzie nie zaszła również żadna zasadnicza zmiana.

Z pap. państw. płacono za 5 proc. pożyczki, 45%—46% i za pożyczki inwestycyjną 82,—. Z pap. lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredytowego robiono transakcje 8 proc. listami dolarowymi (staremi) po 91% (przy dew. 8.90) zaś za 6 proc. listy żytnie, które

JULJUSZ MEINL

Import kawy i herbaty S. A.
Warszawa, Bryłowska 22/24

Własne filje:

Warszawa
Łódź
Kraków
Lwów
Katowice
Król. Huta
Bielsko
Cieszyn

Nowo otwarta filja:

Bydgoszcz
Gdańska 9
Pw 11 666/62.239

się lekko wzmocniły, płacono 15.75 (za 1 ctr. mtr.). Mniejszą ilość 4 proc. listów zast. konwert. handlowano po 33 proc.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez obrotów i bez notowania.

Z pap. nieoficjalnych handlowano Bankiem Cukrownictwa po 96—100,—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papierów procentowych:

(Kurs w procentach nominalu):

5 proc. Poż. konwersyjna 45%—46% P.
8 proc. dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 91% +

(Kurs w złotych):

6 proc. listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 15.75 P.

4 proc. Prem. Poż. Inwestycyjna 82,— P.
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 20. 6. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary Stanów Zjedn. tr.: 8.95; sp.: 8.97; kup.: 8.93.

Dewizy:

trans.	sprzed.	kup.	
Holandja	359.25	360.25	358.45

Nowy Jork			
kabel	8.925	8.945	8.905
Londyn	43.41 1/2	43.52	43.31
Paryż	34.94	35.03	34.85
Praga	26.43	26.49	26.37
Szwajcaria	173.30	173.73	172.87
Wiedeń	125.47	125.78	125.16
Berlin	211.85		

Tendencja niejednolita.

Papierów wartościowych i obligacji:

4% pożycz. inwest. 82.25—82.00
5% pożycz. konw. 46.75

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0.00—100.00
Bank Polski	0.00—114.00
Lilpop	0.00—15.25
Starachowice	7.75—8.00

Tendencja utrzymana, z odcieniem mocniejszym.

Komentarz.

Dla papierów państwowych tendencja niezmienną. Listy zastawne z wyjątkiem prowincjonalnych słabsze, dla akcji tendencja utrzymana, z odcieniem mocniejszym, Bank Handlowy i Bank Polski utrzymany, Lilpop mocniejszy, Starachowice utrzymane.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Berlin, 20. 6. 1931 r.

Żyto march. 70—71 kg.	208.00—210.00
Tendencja stała	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	190.00—206.00
Tendencja spokojna	
Owies march. od st. załad.	169.00—172.00
Tendencja mocniejsza	
Mąka pszenna	32.00—37.25
Tendencja stała	
Mąka żytnia	28.50—30.50
Tendencja mocna	
Ospa pszenna	13.90—14.20
Tendencja cicha	
Ospa żytnia	12.75—13.00
Tendencja cicha	
Groch Victoria	26.00—31.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluska	26.00—30.00
Bób polny	19.00—21.00
Wyka	24.00—26.00
Lubin niebieski	16.00—17.50
Lubin złoty	22.00—27.00
Makuchy rzepakowe	9.50—10.00
Makuchy lniane	13.00—13.20
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70—7.80
Srót Sycy	11.90—13.00

Ogólna tendencja mocniejsza.

Ziemniaki jadalne w handlu hurtowym.

Ziemniaki jadalne złote	5.15—5.45
Ziemniaki jadalne niebieskie	3.60—3.90
Ziemniaki jadalne czerwone	3.25—3.55
Ziemniaki jadalne białe	2.60—2.90

DENTOSAN DAJE BIAŁE, ZDROWE ZĘBY.

NIE NISZCZY EMALJI ZĘBÓW.

PASTA • PROSZEK • ELIKSIR.



Polsko-amerykański traktat przyjaźni handlowej

W dniu 15-tym b. m. podpisano w Waszyngtonie polsko-amerykański traktat przyjaźni handlowej i praw konsularnych. Ze strony Polski podpisał traktat p. Filipowicz ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie i w imieniu Stanów Zjednoczonych, p. Stimson, sekretarz stanu (minister spr. zagranicznych).

Traktat powyższy ma na celu, jak głosi wstęp, rozwinięcie przyjaznych stosunków między Rzeczypospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki przez zarządzenie odpowiadające duchowemu, kulturalnemu, gospodarczym i handlowym dążeniom ludności tych dwu narodów.

Traktat reguluje w trzydziestu artykułach podstawowe prawa współzycia współczesnego pomiędzy temi dwoma państwami, opierając się w głównych zarysach na wzorce traktatu opracowanego po wojnie przez Stany Zjednoczone, jako typu uwzględniającego wszelkie objawy wzajemnych stosunków. Obejmuje on trzy zasadnicze dziedziny:

1) Prawa i obowiązki obywateli i wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw z włączeniem sprawy ochrony życia i mienia obywateli obydwoh stron, swobody religijnej i t. d.

2) Szczegółowe postanowienia, dotyczące wzajemnej wymiany handlowej, a ustalające nieograniczoną klauzulę największego uprzywilejowania, sprawę traktowania morskich statków handlowych, opłat wewnętrznych, tranzytu i t. d.

3) Ustalenie prawa tworzenia urzędów konsularnych z dokładnym wyszczególnieniem praw, jakie przysługują konsulom obydwoh stron, które to prawa mają ogromne znaczenie z punktu widzenia opieki nad naszą emigracją.

Zasadniczy regulator dwustronnych stosunków handlowych, klauzula największego uprzywilejowania w dziedzinie celnej — obowiązuje w stosunkach polsko-amerykańskich już od 1925 r. z chwilą podpisania prowizorycznego układu handlowego (modus vivendi z dn. 10. 2. 1925 r.). Obecny traktat omawia szczegółowiej poszczególne postanowienia, nie wprowadza jednak żadnych specjalnych zniżek celnych, przeciwnie, obydwie strony zastrzegły sobie pełną autonomię w dziedzinie ustawodawstwa celnego. Poza tym traktat zawiera stereotypowe wyjątki od klauzuli największego uprzywilejowania, jak obrót pograniczny i przywileje wynikające z unji celnej, oraz dwa specyficzne, t. j. obrót Stanów Zjednoczonych z Kubą, strefą kanału Panamskiego i posiadłościami amerykańskimi oraz system celny między częściami polską i niemiecką Górnego Śląska (na zasadzie konwencji genewskiej z 15 maja 1922 r.).

Traktat zawiera jest na jeden rok z możliwością automatycznego przedłużenia, o ile nie będzie wymówiony. Obowiązuje wymówienie 6-miesięczne. — Traktat musi być ratyfikowany i wejść w życie w 30 dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

na, odmówiła wszelkiej interwencji. Wówczas przyjęto propozycję przewodniczącego zebrania, miejscowego ks. proboszcza, aby przenieść się na plebanję, w pięknym pałacu b. opactwa fundacji Lipskich się mieszcząca, gdzie ogromna sala mogła pomieścić zebranych słuchaczy.

Wszyscy udali się na plebanję. Tutaj zaszedł fakt niebywały, a mianowicie policja, która przedtem odmówiła jakiegokolwiek interwencji na sali „Sokoła”, by uspokoić hałasujących, tym razem stanęła kordonem przy bramie, prowadzącej na probostwo i siłą nie dopuszczała nikogo, oświadczając, że na żadne zebranie nie pozwoli. Kiedy ks. proboszcz, jako gospodarz lokalu, zapraszał do siebie, komendant Piechocki siłą zaczął odpychać parafjan, chcących wejść na plebanję, a na zaproszenie ks. proboszcza podniesionym głosem wykrzyknął: „Księżda rola w kościele, a nie tutaj!”

Można sobie wyobrazić, jakie wrażenie wywarł ten ton i podobne słowa, zwrócone do poważanego, z siwą głową, kapłana, w obecności tłumnie zebranych parafjan, mieszkańców Choczka i okolicznych wiosek. Sprawa znajduje epilog w sądzie.

Ochotnicy - wywiadowcy

Alarmy „Dziennika Pozn.” o mającej wybuchnąć w dniu 4 lipca „rewolucji” w Wielkopolsce wywołały liczne komentarze. Między innymi pisze „Gaz. Warsz.”:

„Warszawski „Dzień Polski”, dziennik grupy zachowawczej B. B. ks. Janusza Radziwiłła, p. Wojciecha Rostworowskiego, p. Józefa Wielowieyskiego i t. d., zamieszcza na samem czele następujące, bardzo polityczne uwagi:

„Podobno po Poznaniu i Wielkopolsce w pewnych kołach i sferach specjalści od „najautentyczniejszych” wiadomości szepczą na prawo i lewo z wielce tajemniczymi i „poważnymi” minami, porozumiewawczo mrugając oczyma, że podczas uroczystości poznańskich, na które przybywają prezydentowa Wilsonowa, mistrz Ignacy Paderewski i wiele innych wybitnych osobistości, „coś” dzieć się będzie.

„Jako dowód przytaczają, że w owe dni odbędą się w Poznaniu rozmaite zjazdy, m. in. Hallerczyków, Sokotów i t. p.

„Szepty te wywołały już echa w prasie, bo oto przygwaźdza je „Dziennik Poznański”, a „Kurjer Poznański”, naczelnym organ emceji w Poznaniu, kategorycznie im zaprzecza.

„Mówią ludziska, że Zachodnie Ziemie Polski stoja wyżej od innych ziem naszych pod względem kulturalnym. Jeżeli przecie idzie o „puszczanie” „najautentyczniejszych wiadomości” pocztą pantoflową, o szerzenie defetyzmu itp. pożytecznych wyczynów społecznych, okazuje się, że pod tym względem trójzaborczość znikła już zupełnie, że jesteśmy całkowicie „zunifikowani”.

„Chociaż wiemy ze smutnych doświadczeń na co stać naszych „narodowców”, to przecie wersyj o jakiejś ruchawce niepodobna traktować poważnie, niepodobna uwierzyć, by wśród sztabu emceji myślano o tem naprawdę. Bardzo możliwe, że zesli się gdzieś jakiś jeden z drugim „młody” lub zgola akademik z pierwszego czy drugiego semestru i „szczytne” zaczęli snuć „marzenia”, które poszły w kurs i stąd wersje.

„Dlatego też jedynie z obowiązku dziennikarskiego notujemy owo zjawisko, dość charakterystyczne zresztą dla pantoflo - psycozoj pewnych sfer i kół. „Zbyt bowiem wysoko stawiamy wyrobienie narodowe i polityczne spo-

czeństwa wielkopolskiego, byśmy mogli wersje, puszczane przez zawodowców poczty pantoflowo-defetyzycznej, traktować inaczej, niż humorystycznie, z uśmiechem pobłażania”.

„Notujemy to niezwykle wystąpienie pisma zachowawczego B. B. w Warszawie oczywiście... jedynie z obowiązku dziennikarskiego.

Jakiż jest stan rzeczy? „Oto „Dziennik Poznański”, pismo tejże grupy zachowawczej B. B., znajdujące się od dłuższego czasu w stanie pożałowania godnego upadku nietylko redakcyjnego ale i moralnego, zamieszcza kłamliwie - donosicielską wiadomość z zakresu działania ochotniczej służby szpicelowskiej. Oczywiście „Kurjer Poznański”, wobec skierowania tego donosicielstwa w stronę obozu narodowego, zaprzecza. Dla „Dnia Polskiego”, pisma ks. Janusza Radziwiłła, p. Rostworowskiego, p. Wielowieyskiego itd. jest to podstawa, aby... dalej szerzyć te nędzne insynuacje, by przypadkiem i ich nie brakło w tej ochotniczej służbie wywiadowczej.

„Na co stać narodowców, nikt się z tego nie dowie, ale na co stać zachowawców z B. B. to się i tu okazało raz jeszcze dowodnie”.



Przedstawiciel na Poznańskie i Pomorze **Br. Zmizziński, Poznań, Piekary nr. 5.**

Kto będzie ministrem spraw wewnętrznych?

„Czas” donosi, że nominacja pułk. Pierackiego na ministra spraw wewnętrznych nie przedstawia się tak prosto z powodu jego poważnej choroby, która zmusiła go do rozpoczęcia dłuższej kuracji poza Warszawą. W razie wcześniejszego mianowania gen. Składkowskiego wiceministrem spraw wojskowych, kierownictwo ministerstwa spraw wewnętrznych objąłby wiceminister Stamirowski. W każdym razie sprawa obsadzenia ministerstwa spraw wewnętrznych pozostaje wskutek choroby pułk. Pierackiego otwartą.

Konfiskata „Młodego Narodowca”

Ostatni numer „Młodego Narodowca”, organu młodzieży narodowej, wychodzącego w Bielsku na Śląsku Cieszyńskim, został skonfiskowany przez tamt. dyrekcję policji za artykuł p. Stanisława Mianowskiego, omawiający, w sposób rzeczowy i bardzo obiektywnie, położenie gospodarcze Polski. Jest to już 7 z rzędu konfiskata.

Zepchnięci wichrem w głąbinę.

Katowice, 20. 6. (PAT.) W czasie wczorajszej burzy, która przeciągnęła nad Śląskiem, zatonoło trzech chłopców, kąpiących się w dole kopalnianym w Siemianowicach, których silny wiatr zepchnął w głąbinę.

Na Śląsku opolskim huragan wyrządził wielkie szkody.

Zebranie „Strzelca” w kancelarii urzędu pocztowego

Ze Strzelna piszą nam: Pisma zanotowały już szereg przykłądów popierania „Strzelca” przez czynnikii oficjalne; znane są fakty urzędowania sekretarzy „strzeleckich” w biurach urzędów, gdzie wykonuje się prace dla „Strzelca” w godzinach urzędowych i na materiale urzędowym. Nowością jednak będzie, że „Strzelec w Strzelnie urządzi zebrania w.. kancelarii urzędu pocztowego. Wiadomość tę możnaby przyjąć z niedowierzaniem, ale oto dokument:

„Strzelno, 18. 5. 1931.
„Związek Strzelecki
„Komenda Obwodu Strzelno
„Do Pana
„W
„W dniu 22. 5. br. odbędzie się o godz. 17. w kancelarii urzędu poczt. - teleg. Strzelno zebranie zarządu powiatowego Związku Strzeleckiego na obwód Strzelno, na które WPana jako członka zarządu u-przejmie zapraszamy.
„Sekretarz: Prezes:
„(-) Jaźwiec (-) Pętkowski”.
Tyle dokument. Zaznaczyć wypada, że sekretarz jest zarazem naczelnikiem urzędu pocztowo-telegraficznego w Strzelnie — i jako taki z pewnością asadzić potrafi, czy takie zebranie wolno urządzić w urzędzie i czy wpłyną one na sprawność poczty, któ-

ra w ostatnim czasie daje dosyć powodów do skarg.

Ciekawie wyglądałby ów urząd pocztowy, gdyby także inne organizacje chciały w nim swe zebrania urządzić!

Niezwykłe zajścia w Choczu

Piszą nam z Kalisza: Na dzień 14 czerwca br. zostało zwołane w Choczu, pow. kaliskiego, w sali „Sokoła” zebranie sprawozdawcze poselskie, na które przybył p. poseł Ign. Chrystowski (Klub Narod.). Już na początku przemówienia p. posła dało się zauważyć, że na sali jest mała grupka „strzelców”, która usiłuje przeskądzać mowę. Wrzawa rozpoczęła się, kiedy poseł Chrystowski wspomniiał o umowie likwidacyjnej z Niemcami, przyczem wzmiankował o zastugach rodaków naszych, którzy w okresie niewoli przez planową pracę i przypływ zdrowych, silnych, oraz dobrze przygotowanych fachowo żywiółw spolszczyli miasta, w których przed 100 laty cały niemal handel i rzemiosło było w rękach żydowskich, tak, że dziś miasta te są najbardziej polskie. A teraz, po wprowadzeniu tej fatalnej umowy, narażone zostaną na zalew niemieczyny.

Kiedy poseł wspomniiał o t. zw. ustawie antyalkoholowej, uchwalonej przez większość sejmową wbrew odzwie Księży Biskupów, kocią muzyką dziękię zgrał uniemożliwiła przemawianie. Policja, licznie skonsygnowa-

Wspaniała manifestacja Rzemiosła w Zdunach

Zduny, 16 czerwca.

W niedzielę, 14 b. m., obchodziło tu- tejsze Tow. Przemysłowców uroczyste poświęcenie sztandaru z pięknym pochodem rzemieślniczym, połączone ze zjazdem delegatów Tow. Przem. i Rze- mieślniczych okręgu ostrowskiego, z u- działem pp. posłów Górczaka, prezesa Związku i Lasoty, prezesa Okręgu, oraz przedstawiciela Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, p. Rowińskiego.

Nasze miasto kresowe przybrało szta- tę odświętną na przyjęcie miłych gości. Obok chorągwi, mile rzuciły się w oczy bramy powitalne z pięknymi transpa- rentami „Przemysłowi i Rzemiosłu — Cześć”. Już od godz. 7 rano zjeżdżali się delegaci bratnich Tow. z różnych stron, witani na dworcu przez człon- ków miejscowego Towarzystwa.

O godz. 9-tej wyruszył z przed loka- lu p. Telegi wspaniały pochód, w któ- rym brały udział również wszystkie sto- warzyszenia miejscowe, aby udać się na uroczyste nabożeństwo, podczas którego z okazji poświęcenia sztandaru wygło- sił ks. prob. Buchwald z Baszkowa pię- knie kazanie.

Z kościoła wrócił pochód na rynek. Ogromnie dodatnie wrażenie sprawiło na gościach serdeczne powitanie na rynku przez gospodarza miasta p. bur- mistrza Bernarda Szalę. Następnie u- dano się do strzelnicy miejskiej na uro- czyste posiedzenie.

Obrady zagał w serdecznych sło- wach prezes p. St. Śpiączka. Sprawo- zdanie z działalności Tow. sekretarza p. Wójciaka przyjęto z wielkim uzna- niem. Na przewodniczącego uroczyste- go posiedzenia wybrano p. posła Lasotę. Tenże powołał do pióra p. Wójciaka. M. in. kooptowano na członka hono- rowego p. burmistrza Szalę, przyczem prezes p. Śpiączka wspominał o wybit- nych jego zasługach dla dobra Towar- zystwa i wręczył mu pięknie wykonany dyplom.

W dalszym ciągu składali Tow. ży- czenia i gwoździe pamiątkowe goście, chrzestni i delegaci. Nadeszło też wie-

le telegramów, m. in. od założyciela ks. prob. Jaśkowskiego z Inowrocławia i Red. „Oreodownika” i „Kurjera Poznań- skiego”.

Przemówienia obu pp. posłów, a zwłaszcza piękny referat posła p. Górczaka przyjęto niemiłkąciami oklaska- mi. Następnie odbył się wspólny obiad.

W międzyczasie czeladź rzemieślni- cza gromadziła eksponaty do ogrodu, u- brana w stroje zawodowe. Tuż po u- kończonym obiedzie wyruszył barwny pochód rzemieślniczy dokoła miasta ze szlarami i muzyką na czele. Piękny to był widok. Nie brakło żadnego rzemi- osła z miasta. Czolo pochodu tworzyła dziarska czeladź rzeźnicza na koniach oraz pieszo z toporami; tuż za nimi wy- smukli „czarni” kominiarze, dalej kro- czyli biali, jak śnieg, piekarze... I tak około 20 reprezentacji i cały szereg we- teranów pracy zawodowej z prezesami Związku i Okręgu posłami Górczakiem i Lasotą, repr. Izby Rzem. w Poznaniu p. Rowińskim i burmistrzem p. Szalęm na czele.

Z dumą i rozrzewnieniem patrzeli- śmy na ten zgodny i imponujący wysi-łek kresowego rzemiosła, tu, na krań- cach zachodnich naszej Ojczyzny. To też słusznie p. poseł Górczak zauważył, że „nie tak źle z naszymi kresami, kie- dy takich synów tutaj Polska posiada”. Po powrocie do ogrodu odbyła się wspólna fotografia. Następnie komisja konkursowa pod przewodnictwem cech- mistrza p. A. Rychtera z Ostrowa, wy- znała nagrody za najlepsze repre- zentacje. Pierwsze nagrody przyznano p. Ostojkiemu, mistrz. kow. za wyko- nanie krzyża i p. Dudkowi Wojciecho- wi za reprezentowanie warsztatu kra- wieckiego.

W miłym i serdecznym nastroju żę- gnali się z nami goście, z największym uznaniem dla organizatorów imprezy z zarządem na czele. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Tak przeszedł piękny dzień święta rzemieślniczego, bodaj najpiękniejszy w historii naszego Towarzystwa i miasta.

p. z.



Rycina przedstawia Tow. Przemysłowców w Zdunach z okazji poświęcenia sztandaru połączonego z zjazdem delegatów okręgu ostrowskiego. W uroczy- stości tej wzięli udział m. in. posłowie Górczak i Lasota, burmistrz m. Zdun, oraz repr. Izby Rzemieślniczej p. Rowiński z Ostrowa.

Nowy akt dramatu

Dn. 24 listopada 1923 roku znale- ziono w Paryżu, w samochodzie, prowa- dzonym przez szofera Bajotą zwłoki czternastoletniego chłopca, Filipa, sy- na znanego pisarza rojalistycznego Leona Daudeta. Śledztwo sądowe o- rzekło, iż młody Daudet popełnił sa- mobójstwo; zrozpaczony i oburzony ojciec dowodził, że syn jego został za- mordowany w lokalu niejakiego Le Flautera, tajnego agenta policji poli- tycznej przez policjanta Colombo, za wiadomością władz policji francu- skiej.

Nastąpił szereg procesów, w jed- nym z nich Leon Daudet został skaza- ny na 5 miesięcy więzienia. Po paru dniach został zwolniony z więzienia dowcipnym fortelem swych zwolenni- ków i wyjechał do Brukseli, gdzie spe- dził 29 miesięcy. Uzyskawszy za pre- mjerostwa p. Tardieu pozwolenie na powrót do Francji, podjął na nowo swe wysiłki, zmierzające do wykrycia sprawców śmierci ukochanego syna.

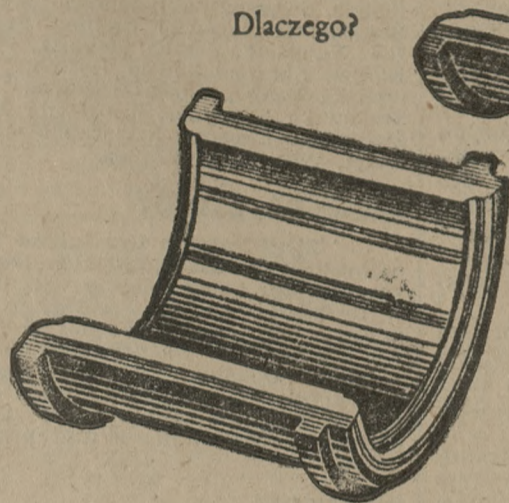
I oto w tygodniu ubiegłym zaszedł wypadek, który — jak się zdaje — prowadzi do rozwiązania dramatu. Podczas procesu wytoczonego przez Daudeta szoferowi Bajotowi, zeznał świadek Goldski, iż dawna kochanka Le Flautera przyznała się wobec nie- go, że była obecna w mieszkaniu te- goż, gdy wtargnęła tam policja, i gdy Colombo strzelił do młodego Daude- ta. Ma ona być przesłuchana przez sędziego śledczego wraz z innymi no- wymi świadkami. Najbliższe dni tedy mają przynieść sensacyjne rewelacje w sprawie Filipa Daudeta.

Matki i dzieci

odzyskują Pw 11.997-24,54
zdrowie i siły
w Borwinach i Solankach
Inowrocławia.

Dlaczego?

Dlaczego łożyska zacierają się i wy- tapiają? Dlaczego wał korbowy ulega uszkodzeniom? Dlaczego występują te tak poważne uszkodzenia, pocią- gające za sobą wielkie straty czasu i większe jeszcze pieniądze?



Dlaczego?

Bo zastosowano niewłaściwy olej. Bo chroniąca powłoka oleju pomiędzy wałem wzgl. czopem korbowym i panewką łożyska nie wytrzymała warunków pracy. Poco narażać się na te niemiłe uszkodzenia? Stosujcie właściwą markę „Gargoyle Mobiloil” — oto rada, którą dają starzy i doświad- czeni automobiliści. I słusz- nie. Przecież Mobiloil nosi zaszczytny tytuł: „Przo- dujący olej świata!”

Mobiloil

ZAREJESTROWANA MARKA OCHRONIENA

Każdy nasz odsprzedawca przy- jmuje 2- i 5-litrowe blaszanki z na- pisem: „Zwracamy zł. 1.65 wzgl. zł. 3.40 za nieuszkodzoną bla- szankę” i wyplaca tę sumę.



VACUUM OIL
COMPANY S. A.
CZESCHOWICE-WARSZAWA

Tw1824

Rozbijające organizacyj wychodźczych

Wychodźstwo polskie we Francji już od dłuższego czasu stało się przed- miotem ataków „sanacji”, która nie tylko stara się stworzyć własne par- tyjne organizacje, jakkolwiek dotąd bez powodzenia, lecz usiłuje także wtargnąć do organizacji niezależnych aby je rozbić! Ostatnio prezes dziel- nicy VII Sokoła wystąpił w liście pu- blicznym do Sokolstwa Polskiego we Francji, Belgii i Holandji z ostrym protestem przeciw rozbijaniu organi- zacji Sokolstwa polskiego we Francji.

„Nie zrozumiałem mi jest — pisze prezes p. A. Szalkowski — stanowisko, jakie zajmują wobec Sokolstwa pano- wie przysłani na teren tutejszy przez Państwowy Urząd Wychowania Fi- zycznego w kraju. Wierzę raczej, że panowie ci nadużywają zaufania i funduszów państwowych na szkodę kraju i konto wychodźstwa polskiego we Francji. Taktyka zaborców była nam zrozumiała i opieraliśmy się jej skutecznie, lecz nie przypuszczałem, że państwo zyska co na tem, że się roz- bija emigrację i osłabia jego siłę?”

oJczyzny swoją przeszło 60-letnią pra- cą, w czasach wolnej i niepodległej już oJczyzny, Sokół będzie zmuszony zaj- mować obronne stanowisko celem nie dopuszczenia w szereg naszej organi- zacji poglądów partyjnych i rozbija- nia takowej przez wysłanników o par- tyjnych poglądach z kraju”.

Tak zwani instruktorzy — a jest ich kilku — których zadaniem jest fa- chowe kierowanie wychowaniem fi- zycznym młodzieży, stali się raczej rozsądnymi agitacji „sanacyjnej”, od której szeroki ogół wychodźstwa stroni i przeciw której będzie musiał się bronić. Uświadomiony emigrant pyta jednak: cui bono? Ze w kraju „sanacja” tworzy sobie adherentów, to się rozumie, ale na wychodźstwie, czy państwo zyska co na tem, że się roz- bija emigrację i osłabia jego siłę?

Emigrant.

Zgon zasłużonego uczonego.

Odkrywca bakcyla dżumy, Japończyk prof. Kitazato zmarł w Tokio. Zasługi Ki- tazato dla medycyny są wielkie, gdyż prócz bakcyla dżumy odkrył on jeszcze lasecz- nik tężca (tetanus).

Reagowanie „sanacji” na prowokacje niemieckie czyli kłwanie palcem w bucie



WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tegoroczne wianki

odbędą się we wtorek wieczorem.

Obchód wianków rozpocznie się we wtorek o godzinie 20 przy Drodze Szelegowskiej obok ogrodu Bractwa Kurkowego podniesieniem chorągwi o barwach narodowych przy dźwiękach hymnu narodowego i salw armatnich, poczem kolejno koncertować będą orkiestry wojskowe oraz mistrzowski klub mandolinistów „Chopin”, chóry odśpiewają szereg utworów ludowych poczem Młode Polki oraz Sokoli i Sokolice wykonają na specjalnym podium tańce ludowe, jak mazur, krakowiak, trojak i t. p., a po tańcach specjalna grupa gimnastyczna „Sokola” pokaże przy świetle reflektorów efektowne piramidy.

W międzyczasie na drugim brzegu Warty oddziały harcerskie rozbijają obozy i nastąpi ogólna zabawa przy ogniskach, — śpiewy oraz płąsy obozowe i sobótki.

Po wykonaniu na podjum wspomnianych piramid odbędzie się przy trybunie rzucanie wianków, poczem miejscowe oddziały pływackie przepłyną z zapaloną pochodnią, a po tej defiladzie następuje przejazd dekorowanych łodzi i kajaków zgłoszonych do premijowania. Po ogniskach sztucznych ściągnię się z masztu chorągiew o barwach narodowych i następuje zakończenie.

Na terenie imprezy założą się głośniki i megafony. Komunikacja tramwajowa i autobusowa jest zapewniona do godz. 24. Również do tej pory reflektory będą oświetlały drogę.

Ciekawe widowisko

Sztuka M. Wierzbńskiego „Kajzer” cieszy się dużym powodzeniem.

Piszą nam z kancelarii Teatru Polskiego.

Jednym z ciekawszych widowisk scenicznych doby obecnej jest niewątpliwie grana z wielkim powodzeniem w Teatrze Polskim barwna i efektowna sztuka Macieja Wierzbńskiego „Kajzer”, której bohaterem jest ostatni cesarz Niemiec.

Mimo kryzysów i przesilen, „Kajzer” gromadzi codziennie tłumy publiczności, oklaskującej gorąco sztukę i wyborną grę artystów. Niewątpliwie humorystyczne panowanie Wilhelma II. w Teatrze Polskim, potrwa długo, stając się walnym sukcesem letniego sezonu.

KALENDARZYK

Sobota, 20 czerwca 1931.

Słońce: wschód 3,29; — zachód 20,18; — długość dnia 16 godz. 49 min.
Księżyc: wschód 8,09; — zachód 23,32; — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 16 st. C., pogodnie, wiatr połudn.-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 22 st. C., najniższa plus 13 st. C.

Przewidywania pogody na niedzielę: Pogoda zmienna. Dzisiaj plus 0,44 m.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu. Kal. rzk.: Florentyna; jutro Alojzy S. J. Kal. słow.: Bogna Św.; jutro Domysław.

OSOBISTE

— **Prymija.** W tych dniach odprawił w wypełnionym po brzegi kościele Najśw. Serca Jezusowego na Jeźycach ks. Wł. Mniejczyński pierwszą mszę św. Czciogodnemu prymicyantowi asystowali ks. ks. prob. Budaszewski, ks. harcmistrz Janke i ks. Babski, okolicznościowe zaś kazanie wygłosił prymicyant ks. Wietrzykowski. Prócz licznej rodziny, delegacji drużyn harcerskich, uczestniczyli w uroczystości m. in. ks. Gładysz i b. przewodniczący Z. H. P. p. hr. Bniński.

— **Egzamin mistrzowski w zawodzie fryzjerskim.** W sali Izby Rzemieśniczej w Poznaniu odbył się w tych dniach egzamin na mistrzów fryzjerskich przed komisją egzaminacyjną pod przewodnictwem p. W. Zimnego. Jako ławnicy zasiadali mistrzowie pp. Nikodem Muszyński i Kazimierz Raczkowski. Egzamin złożył pp. Maksymilian Wałacek, Franciszek Podemski, Jan Waliński, Ignacy Różański, Leon Tuszyński — wszyscy z Poznania i Jan Wojski z Pobiedzisk. Przy tej okazji złożyli nowi mistrzowie 12 zł na pomnik Serca Jezusowego. (z)

— **W Państw. Szkole Mleczniczo-Mleczarskiej,** wydziału mleczniczego, zdali egzamin pp.: Formanowicz Walenty,

Gródzki Olgierd, Jernajczyk Konrad, Leszczyński Franciszek, Rydel Roman, Siabak Edmund, Solecki Stanisław, Szymański Stanisław, Zagożdżon Stefan, Zdanowski Feliks, Żołędziowski Roman.

— **W gimnazjum i liceum pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusa** egzamin dojrzałości zdali: Chełmińskiówna Bolesława, Czajówna Mieczysława, Grankowska Felicia, Jaszczyńska Czesława, Kukucka Benigna, Mospanówna Halina, Leśniowska Wanda, Pazderska Melanja, Pankau Halina, Skrzypczakówna Halina, Smulczyńska Emilia, Stockansówna Irena, Srokowska Krystyna, Suszcówna Janina, Switkówna Eleonora, Szymczakówna Leokadja, Wiśniewska Wanda.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zjazd Związku Urzędników Komunalnych Kas Oszczędności województwa poznańskiego i pomorskiego** odbędzie się w Bydgoszczy na sali posiedzeń Rady miejskiej, ul. Jezuitcka (Farna) 15 dnia 28 bm. o godz. 14,30. Na porządku obrad m. in. bardzo aktualne wykłady. Na powrotny wyjazd z Bydgoszczy wydać się będzie uczestnikom zjazdu karty upoważniające do korzystania z ulgi przejazdu kolejną.

WYSTAWY

— **Otwarcie nowej wystawy,** ostatniej w tym sezonie, odbędzie się 21 bm. o godz. 12-tej. Wystawili swe dzieła artyści: Batorycki, Daniel, Gęstwicki, Goryńska, Graczyński, Krzyżński, Kuształówna, Nehring, Taczakowa, Tyc i Zabłocka. — Salon otwarty w dniu powszednie od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15.

ŻYCIE SOKOLE

— **Sokoli i Sokolice!** Dzisiaj o godz. 17,40 zbiórka wszystkich umundurowanych na Starym Rynku przy odwachu, celem wzięcia udziału w uroczystej procesji z relikwiami św. Antoniego z Padwy.

— **Żeńskie Tow. „Gimn. „Sokol”** Poznań-Sródmieście urządzi 21 bm. wycieczkę familijną do ogrodu p. Wojciechowskiego na Zawadach o godz. 15. Będzie wiele niespodzianek dla pań, panów i dzieci jak kulanie w kręgle, strzelanie do tarczy, gra fantowa, polonez dla dzieci i wiele innych niespodzianek.

— **Tow. gimn. „Sokol”** Poznań-Jeżyce. Odwołuje się wycieczkę familijną, mającą się odbyć w niedzielę, 21 bm.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Tania niedziela w Ogródku Zoologicznym.** Z nastaniem wiosny obniżył Ogród Zoologiczny na szereg niedziel i świąt wstępne do 50 gr od osoby, a dla dzieci i wojskowych bez szarzy na 25 gr. Także w nadchodzącą niedzielę opłacać się będzie tylko 50 wzgl. 25 gr wstępnego. Niech więc każdy korzysta z okazji i popieszy w niedzielę do zwierzyńca. Za małą opłatą może każdy obejrzeć i poznać zwierzęta krain zamorskich, których się wcale nie napotyka w cyrkach i wędrownym menażerkach. Wielkimi zainteresowaniem cieszą się młode tygrysy, indyjskie jelenie, bizon amerykański, lama, a przedewszystkiem para figlarnych niedźwiadków. W ogrodzie restauracyjnym przygrywać będzie silna orkiestra a dla rozrywki dzieci będą gotowe koniki i wózki do jazdy.

— **Wielka wenta harcerska,** urządzona staraniem K. P. H. przy XV żeńskiej drużynie harc. odbędzie się 21 bm. o godz. 15-tej na dziedzińcu VI szkoły wydziałowej przy ul. Różanej 1. W programie wiele miłych niespodzianek. Wstęp dowolny.

— **Sodaliczka Marjańska Nauczycieli w Poznaniu.** Celem zorganizowania małego kółka śpiewackiego, któreby na czas naszych rekolekcji przygotowało kilka odpowiednich pieśni, prosi zarząd kolegów-sodalistów, aby przybyli 21 bm. o godzinie 11 na krótką konferencję do p. Nowickiego, ul. Kozia 4.

— **Pielgrzymka do Częstochowy.** — Związek Kobiet Pracujących w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 1 i przyjmuje zgłoszenia na wielką pielgrzymkę ogólnopolską do Częstochowy, organizowaną na terenie Wielkopolski i Pomorza przez Zw. Tow. Robotników Polskich. Zgłaszać się mogą członkowie stowarzyszeń, ale też i wszystkie inne osoby, chcące brać udział w pielgrzymce, tak dorośli jak i młodzież i dzieci z rodzicami.

— **Pielgrzymka do Częstochowy.** Staraniem Związku Katolickich Towarzystw Robotników Polskich wyruszy wielka pielgrzymka do Częstochowy w dniu 27 bm. a wróci w święto św. Piotra i Pawła wieczorem. Kierownictwo pielgrzymki drogą wyjątku uzyskało 50 proc. zniżki na przejazd kolejną w każdą stronę. Koszta pielgrzymki są więc daleko niższe niż przy innych pielgrzymkach i wycieczkach. Każdy uczestnik płaci tylko połowę biletu, który wynosi z Poznania do Częstochowy i z powrotem wraz z kosztami organizacyjnymi 21,60 zł. Zgłoszenia przyjmuje Związek, św. Marcin 69, II pr. do 23 bm.

— **Obóz Letni Drużyny Błękitnej nad Bałtykiem.** Komenda Pozn. Drużyny Błękitnej organizuje we własnym zakresie obóz letni w Hallerowie nad morzem dla młodzieży z Drużyny Błękitnych w celach ćwiczebnych, zdrowotnych i krajoznaw-

Gimnazjum żeńskie hum. i neohum. im. „Królowej Jadwigi”, Lucyny Sokolnickiej w Poznaniu, z pełnymi prawami gimnazjów państwowych i 4 kl. szkoła przygotowawcza przy temże gimnazjum, pl. Świętokrzyski 4, II pr., tel. 59-85.

Egzaminy wstępne dla kl. I gimn. odbędą się w dniach 22, 23 i 24 b. m. — dla wszystkich innych klas gim. i klas przygotowawczych w dniach 25 i 26 b. m. zw 29 827 Dyrekcja.

czych na stan 60 chłopców w czasie od 15 lipca do 15 sierpnia rb. Młodzież oraz cały stan administracyjno-wyszkoleniowy obozu będzie pod osobistą opieką i kierownictwem komendanta obozu i inspektora Drużyny Błękitnych por. rez. Jana Romualda Dworzańskiego z Poznania, który przy pomocy wykwalifikowanych instruktorów przeprowadzi według zgóry ustalonego programu 4-tygodniowy kurs instruktorski z wychowania fizycznego, pięściarstwa, strzelania i nauki pływania. — Młodzi, mający zamiar wyjechać do powyższego obozu nad morze na tak wielce pożyteczny kurs ćwiczebny oraz odczynać świeżym powietrzem, winni bezwzględnie w terminie najpóźniej do dnia 1 lipca rb. zgłosić się osobiście w kancelarii komendy Poznańskiej Drużyny Błękitnej, ul. Szamarzewskiego 2 a jednocześnie złożyć pisemne zezwolenie rodziców na wyjazd. Warunki i szczegóły otrzymania mogą u komendanta obozu J. Dworzańskiego, ul. Szamarzewskiego 2 od godz. 17 do 20.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z chorągwi poznańskiej harcerzy.** Na zlot w Pradze od 27 czerwca do 4 lipca jadą reprezentacje środowisk: Bydgoszcz, Gniezno, Nakło i Września. Z samego m. Poznania udaje się orkiestra 5 i 7 drużyny jako reprezentacyjna wyprawy polskiej. Poza to drużyny 14, 16, 21 i 27, razem 100 osób Kom. wyprawy chorągwi poznańskiej jest harcmistrz prof. Jasiński, jego zastępca zaś jest harcmistrz Lang. Ponadto jedzie 20 druchów z komendantką chorągwi inż. Kossobudzka na czele. Reprezentacja chorągwi, która wyposażona jest w jednolite umundurowanie, zbiera się w sobotę o godz. 18 przed lokalem komendy przy Walał Jana III, skąd po raporcie przed gen. broni Józefem Hallerem i załatwieniu ostatnich formalności udaje się w zwartych szeregach na dworzec. W niedzielę wyprawa przyjeżdża do Katowic i uczestniczy w obozie przygotowawczym całej wyprawy polskiej który odbędzie się w Janowie. W obozie przygotowawczym ustalony program popisów i pokazów, aby godnie na zlocie reprezentować harcerstwo polskie. (jar.)

— **Ze szkoły drogerijnej w Poznaniu.** W szkole drogerijnej odbyło się wzięcie świadectw absolwentom 3-letniego kursu szkoły drogerijnej oraz dyplomów drogistowskich Związku Drogerzystów Rzplitej Polskiej. Egzamin zdali pp.: Stefan Ruge, Mieczysław Mielczarek, Piotr Ławicki, Florian Klocek, Czesław Paruszewski, Józef Kowalik, Władysław Omlecznyński, Alojzy Jaroszyk, Leon Szwabczyński i Jan Budnik.

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Przy ul. Wodnej 14 włamano się do Poznańskiej Fabryki Wyrobów Gumowych. Lupem złodziej padło 80 zł, przechowane w biurku i weksel na 216 zł. — P. Tadeuszowi Schmitowi przy Alejach Marcinkowskiego nr. 1 skradziono maszynę do pisania Remington. — P. Władysławowi Kutowi przy ul. Garncarskiej i skradziono z mieszkania odzież męską, obuwie i inne rzeczy wartości 500 zł. — Z mieszkania p. Ewy Olsztyńskiej, ul. św. Czesława 5, zrabowano ubranie męskie wartości 200 zł. (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Śmierć pod kołami samochodu.** W Mirakowie pod Starogardem najechał samochód właściciela ziemskiego z Malik dziecko robotnika Olszewskiego, które wskutek odniesionych ran zmarło krótko po wypadku; zawińnię dziecko, które bieгло za powózką i niespodziewanie wpadło pod koła samochodu. (z)

— **Zwłoki kobiety w rowie.** Rolnik Gaca w Sierosławiu pod Tucholą znalazł na łące pod leśniczówką Wydra znajdującą się w zupełnym rozkładzie zwłoki kobiety, której tożsamości dotąd nie ustalono; denatka przypuszczalnie wpadła do rowu i utopiła się. (z)

— **Pożar.** W Stobnie pod Chojnicami wybuchł pożar w zagrodzie rolnika Pruskiego, który zniszczył chlew i stodołę; ogień powstał przypuszczalnie wskutek nieostrożności. (z)

— **Zagadkowe postrzelenie.** Jak już donosiliśmy, wydarzył się 18 bm. w gm. nie Umutowo na terenie łowieckim nieszcześnie wypadł, którego ofiarą padł bezrobotny Marcin Piotrowski z okolicy. Obecnie dzierżawca terenu łowieckiego, p. Wincenty Kamiński (W. Garbary 3) daje nam w tej sprawie bliższe wyjaśnienia. — Dnia 18 bm. rycło rano wyjechał p. K. rowerem do Umutowa w zamiarze udania się na swe stanowisko. Nagle na szosie około 150 m od terenu łowieckiego zauważył dwóch kłusowników, którzy nieśli w workach ubitą już prawdopodobnie

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” lekkie wypróznienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczajnym dobroczynnym działaniem na chore organy. Ządać w aptekach i drogerjach. nw 11 745

zwierzyne. Kłusownicy, zauważywszy p. Kamińskiego, poczęli uciekać do pobliskiego lasu. Gdy na wołanie „stój, bo strzelec” domniemani kłusownicy nie zareagowali, wówczas p. K. strzelił na postrach w powietrze. Uciekający zdołał jednak uciec. Po upływie kilku minut zauważył p. K. znowu dwóch mężczyzn, niezawodnie tych samych. Zbliżając się ku niemu, poczęli wykrzykiwać „ty draniu, ja ci pokażę”, przyczem jeden z nich strzelił z krótkiej broni w kierunku p. K. — Strzał na szczęście chybił. P. Kamiński, zorientowawszy się, iż znajduje się w pułapce kłusowników, odczołował w bok w żyto i przykleknął, wołając, że strzelił, o ile nadal będą się zbliżali. Kłusownicy w odpowiedzi poczęli strzelać. Wówczas strzelił i p. Kamiński, trafiając Piotrowskiego w oko. Dopiero wówczas kłusownicy poczęli uciekać. P. Kamiński o wypadku zawiadomił policję, a Piotrowskiego, który według oświadczenia p. K., pierwszy strzelał, odstawiono do szpitala miejskiego. (z)

Z WIELKOPOLSKI

— **Pobiedziska.** (Podniosła uroczystość w Zakładzie Sacre Coer.) W dniu 12 bm. przybył J. Em. ks. Kardynał-Prymas Hlond do zakładu wychowawczo-naukowego Sacre Coer, by dostojną swoją obecnością zaszczylić uroczystość szkolną wręczania dyplomów pierwszym maturzystkom wspomnianego zakładu. Jego Eminencja, powitany przez ks. prof. Ofierzyńskiego w otoczeniu ks. radcy Durzyńskiego, ks. prob. Walicha, ks. pref. Żurawskiego i ks. wik. Stróżyńskiego, udał się do kaplicy zakładowej a stamtąd do auli. W wzniosłych, prawdziwie ojcowską życzliwością nacechowanych słowach, zwrócił się ks. kardynał do zgromadzonych a szczególnie do maturzystek, wyrażając przełożonej zakładowi, kierownictwu gimnazjum i wychowawczyom swoje najwyższe uznanie, zaznaczając swoje zadowolenie z doskonałych wyników, osiągniętych przez pierwszy rocznik matury. Razem ze świadectwami wręczył ks. Prymas każdej absolwentce doskonałe tłumaczenie ksiąжки ks. Macłera „Jestem katolikiem”. Błogosławieństwo arcypasterskie zakończyło wzniosłą uroczystość. — Egzamin maturalny zdali: Anna Alexandrowicz, Aniela Boguszewicz, Krystyna Karwacka, Janina Kossowska, Zofja Koczorowska, Marja Korczyńska, Janina Półtowicz, Aleksandra Pułaska, Irena Zapolska i Janina Ziółtecka. (ab-ski).

— **Granowo.** Mieszkańcy Granowa i okolicy ubiegają się już od 2 lat o przyspieszenie godziny odjazdu pociągu Poznań-Grodzisk tak, aby przybywał do Grodziska krótko przed godziną 8, względnie umożliwienia dzieciom z Granowa i okolicy dojazdu na godz. 8 do gimnazjum w Grodzisku. Wszelkie jednak wnioski w tej sprawie, wysłane do Dyrekcji Okręg. Kolei Państwowej w Poznaniu pozostają bez skutku. Tymczasem gimnazjum w Grodzisku z roku na rok wykazuje zmniejszenie się liczby uczniów, w wyniku czego dalszy rozwój tej uczelni jest bardzo utrudniony. Byłoby więc wskazane, aby Dyr. Kolei wniosła mieszkańców Granowa i okolicy zechciała przychylnie rozpatrzyć, na czym skorzystałaby w pierwszym rzędzie młodzież, która nie może obecnie opłacić drogiego utrzymania w mieście; poza to zwiększyłaby się ilość uczniów w gimnazjum.

— **Września.** (Poświęcenie bursy gimnazjalnej.) W ub. tygodniu odbyła się uroczystość poświęcenia bursy gimnazjalnej, zbudowanej drogą ofiarności społeczeństwa miasta i powiatu. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele farnym, które odprawił ks. prof. Jernajczyk. Z kościoła udano się do budynku bursy, gdzie aktu poświęcenia dokonał k. dziekan Fierek. Następnie odbyło się uroczyste walne zebranie Tow. Bursy, które zagaił prezes. Ścisłe sprawozdania podały sekretarz, skarbnik i prefekt bursy. Po złożeniu życzeń przez przedstawicieli władz i gości i po przemówieniu jednego z wychowanków bursy zakończono uroczystość odśpiewaniem hymnu narodowego. Władze pozamiejscowe reprezentowali p. starosta krajowy Begale. Poświęcono burzę gimnazjalną we Wrześni jest okazałym budynkiem dwupiętrowym, zawierającym pomieszczenie dla 50 wychowanków. Bursa stara się stworzyć wychowankom jak najlepsze warunki do pracy przez zapewnienie im zdrowego i higienicznego pomieszczenia. Do gier i zabaw na świeżym powietrzu służy młodzieży obszerny dziedzińiec i ogród, który powiększy się znacznie dzięki zaofiarowanej przez ziemianina p. Cichockiego z Zółca morgi ziemi. Internet przeznaczony jest w pierwszym rzędzie dla młodzieży gimnazjalnej niezamożnej a chętniej i zdolnej do nauki. W miarę miejsc wolnych z zakładu korzystać mogą także dzieci zamożniejszych. Obecnie znalazło w burse pomieszczenie 36 wychowanków. Celem i zadaniem bursy jest nie tylko utrzymanie

mlodzieży, ale i opieka odpowiednia nad nią na podstawie ściślejszej współpracy ze szkołą, opieka zyciowa, chroniąca młodzień od zgubnych wpływów. Z okazji poświęcenia tak ważnej placówki wychowawczo-oświatowej należy złożyć życzenia tej instytucji, by z jak największym powodzeniem wypełniała cele i zadania, dla których została założona.

— **Gostyń.** (Matura.) Egzamin dojrzałości zdali pp.: Busza Władysław, Chudy Walenty, Gawron, Jeziński Zygmunt, Krynicki Jan, Otto Jan, Słusarek Remigjusz, Słusarek Marjan, Wodziński Mieczysław i Wichlacz Edward. (gk.)

— **Wolsztyn.** (10-lecie Inwalidów.) W niedzielę, 14 bm. obchodził wolsztyński oddział Związku Inwalidów Wojennych 10-lecie swego istnienia. Po nabożeństwie w kościele farnym udano się w pochodzie na strzelnicę, gdzie odbył się obiad i akademja, podczas której przemawiał m. in. ks. dziekan Zakrzewski. Akademja, która miała przebieg bardzo podniosły, przewodniczył p. prezes Napierała.

— (Nowy starosta.) Na miejsce b. starosty p. Woźnika został mianowany starosta pow. wolsztyńskiego p. Koczorowski, który obecnie przebywa na urlopie. (mp.)

— **Koźmin.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu wybrano do rady nadzorczej szkoły dokształcającej pp. W. Jarczyńskiego, M. Lewandowicza, J. Borowskiego i Sz. Kaczmara, zaś do rady Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności pp. H. Schneidra i W. Jaworskiego. Następnie podano do wiadomości bilans Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności za rok 1930-31, zamknięty sumą 202 073,13 zł a czysty zysk wynosił 1256 zł. Poza-tem uchwalono sprzedać parcele przy s. Pleszewskiej położone, pod budowę domów mieszkalnych.

— **Krotoszyn.** (Egzamin maturalny.) Tegoroczny egzamin maturalny w państw. gimnazjum im. Kollataja w Krotoszynie zdali: Berek Alfons, Budzińska Izabela, Bytoński Szczepan, Ciesielska Izabela, Czwojda Leon, Jamny Jan, Jakubek Jan, Kurzawski Stefan, Lesiński Konrad, Obalek Edward, Paszek Jan, Placzyński Antoni, Rada Tadeusz, Strzelczyk Stefan, Szczodrowski Stefan, Wolniak Jan, Lübke-Herman Herman, Złotowski Lech, Heinsch Roman, Hojanka Janina, Kościelniak Józef, Mały Feliks, Otomański Franciszek, Głazówna Natalia, Podskarbińska Czesława, Reszel Wacław, Terlecki Jerzy, Wiński Czesław, Włosik Józef. (kl.)

— **Ostrów.** (Nowy ołtarz św. Antoniego.) Wspaniale odnowionej świątyni naszej przybył ostatnio piękny ołtarz św. Antoniego. Fundował go i w własnym warsztacie solidnie wykonał tak ołtarz jak i figurę św. Antoniego według projektu art. Rożka p. Józef Bruch. Obrusy na nowy ołtarz darowało Arcybactwo Matek Chrześcijańskich, a krzyż i lichtarze Cech rzeźnicki. Dzięki tym ofiarodawcom kościół nasz parafialny doczekał się ku niewymownej radości licznych czcicieli św. Antoniego osobnego ołtarza. Poświęcenie nowego ołtarza odbyło się razem z uroczystościami 700-lecia śmierci św. Antoniego z Padwy. Uroczystość poprzedziło okolicznościowe kazanie Franciszkanina O. Bazylego z Osieczny, po-tem aktu poświęcenia nowego ołtarza dokonał ks. prob. Zamysłowski i odprawił w asyście przed nowo poświęconym ołtarzem uroczyste nieszpory. Po nabożeństwie odbyła się na sali Domu Katolickiego piękna akademja ku czci św. Antoniego. Słowo wstępne wypowiedział ks. prob. Zamysłowski, a piękny referat uroczystościowy wygłosił o dziejach życia Wielkiego Cudotwórcy Padewskiego ks. wik. Wietrzykowski. Poza przemówieniami był śpiew, deklamacja, recytacja i obrazek sceniczny p. t. „Zgubiona złotówka.” (n.)

— **Czarnków.** (Wycieczka.) W tych dniach wyjechała wycieczka, złożona z około 60 osób z Czarnkowa do Pily. Na dworcu w Pile oczekiwali wycieczkę urzędnicy konsulatu i delegacja nauczycielstwa pow. złotowskiego. Z dworca wyruszone do kościoła na mszę św., na której śpiewał chór rodaków po polsku. Po nabożeństwie i zwiedzeniu kościoła udano się do konsulatu polskiego, gdzie konsul p. dr. Schwarzenberg-Czerny przyjął gościnnie rodaków u siebie.

— (Ujęcie młodych zbrodniarzy.) Policji udało się ująć jednego z sprawców śmiałego napadu i włamania u kupca Abrahama. Równocześnie odnaleziono pewną część skradzionych przedmiotów. Ci sami sprawcy włamali się w Sarbji u gościnnego p. Pejsy oraz dokonali dwukrotnego włamania w Szamocinie. Policja dowiedziała się, że sprawca ukrywa się w nocy w zagrodzie swych rodziców i po dłuższym poszukiwaniu odnaleziono go w chlewie. Jest nim zbiegły wychowanek krajowego zakładu wychowawczego — Chrusniak. (cn.)

— **Inowrocław.** (Z sezonu kuracyjnego.) W ciągu ostatnich 3 tygodni odczuwa się już wzmocnienie ruchu kuracyjnego, których w pierwszych dniach czerwca przybyło około 200 osób, a więc łącznie z zakładem „Pod Piastem” i Sanatorium Ubezpieczalni Krajowej do połowy bież. miesiąca przybyło około 800 osób. Do nowych urzędzeń z zakresu leczenia zalicza się emanatorium radowe, stosowane w wypadkach podagry, artretyzmu i gośćca.

— (Zamknięcie kin.) Wszystkie cztery kina są zamknięte na czas nieograni-

czony. Powodem strajku jest zbyt duży podatek magistracki.

— (Zgon stoletniego starca.) Niedawno zmarł najstarszy z mieszkańców Inowrocławia, Łukasz Wasielewski, który przeżył 101 lat. Staruszek czuł się do ostatniej prawie chwili rześko i dopiero kilkudniowa choroba powaliła go na łóżko śmierci.

— (Miejski komitet pomocy ofiarom powodzi.) Celem niesienia pomocy ofiarom powodzi na Wileńszczyźnie utworzono komitet miejski pod przewodnictwem p. prezyd. Jankowskiego. W skład komitetu weszli pp.: wiceprezydent miasta Juengst, Eckert, dyr. Leszkowski, Heding-gerówna, Ferberówna, red. Kobierski, Müller z Czarnkowa, dyr. Rosiński, insp. szkolny Nowakowski i mjr. Wojtowicz.

— (Matura.) W państw. seminarjum nauczycielskim egzamin dojrzałości złożyli: Borowczakówna Stefania, Buddówna Anna, Chabowska Elżbieta, Dziewanowska Janina, Gbiorczykówna Anna, Goniówna Stefania, Hyżykówna Stanisława, Józwiakówna Leokadja, Kaczmarskówna Walerja, Kalińska Marja, Kanarkowska Irena, Kasprowicówna Joanna, Krzydlińska Marja, Kwiatkowska Aniela, Lepkowska Helena, Łuczakówna Leokadja, Malinowska Zofja, Miastkowska Elżbieta, Misiakówna Helena, Mizgajska Jadwiga, Murawska Irena, Obarska Weronika, Ol-szakówna Bronisława, Pospiechówna Salomea, Pudlikówna Helena, Rotecka Ja-dwiga, Sidecka Stanisława i Walecka Ma-rja. (em.)

Z życia harcerzy

Drużyna harcerska w Główniej.

3 Poznańska Drużyna Harcerska, pozostająca pod kierownictwem dha Jarczyńskiego, skupiając w swych szeregach młodzież dzielnic Główniej, dużo w ostatnim czasie okazuje żywotności. Jako drużyna szkolna oparta o 18 szkół powszechnych, na której terenie posiada jedyny w swoim rodzaju „Dom Harcerza”, zbudowany wyłącznie przez harcerzy, przydziele-ona została do III hufca. Ostatnio drużyna śladami rzuconego hasła „ofensywy harcerskiej” idąc zorganizowała 3 zastępy pozaszkolnych oraz gromadę wilczą, którą umiejętnie prowadzi dh. Tad. Bociąg.

W ub. niedzielę, przy licznych udziałach sympatyków drużyny, rozbiła drużyna na boisku przy „Domu Harcerza” propagandowy obóz harcerski, połączony z ćwiczeniami wszystkich zastępów harcerskich i gromady wilczą. Z obozem propagandowym, który był niejako rewją sił 3 drużyny, złączono w doskonały sposób, propagandę wyrobów krajowych. Wieczorem przy nastrojowym ognisku harcerskim dh pfm. Brzozowski, w zastępstwie komendanta hufca harcmistrza prof. Zajdy, odebrał przyrzeczenie harcerskie od nowych członków drużyny i gromady wilczą. Wspólnym odpiewaniem „Roty”, zakończono propagandowy dzień obozowy.

Zaznaczyć należy, że kierownictwo drużyny, prócz stałe propagującego hasła popierania wyrobów krajowych, rzuciło w ostatnich czasach w szeregi swych członków hasło oszczędności. W tym celu dużo członków drużyny posiada własne książeczki P. K. O., gdzie składa swe oszczędności.

Jedną z największych bolączek drużyny jest brak Kola Przyjaciół, któreby stało opiekowało się drużyną. Istnieje jednak nadzieja, że w niedługim już czasie da się Kolo takie zorganizować. miejscowe bowiem obywatelstwo, zawsze życzliwie popiera zamierzania kierownictwa drużyny. Dowodem tego był niezwykle liczny udział sympatyków w obozie propagandowym. Jednym z głównych zadań kół będzie opieka nad „Domem Harcerza”, który w ostatnich czasach gruntownej domaga się naprawy. Z ważniejszych przejawów życia drużyny zanotować należy, że w miesiącu lipcu, tak jak w ubiegłym roku, przyjmuje młodszych druhów z drużyny na kolonie letnie p. dr. Dąbrowski, do swej majątności Jeziorki k. Poznania. Niewątpliwie na łonie przyrody zdała od kurzu miejskiego, zaczerpną młodzi harcerze nowych sił do życia, w harcerskiej służbie.

Odprawa metodyczno-programowa drużynowych Hufca III szkół wydziałowych i powszechnych.

Zgodnie z ustalonym terminem, odbyła się dnia 16. 6. odprawa drużynowych przy pełnym udziale tychże. Omawiano wycieczki pracy obozowej. Gawędę z zakresu metodyki zagałę i prowadził komendant hufca prof. Zajda. Po krótkim zestawieniu celów pracy obozowej, przedstawił referat środki wychowawcze, któreimi dysponujemy w obozie. Całość oparli na praktycznych wskazaniach realizowania tegoż zagadnienia, gdyż przedstawił swoje opracowanie programu. Gawędę zakończył apelem do drużynowych, by gruntownie opracowali organizację obozu. Nawiasem zakomunikował, że kwestja zasiłków finansowych, udzielanych rokrocznie drużynom szkół powszechnych, stoi dotychczas pod znakiem zapytania. Władze harcerskie dokładają wszelkich starań, by wpłynąć na rozwiązanie tak groźnego problemu. Odprawę zakończył dh komendant, życząc drużynowym owocnej pracy obozowej.

Wielka wente harcerską urzędza K. P. H. przy 20 drużynie im. gen. Sowińskiego w niedzielę, dnia 21 bm.

Gośćkami przygotowaniem drużyny nad zorganizowaniem wenty, pozwalają przypuszczać, że boiska obu szkół wydziałowych przy ul. Działuńskich ugoszczą sze-

roka rzeszę publiczności, sympatyzującą z pracą harcerską. Przypuścić bowiem należy, że w obliczu konieczności samowystarczalności na jaką zdane są prawdopodobnie w tym roku obozy harcerskie. publiczność poprze tego rodzaju imprezę przez tłumne przybycie na wente.

Honorowi Harcerze Rzplitej. Poza protektorami Z. H. P., którymi dożywnie zostają Prezydenci Rzplitej, Naczelnictwo Z. H. P. nadaje w dowód szcześniejszych zasług około rozwoju Z. H. P. godność honorowych harcerzy Rzplitej wybitnym osobistościom.

Z tego tytułu godność tę posiadają: gen. broni Józef Haller, Ignacy Paderewski, ks. biskup Łukomski i gen. Osiański.

Poza temi godność honorowych harcerzy Rp. posiadają wszyscy b. przewodniczący Z. H. P., a więc ks. harcmistrz Kp. dr. Jan Mauersberger, harcmistrz Kp. dr. Strumillo, Roman hr. Bniński, Józef Kar-śnicki, Władysław Soltan, i obecny przewodniczący Z. H. P.

Odnaką honorowego harcerza Rzplitej, jest biała podkładka pod krzyż harcerski stopnia harcerza Rzplitej.

Dziś w sobotę i jutro w niedzielę

„Pan Twardowski” w Parku Wilsona.

Ostatnie przedstawienia baletu — opery w Parku Wilsona odbyły się z nadzwyczajnym sukcesem artystycznym i przy ogromnym udziale publiczności. Dyrekcja Teatru Wielkiego po pewnych ulepszeniach terenowych i wybudowaniu nowej sceny wystawia efektowne dzieło Różyckiego „Pan Twardowski”, w którym przedstawia się przygody naszego polskiego Fausta. Będzie to przedstawienie tak zwane popularne, gdyż pomimo wielkich kosztów, wspaniałych dekoracji i kosztumów projektu p. Jarockiego, ceny będą minimalne od 1-3 złotych. Każdy mieszkaniec ma zatem możność ujrzenia wspaniałego wielkiego baletu, 150 osób współpracujących w układzie Ciesielskiego przy udziale pełnej orkiestry operowej. W razie niepogody opera „Cyruлик sewilski” w Teatrze Wielkim. Przeprowadź biletów w kasie Teatru Polskiego od godz. 10-ej do 5-ej popoł.

Zjazd „Danyszek”

Wychowanki i uczennice dawniejszej szkoły pp. Danysz projektują zjazd koleżeńki w Poznaniu w październiku b. r. Celem uwiadomienia zainteresowanych o terminie i bliższych szczegółach zjazdu uprasza się o przysłanie dokładnych adresów do 1-go września na ręce niżej podpisanych:

Dr. Ludwika Dobrzyńska-Rybicka, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 26-27, Teresa Pfitzner-Bartecka, Poznań, Kręta 5, I, Lucyna Sokolnicka, Poznań, Ogródowa 13, I., Teresa Węclewska-Panińska, Król. Huta, 3 maja 50.

Popisy Wlkp. Szkoły Muzycznej dziś i jutro

Przypominamy, że dziś, w sobotę, 20 czerwca, w sali Domu Ewangelickiego o godz. 20 odbędzie się popis średniej i wyższych kursów Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej, — a jutro w niedzielę 21 czerwca, o godz. 12 w sali Amarantowej (Słowackiego 19/20) popis najmłodszych, lecz mimo to często bardzo uzdolnionych uczniów tejże uczelni.

SKRZYNIKA DO LISTÓW

— **P. Kozłowski.** W sprawie poruszonej przez Pana nie możemy nic poradzić, gdyż kompetencje nasze nie sięgają tak daleko. Co do drugiej sprawy radzimy się zwrócić do Izby przemysłowo-handlowej. (iK.)

— **Podróżujący.** Odpowiednie zezwolenie może wydać Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. (iK.)

— **Dłuższa czytelniczka.** Po półrocznej pracy bez przerwy w jednym przedsiębiorstwie przysługuje Pani 2 tygodnie, po roku — miesiąc. (iK.)

— **Z. P. Owszem,** przysługuje to prawo, gdyż musi utrzymywać swój dom w należyтым stanie. (iK.)

— **Abonent 31.** Nie znamy tej spółdzielni. (iK.)

— **Robotnik.** Bilet miesięczny ulgowy nie przysługuje. (iK.)

— **Muzyk.** Wielkopolska Szkoła Muzyczna, Poznań, Fr. Ratajczaka 36. (iK.)

— **A. K. W. Poznań.** Nie pisze nam Pan, czy ugoda została zawarta sądownie, czy poza sądem, prywatną umową stron. Jeżeli ugoda zrobiona do protokołu sądowego, a zajęcie pierwsze nastąpiło w drodze egzekucji, wówczas wierzyciel drugi już nie otrzyma. W przeciwnym razie okoliczność, że na pretensję pierwszą odlicza się od pensji jedną piątą, niema w danym wypadku wobec żądań wierzyciela

drugiego żadnego znaczenia, gdyż ograniczenie zajęcia do jednej piątej ma znaczenie tylko przy egzekucji przymusowej, a nie przy spłaceniu dobrowolnem. Dalszą jedną piątą może więc wierzyciel drugi zająć. (aK.)

— **P. St. Kozłowski, Poznań.** Kwit taki nie wymaga żadnej formy, to znaczy, że żadnego uwierzytelnienia podpisu nie potrzeba. Z ostrożności można to zrobić przez uwierzytelnienie policyjne, sądowe, lub notarialne. Podpis jednego współwłaściciela jest także ważny, jednak nie można wówczas w danym wypadku prowadzić egzekucji w majątek wspólny, tu więc nie możnaby substancować nieruchomości. Przy podpisach obydwu postępowanie takie można w razie potrzeby wdrożyć. (aK.)

— **W. M. Urlop** dwutygodniowy. (aK.)

— **N. N. hipoteka.** Zastrzeżenie takie jest niedopuszczalne, w tym sensie, że o ile właściciel nieruchomości zażąda po zaplaceniu kwoty kwitu mazalnego, to musi go Pani udzielić, a w danym razie wierzyciel w drodze wyroku osiągnie wymaganie. Zresztą na zmianę rozp. waloryzacyjnego nie zanosi się wcale i zdaniem naszym jest zmiana najzupełniej wykluczona. Nie radzimy więc robić z tego kwestji, w celu uniknięcia bardzo znacznych kosztów wyroku. (aK.)

— **P. Lorenzowa, Pleszew.** Czy Pani ma kontrakt na piśmie? Jeżeli tak i podwyżka została pod Pani podpisem uwi-odczniona w kontrakcie, to musi Pani płacić czynsz podwyższony, jeżeli nie, może Pani płacić tylko czynsz ustawowy. Co do nakładów koniecznych, to może Pani wezwać właściciela do ich wykonania i stawić mu odpowiedni termin, a jeżeli w terminie tym nie wykona, może Pani poprawki wykonać na własny koszt, a po zaplaceniu żądać zwrotu od właściciela. Od czynszu potrącać nie radzimy, gdyż można narazić się na skargę eksmisyjną. Lepiej wytoczyć osobną skargę przeciw niemu o zapłatę. (aK.)

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 22 czerwca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poran-godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 17.00 komunikaty; godz. 17.25 „Dzieci dla dzieci”; godz. 17.45 „Jak młodzież literacka patrzy na życie art. Poznania”; godz. 18.00 koncert popołudniowy; godz. 19.15 higiena słowa; godz. 19.30 „Silva rerum”; godzina 19.45 „Pogadanka o Tatrach dla cęprów”; godz. 20.00 feljton literacki Jana Emila Skińskiego; godz. 20.30 pogadanka o operze „Flis” — St. Moniuszki; godz. 20.45 „Flis” — opera Stanisława Moniuszki (transmisja z Warszawy) (ze studja); godz. 22.10 sygnał czasu — komunikaty; godzina 22.25 „Z nad krawędzi” (wygl. Brat Cezary).

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 „Organizacja wycieczek wodnych”; godz. 16.00 muzyka gramofonowa; godzina 16.15 lekcja języka francuskiego; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Co nam dał naprawde Tutankhamen”; godz. 18.00 muzyka lekka; godz. 19.20 feljton p. t. „Tylko za gotówkę”. godz. 19.35 płyty gramofonowe; godz. 19.40 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.00 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.15 pogadanka radjotechniczna; godz. 20.30 pogadanka o operze „Flis” St. Moniuszki; godz. 20.45 opera „Flis” St. Moniuszki ze studja; godz. 20.05 transmisja z Teatru „Morskie Oko” rewji p. t. „Miljon złotych”.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert kameralny, 20.00 muzyka taneczna, 21.15 koncert kameralny, 22.00 muzyka lekka; **Budapeszt (550 m) 20.20** koncert ork. operowej; **Wiedeń (516 m) 20.15** produkcje kwartetu Tautenhayn, 21.15 wieczór jugosłowiański, 22.40 koncert; **Rzym (441 m) 21.00** koncert kameralny.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pan Twardowski” — balet (w parku Wilsona o godz. 20.30). **Niedziela, 21. 6. „Księżna cyrkówka”** **Poniedziałek, 22. 6. „Pan Twardowski”** — balet.

Wtorek, 23. 6. „Cyruлик sewilski”. **Sroda, 24. 6. „Holender tulacz”**. **Czwartek, 25. 6. „Księżna cyrkówka”**. **Piątek, 26. 6. „Księżna cyrkówka”**. **Sobota, 27. 6. „Halka”** — w Parku Wilsona o 20.30, a w razie niepogody „Cyru-lik sewilski” w Teatrze Wielkim. **Niedziela, 28. 6. „Iris”**. **Poniedziałek, 29. 6. „Księżna cyrkówka”**. Początek o godz. 8 wieczorem. Przeprowadź biletów w Teatrze Polskim od godz. 10-17. Ceny biletów od 75 groszy.

Teatr Polski

DZIŚ — „Kajzer” (Wilhelm II) **Niedziela, 21. 6. „Kajzer” (Wilhelm II)**. **Poniedziałek, 22. 6. „Bez posagu ożenić się nie mogę”**. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Florete i Patapon”. **Niedziela, 21. 6. „Florete i Patapon”**. **Poniedziałek, 22. 6. „Florete i Patapon”**. **Wtorek, 23. 6. „Florete i Patapon”**. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarkowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DUNIKOWSKI PRZEDSTAWIŁ SWÓJ DOROBEK

W Pałacu Sztuki — Rzeźba jako młodsza siostra sztuki nowoczesnej — Dwie przy- czyny — Z przedwiośnia — Jak Dunikowski się rozwijał — W samotni warsztatu — Podróż do prymitywu — „Kościół” i „Człowiek” — Portrety — U stopni katedry w Katowicach.

Kraków, 18 czerwca.

Krakowski Pałac Sztuki zajęły rzeźby Ksawerego Dunikowskiego.

Malarstwo polskie dawno już osiągnęło pełne prawo obywatelstwa w naszej kulturze, gdy rzeźbie daleko jeszcze było do tej pełnoletności. Jeżeli malarz polski nie stąpa po kwiatkach, to droga rzeźbiarza jest wręcz kamienista. Brak pola do pracy, to pierwsza i zasadnicza przyczyna, że opóźnił się rozwój naszej rzeźby. Druga, to może przynależność do szczeplu, który plastyczny wyraz znajdował raczej w barwie niż w formie. Polski temperament, zmuszający do szybkiego, nieraz gwałtownego uzeńtrzniania się, natrafiał w rzeźbie na przeszkody, wypływające z praw tworzenia, które to przeszkody, od tegoż tworzenia go odstręczały lub powodowały zlekceważenie jego praw.

Np. Mularski, Kurzawa, Biegas, — że tych tylko wyliczyć — najbardziej typowi przedstawiciele przedwiośnia polskiej rzeźby, obdarzeni niewątpliwie wielkim talentem, o wysoce poetyckim nastawieniu wyobraźni, nie zdołali się jednak wypowiedzieć artystycznie w całej pełni, bo zabrakło im i energii i cierpliwości na opanowanie i uszanowanie wszystkich praw tworzenia.

Dunikowski rodzajem swego talentu spokrewniony był blisko z temi cudownymi dziełami naszej rzeźby. Jak oni poetycką fantazję łączył z wybuchowym temperamentem. Jego pierwsze samodzielne prace cechuje romantyzm, przelewający się gwałtownie po przez brzegi form, ale już wtedy coraz poważniej liczył się artysta z wymaganiami materiału. Świadectwo to potwierdziły wymownie dalsze kompozycje, a więc „Macierzyństwo”, „Fatam”, „Ewy” i in.

Jednocześnie z stopniowym odkrywaniem praw tworzenia rośnie wysiłek Dunikowskiego aby zdobyć oryginalny, własny kształt. Zaczyna się uparta, żmudna, wielka praca. Dunikowski starał się odrzucić wszystko, co nie było jego wyłączną zdobyczą. Cofnął się aż do swoich przysłowio- wych „trzech cegieł”, od których umiejjętne i celowego ułożenia zaczyna się, zdaniem jego, sztuka rzeźbiarska, co nie przeszkadzało, że w swej warsztatowej samotni terminował duchem w wszystkich chyba wielkich mistrzów kształtu. Najdłużej może u bezimiennych majstrów z romańskich katedr oraz u twórców z wczesnego gotyku.

Zresztą Dunikowski nigdy nie cieszył się i nie piścił kształtem samym dla siebie. Forma była zacy- niem, powstałem tylko po to, aby je po brzegi wypełnić poezją. Ogromne bogactwo treści nie zezwalało na cyzelowanie form a zmuszało aby kształt upraszczać aż do granic prymitywu. Nieraz słyszałem z ust Dunikowskiego: „Mój postęp w sztuce to nie innego, tylko pogłębiony powrót do prymitywu”. Posłuszna zasadni- czemu założeniu jest szerokie, syntetyczna faktura artysty. Językiem form mówi Dunikowski tylko tyle, ile koniecznie trzeba. To też wyrażenia Dunikowskiego są bardzo proste ale bardzo przekonujące. Dobre staranie i wygłoszone z niecofioną stanow- ścią i siłą, mają ton spizowy, jaki jest niezbędny, aby móc głosić monu- mentalność.

Podejrzmy do jego „Kobiet brze- miennych”. Uderzy nas majestat bi- jący od tych prostych, kobiecych postaci. Kilka szeroko zaciętych piaszczyn, kilka napozór zaledwie obro- bionych brył starczyło wielkiemu ar- tystyście na ujęcie tajemnicy macierzyń- stwa, w niezapomniany kształt. To znów mamy przed sobą jakieś zwal- sko niesamowicie powiązanych form. Postać rycerza czy upióra, który chwytła za miecz. Przeciw komu? Przeciw pętającej ducha rzeczywisto- ści. Ten „Rapsod rycerski”, to pomnik naszego romantyzmu. Urodziła go lotna fantazja i obiekta w niezwy- kłe, niespotykane, dziwaczne kształ- ty. Przyjrzyjmy się im wszakże a stwierdzimy, jak się te elementy lo- gicznie nawarstwiają i jak rosną w jednolitą, konsekwentnie przemyślaną budowę.

Korona wysiłków, długoletnich ar-

tysty, to bezsprzecznie rzeźby z fasa- dy kościoła OO. Jezuitów w Krakowie. Związane monumentalną postacią Chrystusa wznoszą się po obu stro- nach portalu dwie kompozycje, dwa światy: „Kościół” i „Człowiek”. Pierwszy, to najszerszym dętym cio- sane postacie duchownych, ujęte w rytm szerokich, wydłużonych brył. Mistycyzm średniowiecza, potęga mo- dlitwy, patos religijnego nastroju, oto treść, którą głosi kształt z niesłycha- nie przekonującą wymową. Druga grupa, to skamieniały krzyk ludzkiej nędzy, niemocy i bólu. Do takiej po- tęgi wyrazu dochodzili w plastyce naszej tylko postacie matejkowskie i niekiedy wymowna linja Wyspiań- skiego.

Portrety Dunikowskiego są wszy- stkie mistrzowskimi dziełami wyrazu. Należy do nich przepyszna galerja głów przeznaczonych do stropu sali poselskiej na Wawelu przedstawiają- cych w stylizacji twarzy współczesne, przeważnie ludzie krakowscy. Głowy wawelskie tnie Dunikowski w drze- wie, w materiale oporniejszym niż glina, w której pracuje najczęściej. Niemniej drzewo poddaje się z równą powolnością jego nakazom. Poddaje się zaś dlatego, że artysta umie swą formę poza wszystkim innym uzależ- nić także od rodzaju tworzywa jakie w danej chwili urabia.

Umie również wiązać rzeźbę z ar- chitekturą, idzie w ten nieraz bardzo daleko. Jego dekoracja katedry kato- wickiej jest mocnym przykładem, jak twórczość rzeźbiarza może akomodo- wać się do stylu dekorowanej bu- dowli. Jakikolwiek będzie styl archi- tektury, Dunikowski, uczeń wszyst- kich wielkich epok rzeźbiarskich, wy- razi się na swój sposób, językiem każ- dej z nich, nie tracąc nic ze swego in- dywidualnego wyrazu.

O ciekawych szkicach i projektach do katedry śląskiej pisałem szczegó- łowo na łamach „Działa”. Do stopni tej świątyni szedł Xawery Duni- kowski dalekimi, wybiśtemi drogami trzydziestoletniej, niestrudzonej pracy. Dziś w portalu katedry spotka- li się dwaj Dunikowscy: natchniony, żywiołowy artysta i doświadczony mistrz. Spotykali się już nieraz, ale dziś złączyli się już niepodzielnie.

Marjan Turwid.

*) „Żywe kamienie katedry katowickiej”.

Ustąpienie zasłużonego artysty. Z Kra- kowa piszą nam: P. Jan Raszka, artysta- rzeźbiarz, ostatnio od wielu lat dyrektor krakowskiej Szkoły Przemysłu Artystycz- nego, Sztuk Zdobniczych, przeszedł, po wy- studze lat, na emeryturę. Odbyło się uro- czyste pożegnanie, na którym przemawiał prof. Wacław Krzyżanowski, z udziałem przedstawicieli władz państwowych, samo- rządowych i t. d., oraz z kuratorium szkol- nego p. Misky, zakończył szereg mówców przedstawiciel młodzieży, która korzysta- ła z rad i doświadczenia zasłużonego ar- tysty. (kt)

Polichromja Ostrobramska. Z Wilna pi- szą nam: Kaplica Matki Boskiej Ostro- bramskiej będzie ozdobiona malowidłami. Projekt już został przyjęty. Wypracował go znakomity artysta-malarz i zdobnik prof. Ferdynand Ruszczyk, wspólnie z inż. Borowskim. (wp)

Pisma nadesłane

„Tezka”. Nr. 25. Treść: J. Kisielewski: „U źródeł prawdziwej niedoli”. — Dr. M. Wachowski: „Rzeczywistość wychowaw- cza w „Sztubie” Leczyckiego”. — (at): „Po- drodze między 16-tym, a 20-tym wiekiem”. — T. Silnicki: „Przez francuskie Polesie”. — J. K.: „Wyspy dzieciństwa”. — T. Wa- ski: „Człowiek fotograficzny”. — T. Kra- szewski: „Islandzkie sagi rodowe”. — Świa- tłołnienie. — W. Noskowski: „Życie teatral- ne”. — Kronika. — Powieść i nowela. — Rozrywki umysłowe. — Humor i satyra.

„Przegląd Współczesny”. Nr. 110 Treść: E. Hantos: „Problem gospodarczy Europy Środkowej”. — S. Szuman: „Rzecz o zja- wisku śmierci w sztuce”. — E. Damiani: „Literatura bułgarska”. — T. Spitzer: „Pro- gram elektryfikacji Polski”. — S. Winda- kiewicz: „Włoszczyzna Mickiewicza”. — F. Szary: „Rząd Narodowy w Nankinie”. — S. S.: „Aforyzmy gospodarcze doby dzisiejszej”. — M. Brahmer: „Tradycje Odro- dzenia we Włoszech współczesnych”. — Nowe wydawnictwa. — Obcy o Polsce. — Uwagi.

ŻYCIE KULTURALNE W NASZYCH REGJONACH

NAUKA

Nowe władze Uniwersytetu Jagielloń- skiego. Z Krakowa donoszą nam: Przy wy- borach na rok akademicki 1931-2 wybrani zostali: rektorem ks. prof. dr. Konstanty Michalski, dziekanem wydziału teologicz- nego, ks. prof. Józef Archutowski, dzieka- nem wydziału prawa i administracji, prof. dr. Kazimierz Władysław Kumaniecki, dziekanem Wydziału lekarskiego, prof. dr. Maksymilian Rutkowski, dziekanem Wydziału filozoficznego, prof. Dr. Włady- sław Szafer, dziekanem Wydziału rolni- czego, prof. Dr. Adam Różański.

Uzupełnienie. Spis zmarłych członków Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk wydruko- wany w sprawozdaniu z Walnego Zebrania (numer 538 K. P.) należy uzupełnić opu- szczonym przez pomyłkę techniczną na- zwiskiem śp. ks. prałata Wacława Mayera, długoletniego zasłużonego proboszcza pa- rafji św. Marcina w Poznaniu.

Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło po- siedzenie z odczytem prof. dr. Z. Orłow- skiego p. t.: „Wskazania do leczenia chy- rych w zdrojowiskach krajowych”.

UDZIAŁ POLSKI W SŁOWIAŃSKIM ZJEZDZIE FILOLOGÓW W PRADZE

Z Pragi donoszą nam:

Na odbywym w Poznaniu, podczas P. W. K. pierwszym zjeździe słowiańskich filolo- gów klasycznych, postanowiono następny zjazd odbyć w Pradze i tak się właśnie stało.

Plon naukowy zjazdu był nader obfity, trzeba z przyjemnością stwierdzić, że w niemałej części jest to rezultat udziału fi- lologów klasycznych polskich. Na 54 refe- ratów, jakie na zjeździe wygłoszono, 25 więc niemal połowę objęli uczeni polscy. Już odrazu uroczyste otwarcie zjazdu za- kończyło się wspaniałym wykładem prof. T. Zielińskiego o topicie i typie „Heroid” Owidjusza. Polaków przybyło 37. Była to najliczniejsza ze wszystkich delegacji jak- kie przybyły, a równa liczbą gospodarzom zjazdu: Czechom. To też obaj przywódcy delegacji polskiej: prezes Polsk. Tow. Filo- logicznego dr. Cwikliński jakoteż prof. dr. Tadeusz Zieliński, zostali powołani do honorowego prezydium, a nadto Polacy o- trzymali przewodnictwo we wszystkich sekcjach zjazdu Między uchwaleniami wnioskami znalazł się przyjęty jednogło- śnie wniosek prof. Zielińskiego, aby starać się o przywrócenie łacinie funkcji języka międzynarodowego, które spełniała aż do wieku XVIII włącznie.

Następny zjazd postanowiono odbyć w Belgradzie w r. 1936. (pn)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Za Wilją przed stu laty. Nakładem Tow. Krajoznawczego w Świecianach pod Wilnem ukazała się praca K. Bielińskiego omawiająca „Rok 1831 w pow. zawilejskim”. Autor opierając się o bogate zbior- y Archiwum Państwowego w Wilnie, omawia przygotowania, przebieg wypad- ków w powiecie, udział powstańców za- wilejskich w ogólnej akcji i kończy krót- ką wiadomością o losach głównych dzia- łaczy po upadku powstania. Na samym końcu dołącza spis powstańców zawilejskich, których udało mu się odszukać, bez wątplenia jednak spis ten nie jest kom- pletnym i wiele nazwisk utonęło w niepa- mięci. (J. St.)

KRAJOZNAWSTWO

Dwa Polesia. O naszym polskim Pole- siu czytamy w ostatnim zeszyście „Ilustra- cji Polskiej” feljeton p. A. Wysockiego, opisujący odpust w małym czterydzięci- kilometrowym odległym od Pińska. W para- fjalnym kościółku tego miasteczka znaj- dują się relikwie błogostawionego Andrze- ja Boboli, męczennika Polesia, czczonego przez katolików obrządku łacińskiego i sło- wiańskiego. Corocznie w dniu jego mę- czeństwa tj. 16 maja, ściągają do Janowa liczne pielgrzymki z całego Polesia. Ory- ginalny widok przedstawia miasteczko w tym dniu, bo zazwyczaj odprawiają uro- czyste nabożeństwa polowe, przybywający na ten dzień biskup katolicki i biskup u- nicki. Prawosławni dla przeciwstawienia się, na ten dzień sprowadzają swego ar- chimandrytę. Podobna bł. Andrzeja Bobo- li oraz kilka zdjęć ilustrują artykuł o ma- łym poleskim miasteczku, które raz na rok ma swoje wielkie święto.

W ostatnim zeszyście „Tezcy” znajdu- jemy znów artykuł o Polesiu francuskim, napisany przez prof. dr. T. Silnickiego. Autor opisuje ciekawą połać Francji, w krajobrazie, przypominającym żywo na- sze Polesie. Ziemia ta, zwana „Landes”, ciągnie się od Bordeaux w kierunku Pire- nejów, przez 200 blisko kilometrów, aż do Bayonne. Długa przyroda Landów po dłu- giej walce została zwyciężona przez czło- wieka. Piaszczyste wydmy wędrujące zo- stały powstrzymane przez zasadzenie las- sów sosnowych. Las zwycięża również mo- czary. Wśród przyrody surowszej, niż w innych częściach Francji, żyją znani z po- wieści i poezji Gaskończy, dzielni, bra- wurowi dowcipni, z szerokim gestem, ziomkowie nieśmiertelnego d'Artagnana. Artykuł ilustrują zdjęcia, których nastrój żywo przypomina widoki często spotyka- ne na naszym Polesiu. (tk)

KULTURA ŚLĄSKA NA TERENIE MUZYKI

Katowice, 18 czerwca. Przed dwoma laty powstało w Ka- towicach Państwowe Konserwatorium Muzyczne. Placówka ta ma doniosłe znaczenie, gdyż rozwija muzykalność ludu śląskiego. Dzięki przeciw umi- łowaniu przez ten lud ojczystej mowy i pieśni, Śląsk nie został oderwany od Polski. Poza tem Konserwatorium ma na celu kształcenie muzyków fa- chowych. Na terenie śląskim istnieje wielka ilość orkiestr przy kopalniach, fabrykach, w kawiarniach i w ki- nach. Orkiestrami temi kierują i grają w nich bądź muzyki niewykwalifikowani, bądź też cudzoziemcy. Dzięki istnieniu Konserwatorium można będzie te stanowiska obsadzić Polakami, wykwalifikowanymi muzy- kami. Ze Konserwatorium było in- stytucją na terenie śląskim potrzeb- ną, świadczy najlepiej znaczna ilość uczniów, którzy zgłosili się już w pierwszym roku nauki.

Państwowe Konserwatorium w Ka- towicach obejmuje szkołę niższą, średnią i wyższą, dalek szkołę organi- stów kościelnych oraz muzyczne se- minarium nauczycielskie, kształcenie wykwalifikowanych nauczycieli mu- zyki dla szkół powszechnych. Przy Konserwatorium istnieje nadto pierw- sza i jedyna w Polsce Wojskowa Szkoła Muzyczna. Konserwatorium posiada dwie orkiestry symfoniczne, jedną dętą, chór mieszany i męski, profesorski zespół kameralny oraz szereg zespołów uczniowskich. Orga- nizatorem i dyrektorem katowickiego Konserwatorium jest znany muzyk Witold Friemann, pianista i kompo- zytor, uczeń Noskowskiego i Regera, autor licznych i wartościowych dzieł (pieśni, dzieła fortepianowe, skrzyp- cowe, orkiestralne i wokalnoinstru- mentalne). W skład grona nauczycielskiego wchodzi pp.: Zofja Kozłowska i Bronisław Romaniszyn (śpiew), Józef Cetner i Zygmunt Szeller (skrzypce), Józef Drohomirecki (wio- lonczela), Cmielowska, Haniszewska, Allinówna i Markiewiczówna (forte- pian), Zbigniew Dymmek (fortepian i dyrygentura), dr. Adam Mitscha (przedmioty teoretyczne), Faustyn Kulczycki (dyrygent i komendant Wojskowej Szkoły Muzycznej), dalek Marjan Sobolewski (instrumento- znawstwo), Tadeusz Prejzner oraz wielu innych członków grona nauczycielskiego.

Katowickie Konserwatorium, obok pracy pedagogicznej, od pierwszej chwili swego istnienia rozwija oży- wioną działalność artystyczno-koncer- tową. Wielkim powodzeniem cieszą się wieczory kameralne, jak np. wie- czór muzyki polskiej, włoskiej, cze- skiej, słowackiej, francuskiej itp. Wieczory te są poprzedzane krótką i treściwą prelekcją dr. Adama Mit- schy. W bieżącym sezonie odbył się nadto kompozytorski koncert dyr. Witolda Friemanna, recital skrzypcowy Józefa Cetnera, Beethovenowski koncert orkiestry uczniów, symfoniczny koncert Wojskowej Szkoły Muzycz- nej. Koncertowa sala Konserwato- rjum gościła też licznych koncertan- tów, wśród których był Egon Petri, śpiewaczka p. Drexler-Pastawska, Trio Poźniaka i kwartet warszawski (Dubiska, Szalewski itd.).

Przeglądem działalności pedago- gicznej było sześć popisów tzw. we- wnętrnych, oraz dwa publiczne w dniach 13 i 17 czerwca. Na programie obok popisów solowych, znajdowały się poważne dzieła muzyki zespo- łowej, wykonane przez orkiestrę symfo- niczną i dętą. Sfery muzyczne nasze- go miasta odniosły się do tych dowo- dów usilnej a skutecznej pracy z u- znaniem, widząc w nich rekojmie, że Konserwatorium nasze przysporzy kulturze narodowej Śląska w zakre- sie muzyki istotnych i trwałych war- tości. B. E.

Książki nadesłane

Artur Górski: „Saga o Gislim wyjętym z pod prawa i inne sagi islandzkie...” opra- cował. Warszawa 1931. Dom Książki Polskiej, Spółka Akcyjna.

Maeterlinck: „Życie Mrówek”. (La vie des Fourmis. Przekład autoryzowany Ada- ma i Marji Czartkowskich. Poznań, Wy- dawnictwo Polskie R. Wegnera.

Dr. Arnold Szyfman: „Fuzja czy tran- zufuzja?” Uwagi na marginesie projektu połączenia warszawskich teatrów miej- skich z teatrami Polskim i Małym. War- szawa 1931. Nakładem autora Skład główny w księgarni F. Hoesicka.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O program rolniczy na rok 1931-32

Uchwały konferencji rolniczej w Warszawie

Donosiliśmy już w wczorajszym numerze wieczornym o zamknięciu konferencji, poświęconej ustaleniu programu polityki rolniczej. Główne przemówienie na plenarnym zebraniu wygłosił minister rolnictwa p. Janta Polczyński, który według oceny prasy warszawskiej wystąpił z niezbyt zręcznym przemówieniem. P. minister bardzo dużo czasu poświęcił prasie; właściwie to prasa jest źródłem wszystkich alarmujące plotki, przyjmowane od każdego nieznanego korespondenta i wprawia w rolników, którzy są przeciw najwinnym jak dzieci, że rolnictwo już zginęło. Jest to wierutna plotka. Są co prawda gospodarstwa rolne zrujnowane, których żadna pomoc nie uratuje, więc nie warto się tem zajmować. Te zaś, które jeszcze się trzymają, na pewno przetrzymają. Premier, pułk. Prystor przemawiał z dużą wstrzemięźliwością, wzywając rolników, by przedstawili rządowi tylko te postulaty, które zgodne są z warunkami całokształtu życia gospodarczego. W dyskusji zabierali głos przedstawiciele organizacji rolniczych: pp. Fudakowski, ks. Lubomirski, przedstawiciel ukraińskich organizacji rolniczych, następnie przedstawiciele organizacji rolnych wielkopolskich i małopolskich. Rezolucje konferencji rolniczej zajmują 25 stron pisma maszynowego. Poniżej dajemy streszczenie najważniejszych postulatów.

Zasady polityki rolnej.

Konferencja domaga się utrzymania wyciecznych ustalonych na początku 1930 r., zmierzających do ochrony naszych produktów rolnych na rynku wewnętrznym i ułatwienia najkorzystniejszego spieniężenia nadwyżek eksportowych. Nadmierne przeciążenie rolnictwa z kredytem krótkoterminowym powstałym na skutek dwuletniej deficytowej gospodarki winno być rozwiązane drogą konwersji lub likwidacji tych długów przez potaniecie kosztów kredytu, ułatwienie parcelacji i rozszerzenie kredytów zastawowych oraz zaliczkowych. Specjalna komisja po sporządzeniu ewidencji długów krótkoterminowych rolnictwa winna doprowadzić do porozumienia głównych wierzycieli rolnictwa celem ustalenia zasad konwersji oraz ewentualnego scalenia tych długów. Dla sfinansowania tych akcji należy uzyskać kredyty zagraniczne.

Celem umożliwienia rolnikom polskim jak najszybszego korzystania z kredytów projektowanego banku międzynarodowego należy obecnie już przeprowadzić wszystkie przygotowania i ułatwić urządzenie hipotek dla mniejszych gospodarstw. Należności rolników z tytułu odstaw dla instytucji państwowych, kredytów i zwrotów celnych, winny być wypłacane bez zwłoki.

Wywóz przetworów zwierzęcych.

W popieraniu wywozu, należałoby zająć się zorganizowaniem międzynarodowego porozumienia państw zainteresowanych tym wywozem. W rokowania z Austrią i Czechosłowacją i ewentualnie z innymi państwami należy dopilnować interesów rolnictwa polskiego.

W organizacji wywozu należy dążyć do stworzenia jednego ogólnego - polskiego związku eksporterów zwierząt rzeźnych i produktów uboju, wyświetlić sprawę regio-

nalnej kwalifikacji produkcji wybitniejszych artykułów rolniczych, eksportowanych zagranicę, otoczyć specjalną opieką wywóz pionierski i przemysł przetwórczy odpadków, pochodzących z uboju, znieść ulgi celne na smalec nierafinowany, umożliwić wywóz do Francji koni roboczych i kopalnianych, zreorganizować syndykat eksporterów drobiu, uruchomić tuczarnie i rzeźnię drobiu oraz powstanie ośrodków masowej produkcji drobiu i rozwinąć hodowlę materiału rozplodowego z uwzględnieniem ras, odpowiadających poszczególnym okolicom kraju.

W zakresie mleczarstwa konferencja domaga się poprawienia jakości wywożonego masła przez wprowadzenie pełnej standaryzacji z zastrzeżeniem przepisami, to samo w stosunku do eksportu jaj. Chłodnia w Gdyni winna być utrzymana w rękach polskich, kontrolę nad eksportem standaryzacyjnym winno wykonać min. rolnictwa.

Polityka zbożowa.

Uchwały konferencji w tym zakresie domagają się utrzymania przez państwowe zakłady zbożowe dotychczasowej akcji interwencyjnej przy pomocy skupu zboża, podjęcia tego skupu bezpośrednio po żniwach w rozszerzonym zakresie, z umożliwieniem zbytu zboża drobnym gospodarstwom. Silniejsza interwencja winna być skierowana ku podniesieniu cen pszenicy.

Związek eksporterów zboża winien być utrzymany, możliwie i porozumienie z Niemcami, z odpowiednimi zmianami.

Elevator eksportowy w Gdyni winien być zbudowany jak najszybciej, budowa elevatorów lokalnych musi być odsunięta na dalszą przyszłość, popierając jednak jak najwydatniej inicjatywę prywatną i organizacji rolniczych w tym zakresie.

Sprawy celno-taryfowe.

Ochrona celna dla zbóż jest naogół wystarczająca, niedostateczna natomiast dla innych artykułów, jak tłuszczce i wytwory produkcji roślinnej, konkurujące ze zbożem (gryka, proso, kukurydza i ryż surowy), roślin przemysłowo-rolniczych, grzybów suszonych i kasziny, surowych skór króliczych i ciężkich skór bydlęcych. Na artykuły te obecnie już powinny być wprowadzone podwyższone stawki celne, przewidziane w nowej taryfie celnej. Specjalna komisja winna opracować zagadnienie osiągnięcia maksimum wystarczalności w zakresie krajowych surowców włókienniczych (len i konopie), dla których należy rozszerzyć wewnętrzny rynek zbytu. Obrót paszami treściwymi (otręby, makuchy), winien być w zasadzie beczłowy.

Ponieważ wewnętrzny rynek zbytu jest dla produkcji rolniczej najważniejszy, taryfy kolejowe, obok popierania eksportu, winny uwzględniać te ułatwienia obrotu wewnętrznego, a wobec znacznego spadku cen artykułów rolnych, należy obniżyć podwyższone niedawno taryfy kolejowe, stanowiące obecnie zbyt duże obciążenie ich cen. Taryfy kolejowe winny też popierać przemysł przetwórczy, oparty na surowcach rolniczych, krajowych, ułatwić obrót kwalifikowanymi nasionami olejnymi.

Najważniejszym postulatem rolnictwa w stosunku do kolei, jest zwiększenie liczby wagonów specjalnych (chłodni i dla przewozu zwierząt oraz drobiu), obniżenie opłat za wydzielanie bocznic i podstawianie wagonów, urządzenie kolejowych składów chłodniczych, ustalenie ceny jednolitej dla lodu.

Ponieważ komunikacja autobusowa posiada duże znaczenie dla rolnictwa, konferencja zwraca uwagę na konieczność popierania tego środka komunikacji.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Badanie mięsa przywożonego z zagranicy.** Dziennik Ustaw R. P. nr. 54 z dnia 17 czerwca przynosi rozporządzenie ministra rolnictwa, wydane w porozumieniu z ministrami spraw wewnętrznych, skarbu, komunikacji oraz poczt i telegrafów w sprawie badania mięsa, przywożonego z zagranicy. Rozporządzenie ustala obowiązek poddawania badaniom mięsa, które nie zostało poddane zabiegom ustalonym w wspomnianym rozporządzeniu. Urzędowymi stacjami, przez które wolno wwozić mięso do kraju, są Chojnice, Chorzów, Gdynia, Grajewo, Leszno, Śniatyn i Załucze, Turmont, Zbąszyń i Zebrzydowice. Do badania mięsa, wprowadzanego z zagranicy wyznacza się jako stacje badania rzeźnie miejskie: w Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Tczewie, Warszawie i Wilnie. Rozporządzenie podaje dokładny przebieg postępowania z mięsem po badaniu w razie dopuszczenia go na rynek krajowy, znakowaniu, rejestrowaniu itp. Rozporządzenie przynosi również taryfę opłat za badanie mięsa przywożonego z zagranicy oraz wzory pieczęci do znakowania mięsa zagranicznego.

(k) **Zaostrzenie się kryzysu w przemyśle perfumeryjno-kosmetycznym.** Kryzys gospodarczy w tej gałęzi przemysłu zaostrza się z miesiąca na miesiąc, co uwidacznia się w stałym spadku obrotów. Obrót w maju w stosunku do ub. miesiąca spadł o 20 proc., zaś w porównaniu do maja ub. roku o 45 proc. Kupcy zaopatrują się tylko w towar niezbędniejszy i to w bardzo ograniczonej ilości. Wypłacalność jest bardzo słaba, zauważyć przytem należy, że klienci niechętnie wystawiają weksle, przeciągając natomiast regulację na otwartym rachunku do kilku miesięcy. Przeciwny kredyt wekslowy dochodzi do 5-ciu miesięcy, skutkiem czego następują już poważne trudności w ułokowaniu materiału wekslowego, z tak długimi terminami płatności. Ilość protestów wekslowych w branży perfumeryjno-kosmetycznej w ostatnim czasie znacznie wzrosła.

(k) **Organizacja kupców branży fotograficznej.** W dniu 14 czerwca r. b. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie odbyło się pierwsze walne zgromadzenie Polskiego Zw. Kupców i Przemysłowców gałęzi fotograficznej i kinematograficznej. Obrady zagal w imieniu Stowarzyszenia Kupców Polskich p. dyr. J. Jakubowski.

Z chwili

Międzydzielnicowa egzekucja wierzytelności

Nieraz już na tem miejscu omawialiśmy zagadnienia, związane z obroną wierzycieli i... ochroną dłużników. Czasy, w których żyjemy, są tak dziwne, że paradoks powyższy jest dostatecznie uzasadniony, z jednej strony: tą okolicznością, że wierzyciel naogół przestał być stroną silniejszą, zdolną do nadużyć w stosunku do dłużnika, że więc wierzyciel słusznie może się domagać „obrony wierzycieli“, z drugiej zaś strony faktem, iż w naszych czasach powszechnej, a w większości wypadków niezawinionej, bo kryzysem wywołanej niewypłacalności, także dłużnicy uczciwi winni być chronieni przed zgubami dla ich egzystencji skutkami egzekucyjnymi.

W tym zawilum społeczeństwie pozornie sprzecznych ze sobą interesów i potrzeb trudno znaleźć zagadnienia prostego, nie następczącego wątpliwości. A ponieważ udało się nam znaleźć takie zagadnienie (widnieje ono w nagłówku), pragniemy je omówić.

Sąd Najwyższy orzekł niedawno temu, że klauzula egzekucyjna, nadana wekslowi na ziemiach b. zaboru rosyjskiego, stanowi tytuł egzekucyjny na ziemiach b. zaboru austriackiego, albowiem w b. dzielnicy austriackiej należy traktować weksel, jako odpowiednik nakazu zapłaty, przewidzianego w austriackiej ordynacji egzekucyjnej.

Inaczej jednakowoż ma się rzecz w odniesieniu do przeprowadzania egzekucyj w b. zaborze pruskim na mocy klauzuli uzyskanej w sądach b. zaboru rosyjskiego. W tym względzie, ostatnio właśnie, sąd apelacyjny w Poznaniu (Wydział I oddział 3) wydał orzeczenie, odmawiające klauzuli egzekucyjnej, wydanej w b. zab. ros., charakteru tytułu egzekucyjnego.

Orzeczenie swoje sąd apelacyjny tłumaczy w ten mniej więcej sposób:

Wprawdzie wyroki wydane w imieniu Rzeczypospolitej na obszarze jednej dzielnicy w odniesieniu do egzekucyj, muszą być narówni traktowane z wyrokami na obszarze innego zaboru; z tej zasady nie można jednak wysnuć wniosku, że sąd egzekucyjny jest zwolniony od zbadania, czy istniały przesłanki egzekucyj, jakich wymaga ustawa obowiązująca w b. dz. pruskiej. Klauzula egzekucyjna wydana przez sądy b. dzielnicy rosyjskiej nie stanowi tytułu egzekucyjnego w rozumieniu ustawy z r. 1887. Nie można jej bowiem uważać za wyrok, ani też za tytuł „inny“ z § 794 proc. cywilnej. Nakazy wykonawcze w b. dzielnicy pruskiej wymagają poprzedzającego je postępowania upominawczego i wydania przez sąd nakazu zapłaty.

A więc: klauzula egzekucyjna wydana przez sąd w b. dz. rosyjskiej nie jest wystarczającym tytułem wykonawczym na obszarze b. dz. pruskiej.

Nie zamierzamy kwestionować niewątpliwie słusznego rozumowania prawniczego, na którym zasadza się wyrok, ale — z punktu widzenia gospodarczego — orzeczenie tuż. sądu apelacyjnego ujawnia dotkliwą bolączkę, której usunięcia należy się domagać. Przecież niczem innym, jak anomalią jest fakt, że tytuły egzekucyjne, wydane w jednej dzielnicy Rzeczypospolitej nie wystarczają w innym zaborze!

To też nie dziwnym się, że „Lewiatan“ warszawski czempredzej odniósł się do ministerstwa sprawiedliwości z postulatem ustalenia zasady, iż orzeczenia sądów polskich, gdziekolwiek wydane, muszą być wykonalne na obszarze całego państwa.

Krótkie informacje gospodarcze

— W przemyśle mydlarskim nastąpiło dalsze pogorszenie. Siła kupna z powodu panującego kryzysu słabsza, regulacja ościężała, a ilość protestów wekslowych w dalszym ciągu znacząca.

— Jedną z największych firm w branży dywanów i materiałów meblowych — Fischer i Wolff w Berlinie, zawiesiła wypłaty. Na pokrycie wszystkich zobowiązań brak przeszło 2 milj. marek.

— Rząd Urugwaju zamierza zaciągnąć na rynku nowojorskim pożyczkę krótkoterminową w kwocie 6 milj. dol.

— Ford rozpoczął starania o pozwolenie rządu nankińskiego na budowę fabryki samochodów w Szanghaju.

— Czysty zysk International Telephone & Telegraph Co. za I kwartał rb. wynosi 2.832.000 dol., wobec 3.553.000 dol. w odpowiednim okresie z 1930.

Obradom przewodniczył p. B. Zurkowski, który jako przewodniczący komitetu organizacyjnego Związku wygłosił szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu. Główny wysiłek prac komitetu skierowany został na nawiązanie bezpośredniego kontaktu z przemysłem, w pierwszym rzędzie zagranicznym, w celu uzgodnienia stanowiska w sprawie normalizacji cen na rynku polskim. W okresie sprawozdawczym odbyły się dwie wstępne konferencje delegatów Związku z zarządem Związku fabryk artykułów fotograficznych w Berlinie. Delegacja polska otrzymała od zarządu Związku w Berlinie zapewnienie poparcia wszelkich usiłowań Związku Polskiego w kierunku uszanowania obecnych stosunków w handlu oraz znormalizowania cen na rynku. Pozostałe poważne firmy przemysłowe tej gałęzi, nie wchodzące w skład związku berlińskiego, wypowiedziały się również przychylnie w kierunku ścisłej współpracy z Polskim Związkiem kupców i przemysłowców gałęzi fotograficznej w Warszawie. Poza uchwaleniem poprawek w dotychczasowym statucie oraz po ustaleniu budżetu odbyła się szczegółowa dyskusja na temat programu bractw związku w roku bież. W wyniku dyskusji uchwalono jednogłośnie powołać do życia komisję: cennikową, arbitrową i kwalifikacyjną. Przeprowadzone wybory do Centralnego Zarządu dały wynik następujący: pp. B. Zurkowski (przewodniczący) G. Ellenbandowa, G. Neuman, Z. Seid i I. Szwarc. Liczny udział członków Związku, którzy reprezentowali wszystkie dzielnice Polski, był dowodem dużego zainteresowania rozpoczętymi pracami zasadniczego znaczenia dla całego kupiectwa gałęzi fotograficznej w Polsce.

(k) **Syndykalizacja przemysłu metalowego przetwórczego.** Wielką trudnością tworzenia organizacji syndykalicznych w przemyśle metalowo-przetwórczym jest ta okoliczność, że przemysł hutniczy w Polsce prowadzi cały szereg przedsiębiorstw w zakresie przemysłu przetwórczego-metalowego, bądź w charakterze oddziałów przy hutach, bądź też oddzielnych fabryk. Wskutek tego wytworzą się dwie kategorie przedsiębiorstw, z których jedne rozporządzają własnymi surowcami, drugie zaś są uzależnione od cen i warunków dostawy syndykatu hutniczego. Jednakże obecne ciężkie położenie przemysłu hutniczego zmniejsza to nierówności i stwarza odpowiedni moment do wszczęcia akcji zsyndykalizowania przemysłu metalowego na szerszą skalę niż dotychczas. W ścisłym kontakcie z organizacjami przemysłu hutniczego, a przedewszystkiem z syndykatem polskich hut żelaznych, z syndykatem rur, oraz w związku z utworzeniem syndykatu surowki, leży możliwość uzdrowienia drogą tworzenia odpowiednich syndykatów i konwencji, całego szeregu gałęzi przemysłu metalowego. Z tego względu moment obecny wydaje się bardzo odpowiedni do energicznej inicjatywy w tej dziedzinie.

Z ZAGRANICY

(z) **Ograniczenia dewizowe w Austrii?** Donoszą z Wiednia, że rozeszły się tam pogłoski, jakoby rząd austriacki zamierzał wydać rozporządzenie, na mocy którego Bank Narodowy będzie miał prawo sprzedaż dewiz i walut wyłącznie na cele ścisłe gospodarcze. Przyczyną wydania tego zarządzenia ma być bardzo duży odływ walut i dewiz z banku emisyjnego, które w dużej części były użyte na cele spekulacyjne lub nabywane przez szerokie sfery publiczności, obawiającej się spadku waluty krajowej.

(z) **Zgon H. Emersona, wybitnego przedstawiciela naukowej organizacji pracy.** Z Nowego Jorku nadeszła wiadomość o zgonie Harringtona Emersona. Zmarły był jednym z wybitnych twórców naukowej organizacji, która tak wydatnie przyczyniła się do usprawnienia życia gospodarczego Ameryki i innych krajów. Specjalnie zasługuje na podkreślenie umiejętność Emersona wcielania w życie postulatów nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwami przemysłowymi. Wyniki bezpośredniego jego działania przejawiały się w zreorganizowaniu tys. przedsiębiorstw przemysłowych i kolejowych. Emerson jest autorem wielu cennych prac, m. in. słynnej książki „Dwanaście zasad wydajności“, przetłomaczonej również na język polski. Zmarły był członkiem Instytutu Naukowej Organizacji w Warszawie; kilkakrotnie odwiedzał Polskę, której był szczerym i wypróbowanym przyjacielem. Odznaczony został orderem „Polonia Restituta“. Pogląd H. Emersona na Polskę malują bodaj najwierniej słowa, które zakończył prelekcję, wygłoszoną na zebraniu w Instytucie Naukowej Organizacji we wrześniu 1929 r. Zdaniem Emersona, Polacy wnoszą w swoją pracę i przemysł swój nietylko umiejętności fachowe, i metody współczesnej produkcji ale i wysoki stopień zamiłowania i zapału. Objaw ten uważa za wysoce dodatni; sentyment ujmuje bowiem ludzi i ułatwia dokonanie wielu dzieł bardzo skutecznie. Gdyby Polacy potrafili skojarzyć sentyment ten z lepszym przez całe społeczeństwo wykorzystaniem czasu, i z podniesieniem wskutek tego sprawności gospodarczej, w takim razie mogłaby Polska dźwignąć się na poważne wyżyny dobrobytu i kultury.

Z dziedziny polskiej balneologii

Warunki meteorologiczne polskiego wybrzeża — Hel, jako stacja zimowego klimatycznego leczenia — Sezony zimowe w naszych uzdrowiskach — Leżakowanie na morzu — Co wolna Polska uczyniła dotąd dla wybrzeża

Rzeczą jest znana, iż bardzo urozmaicone swoim charakterem i linją, wybrzeże nasze stwarza odrębne co do powietrza warunki, bo n. p. Gdyńia, wsunięta między wysoko położoną Kamienną Górę i również wysoko sterującą kępę Oksywińską, mieć musi inne warunki prądów i kierunków ruchu powietrza od wysuniętego na północ przylądka Rozewia lub od półwyspu Helskiego; niemniej i woda morską wielkiego morza stwarza dzięki swej mniejszej ciepłocie i właściwościom fizycznym i chemicznym inne warunki dla wybrzeża, niż woda małego, t. zw. ciepłego morza w zatokach.

Z tych kilku poprzednich i powyższych uwag z dziedziny klimatologii naszego morską wybrzeża wynika już dość jasno, że zmienić nam wypada w przyszłości poglądy na długość okresu, nadającego się do pobytu nad morzem. Ciepła przeważnie jesień, piękna zima i niemniej ponętna wiosna winny przy dostosowaniu miejscowych warunków pobytu — przystąpić nad morze i w tych porach roku kiedyś kuracjuszy. Spóźnieni kuracjusze, zmuszeni jesienią z powodu zamykania pensjonatów opuszczają wybrzeże, czynili to, — jak nierazkro stwierdzałem — z wielkim żalem, bo warunki klimatyczne o tej porze były dla nich w wysokim stopniu sympatyczne. Pamiętam, jak kiedyś przed wojną spędzałem zimę, w styczniu, czas jakiś w Sopotach; było tam powietrze tak wspaniałe, czyste i wonne, że odczuwałem znakomicie korzystny wpływ jego na ustrój. Potwierdziły te obserwacje moje feljtony pewnego literata, który przed kilku laty całą zimę spędził na Helu i — aczkolwiek nie lekarz — znakomicie i entuzjastycznie opisał nie tylko piękno przyrody zimowej, charakter i zwyczaj rybaków, lecz raz w raz dodatni wpływ zjawisk meteorologicznych na zdrowie, zaznaczając, iż w czasie całej zimy było zaledwie kilkanaście dni o charakterze ostrym i burzliwym.

Hel n. p. — tak śmiem twierdzić — winien z czasem po wybudowaniu odpowiedniego wielkiego sanatorium, przez cały rok czynnym, stać się stacją zimowego klimatycznego leczenia, oraz podstawą dla zorganizowania sportu zimowego nad morzem.

Nie wątpię, iż nie jeden z przygodnych moich czytelników nazwie wywody moje i rokowania co do przyszłości uzdrowisk — utopią, lecz nie przemawia przemennie — podkreślałem to — fantasta lub nierealny marzyciel, jeno lekarz, który się przekonał, że konserwatywizm w zapatrywaniach lekarskich czas, automatycznie niejednokrotnie kruszy. Otóż przed laty przeszło trzydziestu, po wielkim zjeździe lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie na wywiezienie do uzdrowisk małopolskich wygłosiłem w Krynicy, w środowisku wielce poważnych uczestników zjazdu zdanie, że Krynica dopiero wówczas dojdzie do należytego znaczenia i rozwoju, gdy będzie przez rok cały przystępną dla leczenia się; na to zdanie, młodego wówczas lekarza, mającego poza sobą nic więcej po nad znajomość kilku wielkich uzdrowisk Rzeszy Niemieckiej, przez cały rok czynnych, zapatrywano się z wielkim sceptycyzmem; a dziś kuracje zimowe w Krynicy są już czynnikiem i u lekarzy i u kuracjuszy zupełnie popularnym i niewzruszenie przyjętym. I tak stać się z biegiem czasu musi ze wszystkimi naszymi większymi uzdrowiskami.

Jeszcze jednej, a pod względem leczniczym nader ważnej okoliczności nie wyciskujemy nad morzem, a mianowicie możliwości urządzenia długotrwałych po niem przejażdżek, na statkach, zaopatrzonych w liczne leżaki, czyli urządzenia „leżakowania na morzu“. Co prawda, organizuje Żegluga morską — podnoszę to z uznaniem — ekskursje do Szwecji i Danji, bardzo zdrowe i polecenia godne, lecz korzystać z nich mogą jedynie wycieczkowiec zdrowi, ja zaś mam na myśli ekskursje, w innych krajach nadmorskich już dawno (a tradycja ta sięga dawnych rzymskich czasów) urządzone dla osób chorych, słabych, jako zabieg leczniczy: otóż statek, należący do tego przystosowany, chociażby ze starego statku przerobiony, wyjeżdża co dzień rano na pełne morze, zarzuca gdzieś dalej od brzegu kotwicę, to znowu blika się w wolnym toczywie po morzu, dając pa-

sząderom sposobność do oddychania przez cały dzień świeżym, jędrnym morskim powietrzem, wolnym zupełnie od pyłu, by ich pod wieczór znowu na ląd przywieść.

I tak mogłyby osoby, skłonne do gruźlicy płucnej, lub mające pierwsze okresy nieudzielającej się gruźlicy gruźlicowej, następnie osoby zdenerwowane, przemęczone pracą umysłową, anemiczne, to znowu osoby w okresie rekonwalescencji po przebytych, długich chorobach, mogłyby posługiwać się tą metodą leczenia, u nas jeszcze niestety niespopularyzowaną, posługiwać się naturalnie za poradą i wedle wskazań lekarzy.

Ponieważ znam i obserwuję całe nasze obecne polskie wybrzeże od dziesiątek lat i pamiętam czasy, w których Gdyńia, dzisiejsze, pełniła życia nadmorskiego tętniące, bujne miasto z nowoczesnym portem, gdy Gdyńia składała się z kilku chałup rybackich, a ruch letników jedynie jawił się na Helu, i w bardzo minimalnym stopniu w okolicach Pucka, przy jedynym rozwoju Sopot, odpowiedzieć mi wypada na pytanie, co też Polska w tym pierwszym okresie swego wyzwolenia dla wybrzeża uczyniła?

O zrobiła ona bardzo dużo, trzeba to w imię prawdy przyznać. Cały przecież brzeg małego i wielkiego morza pokrył się bodaj nieprzerwaną linią plaż z pięknymi, niejednokrotnie wystawnymi wилami, hotelami i zakładami, wyszlachetniało Orłowo (w którym w tym roku stworzyć się ma pierwsze lecznicze sanatorium, przez cały rok czynne), wystawnie się wystroiła Kamienna Góra, połączona z Gdynią. Oksywią ma coraz to więcej pensjonatów, a wszędzie od Pucka aż do Dębek i na całym Helskim brzegu widać dziś uporządkowane domy rybackie naszej braci kaszubskiej, oddawane letnikom i kuracjuszom, ponadto połączono Hel kolejową linią komunikacyjną z resztą Pomorza i Polski, zbudowano misterny port rybacki na Helu, podniesiono dobrobyt rybaków, a wszystko to mniej lub więcej na lecznicze wyzyskanie wybrzeża dodatnio wpływa. Lecz nie dość tego; trzeba i o tem pomyśleć, że łatwiej i wydatniej wyzyskamy nasze morską wybrzeże dla celów leczniczych, gdy dla tych również celów dostosujemy i całą Szwajcarię Kaszubską i piękne leśne obszary na prawym brzegu Wisły między Brodnicą, Nowym miastem i Jabłonowem z mnóstwem pięknych, malowniczych jezior i przebogatym krajobrazem — teren dotąd nietknięty przez lekarzy, a jednak teren, mający, że się tak wyrażę — klimat wybitnie „podmorski“.

Tak więc wsparci o skalisty wał Karpat z licznymi jego zdrojami i uwzględniając również w głębi kraju położone uzdrowiska nasze wytyczyć winniśmy wzrok i słuch w kierunku morza polskiego, dającego nam tak ważkie walory lecznicze.

Prof. Dr. Paweł Gantkowski.

Sensacyjne wyniki badań lekarskich telefonistek

Międzyministerjalna komisja, powołana dla zbadania warunków pracy telefonistek warszawskich, podała badaniu przez lekarzy specjalistów u 103 telefonistek stan systemu nerwowego, u 118 stan uszu, gardła i nosa, oraz u 87 stan organów wewnętrznych.

Lekarze stwierdzili w swem orzeczeniu, że stan zdrowia badanych telefonistek zdradza nadmierne przeciążenie ich pracą objawiające się w zaburzeniach chorobowych systemu nerwowego, ucha, gardła i nosa, oraz narządów wewnętrznych. Z pośród 103 zbadanych telefonistek stwierdzono u 90% neurastenję w mniej lub więcej ciężkiej formie, uzależnioną w swym rozwoju od liczby lat pracy.

Z liczby 118 zbadanych przez laryngologa, stwierdzono u 64% zaburzenia w aparacie nerwowym uszu, u 95% niezbyt gardła, nosa i krtani, ponadto stwierdzono zaburzenia inervacji krtani u 40% i inervacji gardła u 84%, oraz w 3 wypadkach (5%) okresową psychiczną głuchotę na jedno z uszu.

U zbadanych 87 telefonistek przez internistę stwierdzono: 74,5% wypadków zaburzenia w przewodach pokarmowych, w czem 41,4% stanowi nawykowe zaparcie, związane z warunkami pracy (zła organizacja zwalniań do ustępów, nieregularne oddawanie się) i wreszcie zaburzenia dróg moczowych spowodowane nadmiernym przetrzymywaniem moczu stwierdzono u 15% zbadanych.



Kursy haftów i robót ręcznych Związku Kobiet Pracujących na odbywającej się obecnie w Domu Królowej Jadwigi Wystawie (potrwa do 24-go b. m.). Kierowniczką kursu jest p. Marja Sosińska.

Niezależnie od powyższych wyników, spowodowanych wyłącznie warunkami pracy, 10% telefonistek ma gruźlicę płuc czynną, 25% sprawę gruźliczą płuc nieczynną, 23% sprawę gruźliczą gruźlicową. Są to przeważnie skutki złych warunków mieszkalnych i niedostatecznego odżywiania się. Poza tem warunki pracy na stacji telefonicznej, (suche powietrze, uzależnione od technicznej potrzeby przedsiębiorstwa, brak racjonalnej wentylacji, oraz obecność tlenków metali i różnych ciał organicznych w powietrzu) wpływają również ujemnie na stan dróg oddechowych. Należy podkreślić, że wyniki badania pracy telefonistek wykazały również bezwzględna konieczność dalszych badań w tym kierunku i rozszerzenia stopniowo takich samych badań przy współudziale lekarzy w innych dziedzinach pracy.

Drogocenna „makulatura“

Z placu Ahmeda w Stambule, otoczonego gmachami dawniejszych ministerstw przedwojennej Turcji, wyruszyły kilka dni temu liczne platformy ze skrzyniami i workami, wypchanymi papierami — kierując się w stronę dworca Sirkedje. Niczy nie było w tem szczególnego, gdyby nie fakt, że z kilku starych worków wypadło na bruk uliczny wiele książek, broszurek i dokumentów różnej wielkości i wyglądu. Kilku studentów przypadkowo przechodzących, zebrało w pośpiechu co tylko mogli i oddali wszystko dyrektorowi szkoły. Profesor, jeden z najwybitniejszych zbieraczy pamiątek dawnej chwaly tureckiej, oniemiał wprost, gdy stwierdził, że wśród zebranych na ulicy odpadków, znajdowało się dzieło w pisowni ugryjskiej, kilka cennych dokumentów dotyczących oblężenia Wiednia przez Turków, autografy zwycięzcy, polskiego króla Sobieskiego, oraz drogocenne rękopisy z średniowiecza. Okazało się, że nie była to wcale zdobycz zbrodniczej działalności, lecz zwyczajna tranzakcja handlowa. Komisja „znawców“ sprzedała jako makulaturę z polecenia rządu około 50 tys. kg. starego papieru, leżącego w opustoszałych dziś gmachach dawnego reżimu. Wśród ogromnej ilości sprzedanego papieru znalezione dokumenty bezcennej wprost wartości historycznej, jak np. spis ludności dokonany przez Solimana Wielkiego, około 2000 kodeksów odnoszących się do starodawnych fundacji religijnych, kilka autografów Sobieskiego itd., których łączną wartość oceniono na 5 milionów złotych. Sprawa ta wywołała ogromne poruszenie w całej Turcji, powodując nawet interwencję w parlamencie.

S. F.

Grubasy — to ludzie zwykle uczciwi

Mimo, że osoby otyłe oboją płci nie są obecnie w modzie i zasługują raczej na ilość współczesnych estetów, mogą się jednak radować wiadomością, że przynajmniej w Japonii bywają one uważane przez władzę jako wzór dobrych zalet i cnot, ciesząc się przytem jaknajwiększym szacunkiem i poważaniem ze strony współobywateli.

Naczelny lekarz zakładów karnych w Kioto — jak donosi „New York Herald“ otrzymał w tych dniach najwyższą nagrodę akademii cesarskiej za naukową rozprawę, wykazującą, że ludzie tłuści są rzadko zbrodniarzami, podczas gdy największą ilość zbrodni i występków popełniają ludzie chudzi. Pracę swą uczony japoński oparł na większej ilości materiałów dowodowych.

Dodać należy — píše „New York Herald“ — że autor rozprawy waży nie mniej jak 112 kg.!

S. F.

Bohaterowie powieści Selmy Lagerlöf tańczą „polkę“.

Przed kilku dniami odbyła się w parku Skansen w Sztokholmie zabawa taneczna, której oryginalność polegała na tem, że wszyscy uczestnicy poprzebierani byli za bohaterów powieści znakomitej pisarki szwedzkiej, Selmy Lagerlöf. Przy dźwiękach „hambu“, walca szwedzkiego, mazurka, polki, poloneza i kontredansa snuły się rozliczne pary między drzewami przepięknego parku. Tańce polskie cieszą się dużą popularnością u Szwedów.

SPORT

Lekka atletyka

Okręgowe mistrzostwa kobiet i dzieci sztafet odbędą się dziś o godz. 18 oraz w niedzielę o godz. 17 na stadionie miejskim w Poznaniu. Kolejność konkurencyj jest następująca: sobota — kobiety: 60 m, kula, skok w dal z miejsca, 200 m, skok w wyż, 800 m, 4×100 m.; mężczyźni: 3×1000, 10×100, 100+200+300+400 m. Niedziela kobiety: 80 m pl., dysk, 100 m, skok w dal z miejsca, oszczep, 4×200 m.; mężczyźni: 4×200, 100+200+400+800, 4×1500 m.

W mistrzostwach drużynowych Polski ćwierćfinały mają być ukończone do 8 lipca, przyczem „Warta“ walczy z mistrzem okręgu śląskiego na własnym gruncie. Nie wiadomo, kto będzie przeciwnikiem „Warty“, bowiem chociaż zwycięstwo odniósł „Stadion“ jednak „Pogoń“ założyła protest z powodu startowania w barwach „Stadionu“ Czyża, mieszkającego w Krakowie.

Piłka nożna

Stoimy w przededniu spotkania z Łotwą, które zostanie rozegrane w dniu 5 lipca w Rydze. Aczkolwiek przeciwnik nie jest zbyt groźny, czego dowodem nasze wysokie zwycięstwo w stosunku 6:0 w roku ub. w Warszawie, to jednak nie należy go lekceważyć, tem bardziej, iż gra u siebie. Wobec kompletnego zawodu, jaki sprawili gracze krakowscy na ostatnim meczu z Czechami, ulegnie skład reprezentacji polski dużym zmianom. W chwili obecnej wchodzi w rachubę następujący zawodnicy: Mila lub Albański — w bramce, Bulań, Martyna i Pakaj — w obronie; Szalier, Cebulak, Nowakowski i Seichter — w pomocy; Szczepaniak, Nawrot, Ciszewski, Pazurek, Balcer, Wypijewski, Przeździecki i Motylewski — w ataku. Kapitan związku mjr. Loth chce się jeszcze przekonać o formie poszczególnych graczy na zawodach o mistrzostwo ligi, które się odbędą w dniu 21 czerwca, poczem przystąpi do ostatecznej selekcji drużyny reprezentacyjnej. Wyjazd polskiego zespołu z Warszawy nastąpi w piątek, dnia 3 lipca wieczorem, a przyjazd do Rygi w sobotę po południu, gdzie reprezentanci nasi będą gośćmi związku łotewskiego. Powrót przewidziany jest w poniedziałek po południu, a przyjazd do stolicy Polski we wtorek w godzinach rannych. Zawody prowadzić będzie znany u nas sędzia niemiecki, p. A. Birlam z Berlina.

Tennis

Turniej o mistrzostwo Poznania przyniósł w dalszym ciągu następujące wyniki: Gra pojedyncza panów: Nawratil i Cichoński 6:3, 6:2; Starkowski i W. Krzyżagórski 6:3, 6:1; Warmiński i Borch 6:2, 6:3; Warmiński i Chyliński 6:1, 6:1; Hebda i Tyrakowski 6:0, 6:0; Kieniewicz i Czarniecki 6:1, 6:1; Szroeder i Narkiewicz Jodko 6:3, 6:3; Nawratil i Galuba 6:3, 6:1; Jagodziński i Kruk 3:6, 6:1, 6:0; Warmiński i Starkowski 6:0, 6:1; Hebda i Kieniewicz 6:0, 6:2; Pieczyński i Przybylski 7:5, 7:5; gra pojed. pan: Weleszczukowa i Jasińska 6:0, 6:0; Lilpopówna i Hahnowa 6:0, 6:0; Posseltówna i Turyczynówna 6:2, 6:3; Orłowska i Zimna 5:7, 7:5, 6:3; gra podwójna panów: Starkowski i Szulc B — Tomaszewski i Bełdowski 6:2, 2:6, 7:5; Szroeder i Chyliński — Jagodziński i Kurzewski 6:4, 7:5; Zongolowicz i Przybylski — Galuba i Sioda 6:4, 2:6, 9:7; gra mieszana: Posseltówna i Wodzicki — Geisslerowa i Tomaszewski 6:3, 5:7, 6:2; Weleszczukowa i Hebda — Chyliński 6:1, 6:1; Lilpopówna i Warmiński — Turyczynówna i Starkowski 7:5, 6:4.

Na zakończenie nie możemy pominąć zupełnego nieinformowania publiczności. O tablicach na kortach organizatorzy, zdaje się, zupełnie zapomnieli.

„Seksja tenisowa K. S. „Goplanja“ w Inowrocławiu urządza w dniach 10, 11 i 12 lipca turniej o mistrzostwo uzdrowiska Inowrocław. Zgłoszenia przyjmuje i informację udziela sekretarz sekcji p. Stefan Kornaszewski, w Inowrocławiu, ul. Toruńska 26.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Kongres kobiet słowiańskich w Warszawie

W dniach 9 — 12 czerwca odbył się w Warszawie Kongres Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich. Prócz delegowanych polskich przybyłych na Kongres do Warszawy z wszystkich Kół Zjednoczenia istniejących na terenie Rzeczypospolitej wzięły udział w Kongresie delegacje kobiece z Czech, Jugosławji, ambasadorka bułgarska w zastępstwie swojej delegacji, która przybyć nie mogła, oraz przedstawicielka Rosji.

Na program Kongresu składało się w pierwszym dniu uroczyste otwarcie Kongresu w obecności ministrów, konsułów i delegowanych różnych organizacji, które Kongresowi składały życzenia pomyślnych obrad. Następnie rozdzielono działalność Kongresu na prace w poszczególnych komisjach, a w przerwach między obradami delegowane zwiedzały miasto i okolice. Drugie plenarne posiedzenie w dniu 11 czerwca wypełniły sprawozdania i referaty.

Imieniem Jednoty Slovenskich Žen przemawiała przewodnicząca delegacji czeskiej pani Smolarzowa - Czapkowa, zdając sprawę z działalności organizacji czeskiej, dążącej do nawiązania ścisłego kontaktu z kobietami narodów pobratymczych. Akcję Koła Jugosłowiańskich Sester zobrazowała p. Džuknić, podkreślając owocną działalność organizacji kobiecych Polski i Czech na terenie w Jugosławji i rzucając projekty dalszego wspólnego postępowania. Wreszcie senatorka dr. Hubicka złożyła sprawozdanie z prac Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich w Polsce, mówiąc nie tylko o działalności władz centralnych Zjednoczenia, ale również o pracach Kół prowincjonalnych, wśród których wymieniła również szybko i pomyślnie rozwijające się Koło w Poznaniu.

Część drugą zebrania plenarnego wypełniły referaty. Delegowana Czechosłowacji p. Gollova przemawiała na temat: — „Wszzechsłowiańska działalność oświatowa“, a pani Masnerova, również z Czech wygłosiła referat p. t. — „Wychowanie młodzieży dla celów porozumienia wszzechsłowiańskiego“. — Obydwa te wykłady pokrywały się i uzupełniały wzajemnie treścią i intencją. Prelegentki wypowie-

działy się za ideą wychowania dla wspólnych celów odrodzonej Słowiańszczyzny młodego pokolenia, które wstępując w życie po nas zrealizuje wszystko to, co dziś jest dopiero projektem i programem. — Zkolei nastąpiły referaty polskie.

Delegowana Koła Poznańskiego dr. B. Stelmachowska wystąpiła z odczytem naukowym „O Słowianach północno - zachodnich“.

W wyniku tego referatu Kongres uchwalił wzniesienie kamienia pamiątkowego na polskim wybrzeżu, ku uczczeniu dawnych, bohaterskich ludów słowiańskich.

Następny referat wygłosiła p. Braunowa z Krakowa na temat: — „Wspólnej ideologii słowiańskiej“. — Prelegentka, opierając się na filozofii Hoene-Wrońskiego, rozwinęła szeroko myśl współpracy kulturalnej wszystkich Słowian na zasadach miłości i pokoju. — Ostatnią z rzędu polską prelegentką była p. redaktorka Zofja Zaleska, która mówiła o „Zagadnieniu Gospodarzem zjednoczenia słowiańskiego“. Wychoząc z założenia, że racjonalnie założone i rozwinięte stosunki ekonomiczne znakomicie pomagają do trwałego zbliżenia się poszczególnych narodów, zakreśliła śmiały rzut programowy, łączący w przyszłości Bałtyk z Morzem Śródziemnym i Warnę z Gdynią. Referat nagrodzono gorącymi oklaskami.

Najintensywniejsza praca odbywała się w Komisjach, w szczególności w komisji statutowej, prasowej i programowej. Z podziwu godną dobrą wolą uzgadniano bardzo trudne i zawile kwestje statutowe, aby zadość uczynić słusznym żądaniom przedstawicieli poszczególnych państw i narodów, a zarazem utrzymać wartość i sprężystość organizacji. — Podkreślić tu należy wytrwały takt dyplomatyczny senatorki Szabeko, przewodniczącej komisji statutowej. Wnioski poszczególnych komisji przedstawiono na ostatnim plenarnym zebraniu, zamykającym w piątek wieczorem obrady Kongresu. Na tem posiedzeniu dokonano również wyborów, przygotowanych już poprzednio na zebraniach poszczególnych grup.

Kierownictwo całego Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich z kadencją dwuletnią objęła tym razem Polska, jako to państwo, w którym odbył się ostatni kongres. Ponieważ następny przypadek w Beogradzie, za dwa lata obejmie władzę nad Zjednoczeniem Jugosławja. Skład obecnej Rady Naczelnej jest więc

następujący: przewodnicząca z ramienia Polski senatorka Hubicka, wiceprzewodnicząca z Czechosłowacji p. Smolarzowa - Czapkowa, druga wiceprzewodnicząca z Jugosławji (vacat). Ponieważ każda organizacja państwowa prowadzi sześciu członków, więc z Polski weszły dalej do Rady: senatorka Szabeko, redaktorka Zaleska, posł. Jaworska, p. Łypaciewiczowa i Zdanowiczówna. Jako honorową przewodniczącą zaproponowała delegacja polska zasłużoną dla zbliżenia słowiańskiego Czeszkę p. Smolarzową - Czapkową, która ze swej strony wysunęła na członka honorowego Rady p. Laudyn - Chrzanowską z Zakopanego, która, jedna z pierwszych propagowała ideę wspólnoty słowiańskiej.

Kongres zamknęło w Warszawie w serdecznym nastroju, poczem przedstawicielki Czechosłowacji i Jugosławji udały się do Gdyni, Katowic i Zakopanego.

Wnioski Komisji programowej

Zjazd „Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich“ w dniu 12 czerwca 1931 r. obradujący w Warszawie uchwała:

1) prowadzić przez prasę, słowo żywe i obraz (kino) propagandę kultury duchowej i materialnej Słowiańszczyzny: nauki, historii, etnografii, filozofii, literatury i sztuki oraz krajoznawstwa, bogactw naturalnych i przemysłu.

2) w propagandzie tej kłaść nacisk na wszystkie sprawy, łączące nasze narody,

3) prowadzić wychowanie młodzieży w duchu idei słowiańskiej a) przez odpowiednie nawiązanie przez nauczycielstwo wykładów zwłaszcza historii i geografii do roli i znaczenia Słowiańszczyzny w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, b) przez kolonie wakacyjne dla młodzieży w krajach naszych i wyzyskanie ich w kierunku krajoznawstwa.

4) Wobec potrzeby odpowiednio wyszkolonych w duchu idei słowiańskiej kierowników - wychowawców, prowadzić przygotowania nauczycielstwa do tej roli.

5) Podkreślać działalność kobiet słowiańskich na wszystkich polach. Prowadzić wspólną walkę o równouprawnienie kobiet w naszych państwach. Przed wszelkimi kongresami międzynarodowymi porozumiewać się w celu wspólnego występowania grupy Kobiet Słowiańskich na terenie międzynarodowym.

6) Prowadzić propagandę zdbnictwa ludowego w krajach Słowiańszczyzny i popieranie go przez wystawy i wymianę handlową wytworów za pośrednictwem organizacji społeczno-handlowych głównie kobiecych.

7) Prowadzić propagandę współpracy gospodarczej i co za tem idzie ułatwić wymiany produkcji narodów słowiańskich. Na najbliższą chwilę, Kongres uchwała:

8) Dla pogłębienia prac Zjednoczenia w zakresie współpracy naszych Kół Zjednoczenia przeprowadzi ankietę, ułatwiającą poznanie psychiki Kobiet Słowiańskich. Opracuje ją Centrala Polska, i roześle do Kół stowarzyszonych.

9) Celem większego zbliżenia się i poznania, zawiązać sieć korespondencyjną pomiędzy członkiniami Kół w poszczególnych krajach naszych.

10) Wobec naznaczenia miejsca obrad następnego Kongresu w Beogradzie, wziąć sobie za zadanie na najbliższy okres dokładne zapoznanie Kół Zjednoczenia z kulturą duchową i materialną Jugosławji.

11) Poprzeć akcję Komitetu ustawienia w Gdyni kamienia pamiątkowego ku wspomnieniu tych narodów słowiańskich, które niegdyś istniały a zginęły w morzu germańskim.

12) W istniejących w naszych krajach muzeach etnograficznych dopilnować prowadzenia specjalnych działów słowiańskich.

13) Urządzać pod jedną datą we wszystkich krajach dni lub Dzień Wszzechsłowiański.

14) Urządzać w jednym i tym samym dniu we wszystkich naszych krajach koncerty i opery słowiańskie, emitowane przez radio.

15) Urządzać wieczory pieśni słowiańskich.

16) Urządzać wieczory literackie słowiańskie.

17) Urządzać wieczornice z tańcami ludowymi w strojach ludowych.

18) Przy każdym odbywającym się Kongresie naszego Zjednoczenia urządzać wystawy robót kobiecych i bazary.

19) Ustalić wspólną odznakę słowiańską (opracowanie powierza się porozumieniu Centrali krajowych).

20) Każde Koło krajowe obowiązane jest zbierać fotografie zabytków historycznych, sztuki, obrzędów ludowych i t. d. i z treściami objaśnieniami wysyłać wzajemnie do Kół innych stowarzyszonych krajów słowiańskich dla wykorzystania w prasie.

21) Utworzyć w związku z istniejącymi przy Kongresie komisjami sekcje równorzędne we wszystkich Centralach Zjednoczenia i nawiązać między nimi ścisły kontakt.

22) Opracować bibliografię kobiet zasłużonych dla Idei Słowiańskiej i historię wzajemnych stosunków kobiet słowiańskich.

23) Poprzeć akcję Komitetu organizacyjnego międzynarodowych wykładów nauk administracyjnych i gospodarczych w Gdyni a w szczególności urządzenie międzynarodowych wykładów o zagadnieniach emigracyjnych i opiece nad kobietą emigrantką.

(Wniosek Komisji Prasowej odkładamy do następnego numeru).

KTO KUPIJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

bez zwracania uwagi na swoją osobę, ta zacna pani.

Gdy p. Armand Fallières objął w posiadanie pałac Elizejski, zaprowadził w nim zmiany, które zdumiewały jego otoczenie. Zamiast dotychczasowego generała, postawił u swojego boku pułkownika zandarmerji a pani Fallières zastąpiła kuchmistrza, przez kucharkę, coppersa pierwszorzędna.

Pani Rajmondowa Poincaré, zapisała się dobrze w pamięci tych wszystkich, którzy ją znali. Brała czynny udział w życiu literackim, artystycznym i światowym. Towarzyszyła mężowi, gdy odwiedzał szpitale oraz w jego wędrownkach po Francji. W czasie wojny światowej, widziano ją zawsze tam, gdzie trzeba było pocieszać cierpiących.

Po niej były jeszcze dwie prezydentowe: pani Pawłowa Deschanel z wielkim wdziękiem i uprzejmością przyjmująca w czasie zbyt krótkiej kariery swojego męża, oraz pani Millerand, która również tylko przez kilka miesięcy przebywała w pałacu Elizejskim, gdyż mąż jej z powodów czysto politycznych ustąpił z zajmowanego stanowiska.

Po tych „prezydentkach“ wielkich damach czy skromnych matkach rodziny, które jednak wszystkie umiały dobrze czynić wokoło siebie, pani Doumer zostaje panią pałacu prezydenckiego. Znana już z przeszłej kariery politycznej swego męża, zasłużyła sobie na uznanie tych, którzy się do niej zbliżali, dzięki wielkiemu taktycznemu, uprzejmości i wielkoduszności. Ale czego zwłaszcza nie należy zapominać to, że przedewszystkiem nosi ona zaszczytne miano matki, która z pięciu synów, złożyła na ołtarzu Ojczyzny czterech, w czasie wielkiej wojny, matki heroicznej, której serce i ciało tak strasznie wiele wycierpiało. E m d e.

Prezydentki Francji

Wynik głosowania na Kongresie Wersalskim, mocą którego został 13 prezydentem Francji p. Paweł Doumer, odnawia tradycję przerwana chwilowo, że obok męża zasiada także „Prezydentowa“. Wprawdzie p. Doumergue, właśnie w tych dniach ostatnich wszedł w związek małżeńskie, uczynił to jednak w chwili ustąpienia miejsca nowemu prezydentowi, małżonka jego zatem już żadnej roli oficjalnej odgrywać nie będzie. Brak żony nie przeszkadzał ustępującemu prezydentowi w urzędowaniu wystawnych obiadów, przyjęć i balów, potrafił robić to z taką umiejętnością i szerokością gościnnością, że wobec jego niezwyklej uprzejmości i szczerego uśmiechu, zapomniano niemal o braku, przy jego boku, małżonki.

Pomimo, że w konstytucji francuskiej, niema wzmianki o „Prezydentowej“, wielkie i liczne są ich zasługi od dnia, gdy postanowiono, że miały one ukazywać się oficjalnie i nawet odgrywać pewną rolę podczas licznych odwiedzin zagranicznych monarchów.

Pierwszą „prezydentką“ Francji była pani Thiers. Wyszła za mąż w r. 1833 mając lat zaledwie 15, za ówczesnego ministra handlu. Wraz z mężem żyła na wygnaniu po zamachu stanu, z nim odbywała wędrownkę po Europie w r. 1871, w próżnym poszukiwaniu interwencji u obcych państw, dla nieszczęśliwej Francji. Bez głosu umiała zawsze być doradczą męża, który nic ważnego nie postanowił nie pytając o jej zdanie. A gdy rząd schronił się do Wersalu, ona to chciała, aby paktowano z przywódcami Kołomyi i sprzeciwiła się porzuceniu Paryża zrewoltowanym, mówiąc, że nigdy jeszcze nie widziano, aby właściciel oddawał dom swój na łup rabusiom. Skoro Thiers został oficjalnie uznany jako szef rządu, żona nie

szczędziła starań, aby umiejętnie i oszczędnie zarządzać budżetem prezydenta. Złotliwi utrzymywali nawet, że zawarła umowę z cukiernikami o dostawę ciastek z dnia poprzedniego, po niższej cenie. Gdy w salonie między 8—10 wieczorem prezydent zasypiał przy koniaku, ona podtrzymywała rozmowę i zachęcała do niej, zwłaszcza członków opozycji. Po śmierci męża dopilnowała wydawnictwa jego „Przemówień Parlamentarnych“. Zmarła w r. 1880 otoczona czcią powszechną.

Druga z rzędu „Prezydentka“ pani Marszałkowa Mac-Mahon, stworzyła w pałacu Elizejskim salon nieco sztywny ale dystyngowany. Wspaniałe przyjęcia dla doborowego towarzystwa, pochłonyły połowę wielkopolskiej fortuny jej męża. Żony i dzieci sięg pałacowych, otaczała troskliwą pieczołowitością. O 20 lat młodsza od męża, była niezmiernie ambitną, to też z zadowoleniem widziała najstarszego syna, późniejszego generała Patrycego Mac-Mahon, zaślubiającego księżniczkę Małgorzatę Orleańską i skolidającą się przez to małżeństwo ze wszystkimi domami panującymi w Europie.

Podczas pobytu p. Juljusza Grévy w pałacu Elizejskim, zapanowała oszczędność i ograniczenie wydatków do minimum. Pani Grévy miała przyzwyczajenia skromne, sprawunki załatwiała sama, wychodząc pieszo jak zwykła mieszczka. Prezydentostwo żyła w kole rodzinnym, mało się udzielała, przyjmowała jeszcze mniej, a recepcje oficjalne miały zaledwie charakter ściśle wymagany przez protokół. W pamięci po żonie jego, pozostało imię jej „Koralja“, często się powtarzające w złośliwych dowcipach pism humorystycznych, na temat skąpstwa „ojca Grévy“ i obiadków u „Koralji“.

Pani Sadi Carnot łączyła w swej

postaci wysoko postawioną godność Angliki z gorącym, hojnym sercem. Córka wybitnego ekonomisty Dupont-White'a, poślubiła w roku 1863 mając lat 20, p. Sadi Carnot. Aż do wyboru męża na Prezydenta Francji, życie pędziła przy ognisku domowym. Poza rolę oficjalną, przyjęła na siebie misję pomagania wydziedziczonym. Miłosierdzie jej było niewyczerpane, nie tylko dawała, ale zwłaszcza umiała dawać, z własnych funduszy i w tajemnicy poświęcała znaczne na to sumy.

Żona 6-ciomiesięcznego prezydenta Kazimierza Perier, zbyt krótki czas miała, aby móż odegrać jakąś rolę. Wielka to szkoda. Piękna i wykształcona przyniosła w posagu mężowi olbrzymią fortunę, pozwalającą na podtrzymanie świetności pałacu pół Elizejskich. Mogła być „Prezydentką“ idealną, gdyby zasadzki polityki, nie zmusiły męża do zgłoszenia dymisji.

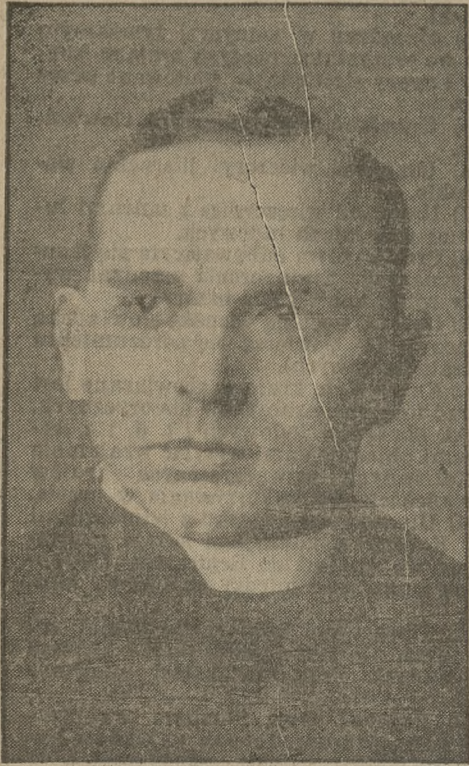
Prezydent Feliks Faure wprowadził do pałacu Elizejskiego zwyczaj i obyczaj wielkiego pana i republikanina. Za jego rządów były liczne przyjęcia dla różnych monarchów, ale pani Feliksowa Faure wołała żyć skromnie i w cieniu; odegrała tylko rolę żony pięknego męża, powierzając oficjalną córce swej Lucji poślubionej członkowi Akademji Francuskiej p. Jerzemu Goyau. Dzięki kulturowanemu i subtelnemu umysłowi tej ostatniej, mawiano o zebraniach u prezydenta, że umie się tam prowadzić rozmowę i że są środowiskiem intelektualnego Paryża.

Salony te za bytności w nich pani Emilowej Loubet, powróciły do skromnych i rodzinnych zwyczajów. Jednak ona to przyjmowała młodego wówczas króla hiszpańskiego Alfonsa XII, który zawsze wspomina z rozrzewnieniem o serdecznej pieczołowitości z jaką aż do najdrobniejszych szczegółów czuwała nad wszystkim,

7. Wzrostu dziennikarzy 7. duńskich

Wycieczka dziennikarzy duńskich, która po wyjeździe z Gdyni, Gdańska i Torunia, wczoraj do Poznania, zwieciła zabytki miejskie, zakłady Cegielskiego, zakłady komunalne, jak spalarnię śmieci, nową elektrownię itd., a wieczorem była na przedstawieniu baletowym w parku Wilsona. Podczas bankietu, który odbył się wczoraj w „Bazarze”, wygłoszono szereg przemówień ze strony polskiej i duńskiej. Przemówienia dziennikarzy duńskich nacechowane były wielką sympatią dla Polski i podkreślały wysoką kulturę ziem zachodnich i bezwarunkowe prawo Polski do posiadania wolnego dostępu do morza. Przemawiali pp. red. Grau, Svurre, Bogholm i dr. Kronika. Dzisiaj rano odbyła się konferencja w Urzędzie Ziemskim, poczem nastąpił wyjazd do Kórnik i Rogalina.

Ks. szamb. Nikodem Mędlewski



Jak już donosiliśmy, zamianowany został ks. Nikodem Mędlewski, kapelan J. Em. ks. Kardynała Prymasa — szambelanem papieskim. Zaszczytne wyróżnienie ks. kapelana ze szczerem zadowoleniem zostało przyjęte przez wszystkich, którym osoba ks. Mędlewskiego jest znana. Ks. Mędlewski przebywał w 1914 r. w seminarjum duchownym, gdy zawierucha wojenna zabrała go, jak wielu innych, na front wojny światowej. Przez cały czas czynny był w wojsku jako oficer, a gdy zaświtała nam jutrzienka wolności, ks. Mędlewski walczył również o niepodległość Ojczyzny. Złożywszy później mundur oficera, wstępuje ponownie do seminarjum duchownego, by kontynuować nauki teologiczne. Po wyświęceniu na kapłana, pracuje zrazu krótki czas przy Katedrze, jako wikariusz, poczem w r. 1922 zamianowany został kapelanem i osobistym sekretarzem śp. ks. Kardynała Dalbora. Na stanowisku tem pozostał aż do jego zgonu. Wyjeżdża potem do Nie-

mieć, gdzie pracuje przez jakiś czas na polu duszpasterskim.

Gdy na tronie prymasowskim zasiadł J. Em. ks. kard. Hlond — stanowisko kapelana ponownie obejmuje ks. Mędlewski. Z ks. Prymasem odbył ks. Mędlewski ważne podróże, zwiedzając ośrodki katolickie jak Cartagine, Londyn, Rzym, Danjé itd. Mimo licznych i wyczerpujących zajęć na stanowisku kapelana ks. Prymasa, znajduje nominat jeszcze tyle czasu, by poświęcić się pracom naukowym. Wynikiem tych prac było uzyskanie stopnia magistra św. teologii na uniwersytecie warszawskim. Odznaczając się wysokimi zaletami charakteru i umysłu ks. szamb. Mędlewski cieszy się ogólnie szacunkiem i sympatią. Jest on bratankiem śp. dziekana Mędlewskiego, który dla sprawy polskiej i katolickiej wiele położył zasług. Redakcja z okazji tej zaszczytnej nominacji składa ks. szambelanowi Mędlewskiemu serdeczne życzenia. (z)

Nowy model samochodu Ford'a

Przygotowują zakłady w Edgewater (Stany Zjednoczone). Nowy samochód będzie się różnił od obecnego typu Forda tem, że podwozie będzie dłuższe, motor Diesela o 8 cylindrach, silniejszy i wydawniejszy. Cena nowej 8-cylindrowki fordowskiej ma być niższa od ceny obecnych modeli.

Z życia S. M. P.

Chorzepowo, par. Sieraków. O pożyteczności Stowarzyszeń Młodzieży świadczy wymownie wspaniały rozwój tych organizacji. Coraz to nowe zastępy druchen i drułów zaciągają się pod znak Krzyża i Orła, a hasła „Sprawie służ” i „Gotów” rozlegają się coraz potężniej po naszych miastach i wsiach. Niedawno temu młodzież w Chorzepowie, zorganizowała się w stowarzyszenie, by kształtować swe charakter w duchu katolickim i narodowym. By zaś nawiązać kontakt z bratnimi organizacjami, zaprosiły nowopowstałe stowarzyszenia na niedzielę 7 bm. wszystkie S. M. P. parafii sierakowskiej do Chorzepowa. Radość napelniała serca starszego społeczeństwa, gdy liczny dziarski hufiec młodzieży ze stowarzyszeń z Sierakowa, Kurnatowic, Zatomia i Chorzepowa maszerował w karnym szeregu przy dźwiękach orkiestry S. M. P. Sieraków poprzez udekorowaną zielenią i girlandami wień, wywołując zdumienie miejscowej ludności niemieckiej.

Po powitaniu gości, zwłaszcza ks. prob. Poprawskiego, protektora wszystkich stowarzyszeń, podejmowały młode Polki, wspomagane wydatnie przez panie z patronatu, wszystkich przybyłych kawą. Do pięknie udekorowanych stołów, okolonych brzożami, zasiadło około 180 osób. Po wspólnej kawie udano się gremjalnie na t. zw. „Czapla wyspę”, gdzie bawiono się odczo do wieczora. Przybyło również bardzo liczne obywatelstwo z Sierakowa i okolicy, dokumentując w ten sposób swą sympatię dla S. M. P. Zabawę zakończył ks. prob. Poprawski, przemówieniem, w którym zachęcał młodzież do wytrwałej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny. Czysty zysk z zabawy przeznaczono na LOPP. Uczucie serdecznej wdzięczności żywi młodzież chorzepska dla członków patronatu oraz tych wszystkich, którzy się przyczynili do urządzenia tej imprezy.

Złoty okręgowe. W niedzielę, 21 bm. odbędzie się w Śmiglu złot okręg kościelnego. W przyszłą niedzielę 28 bm. odbędzie się złot XX okr. podpoznańskiego w Kostrzynie, połączony z uroczystością poświęcenia sztandaru miejscowego S. M. P. Ponadto odbędą się tej niedzieli złoty: w Kruszycy (okręg kujawski), w Janowcu (okręg pałucki), w Nekli (okręg wrzesiński) i w Murowanej Goślinie (okręg Poznań-Północ).

W Koźminie odbył się w ostatnią niedzielę złot okręgu krotoszyńskiego, który

przy pięknej pogodzie wypadł imponująco i był wspaniałą manifestacją tężny organizacyjnej młodzieży, zrzeszonej w S. M. P. Po uroczystym nabożeństwie, które odprawił patron okręgowy ks. prof. Thiel, odbyło się otwarcie wystawy oraz konkursu deklamatorsko-spiewaczy. Dyplom w konkursie deklamatorskim otrzymał dh Rybka z Rozdrażewa, w konkursie śpiewaczym S. M. P. Kobylin. Następnie udano się w pochodzie przez miasto na uroczyste zebranie, któremu przewodniczył ks. prob. Flach. Po powitaniu władz, gości i drułów, przemawiali ks. prof. Thiel, delegat Związku z Poznania i burmistrz Koźmina. Pomiedzy innymi uchwalono wysłać adres holdowniczy do Jego Eminencji Ks. Kardynała Prymasa. W zawodach lekkoatletycznych, które odbyły się po południu pod kierownictwem p. J. Podlewskiego zwyciężyło S. M. P. Zduny, przed S. M. P. Rozdrażew. Na zlocie obecnych było około 400 drułów z S. M. P.: Baszków, Dobrzyca, Dziełice, Gorzupia, Grębów, Kobylin, Koźmin, Krotoszyn, Maciejew, Nowawieś, Rozdrażew, Świnków i Zduny.

„Ja kto na wycieczce bywa”, słuchowski pod tym tytułem nadane zostanie w niedzielę, 28 bm. o godz. 17 przez Radio Poznańskie.

Obóz letni w Otótku, koło Gostynia organizuje Związek w sierpniu. Od 4 do 18 sierpnia odbędzie się kurs dla członków zarządu i zastępowych, od 19 do 31 sierpnia kolonja wypoczynkowa. Bliższych szczegółów udziela Zw. Mł. Polskiej, Poznań, Pl. Nowomiejski 5.

W Ujściu młodzież samorzutnie zorganizowała S. M. P. Zarząd z prezesem dr. Harwasem na czele postawił sobie za naczelne zadanie zorganizowanie wszystkij miejscowej młodzieży. Należy przypuszczać, że miejscowe obywatelstwo nie odmówi mu swego poparcia w tych zamierzeniach.

W Piszczowicach (Kęno) założone zostało nowe stowarzyszenie, na którego czele stanęli: Fr. Górecki — prezes, J. Wasielewski — sekretarz i M. Górecki — skarbnik.

W Suchymlesie (Poznań) młodzież samorzutnie zorganizowała stowarzyszenie. Pewne trudności podniecają ją do tem intensywniejszej pracy. Prezesem wybrano dh. Ignacego Stankowskiego.

Nowe stowarzyszenia powstały ponadto: w Popowie (Wronki), w Nowejwsi (Wronki), w Bralinie (Kęno), w Palmirowie (Kęno) i w Sierakówku (Połajewo). Z tygodnia na tydzień liczba stowarzyszeń się powiększa, to też Związek w Poznaniu liczy obecnie 500 stowarzyszeń, w których zrzeszonych jest przeszło 20.000 członków.

S. M. P. Poznań św. Marcina podjęło w ostatnim czasie ożywioną pracę. Na ostatnie plenarne zebranie, które miało charakter uroczystościowy, zaproszono m. in. przyjaciół stowarzyszenia, oraz młodzież, która w najbliższych dniach ma opuścić ławę szkolną. Zebraniu przewodniczył członek patronatu p. Porankiewicz. Pomiedzy innymi wygłoszony został referat pt. „Jak się wychowuje młodzież w S. M. P.”, zabrał głos również przedstawiciel Związku p. T. Swirog, oraz występowała orkiestra mandolinistów pod kierownictwem dha Kurasza. Na zakończenie przemówił jeszcze przewodniczący p. Porankiewicz, zachęcając, aby chłopcy, którzy opuszczają szkołę, wstąpili do S. M. P. Zaznaczył wypada, że Stowarzyszenie dzięki troskliwej opiece patrona ks. Kuta, oraz dzielnej współpracy drułów z zarządem rozwija się pomyślnie i liczy obecnie 65 członków.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Grono Obywateli przy kościele Pana Jezusa bierze gremjalny udział w dzisiejszej procesji św. Antoniego. Zbiórka pod sztandarem o godz. 17,30 nar. ul. Szkolnej i St. Rynku.

Polski Związek Krawców Konfekcyjnych — sekcja C. Z. P. P. O. Plenarne zebranie odbędzie się 21 bm. o godz. 10,30 w lokalu p. Tomczaka, ul. Wroniecka 13.

Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary przy parafii św. Marcina urzędują 21 bm. wycieczkę do Ludwikowa. Wyjazd z Poznania: 10,15, 12,35 lub 15,02. Powrót do Poznania: 20,21. Każdy uczestnik wy-

Przestrzegamy

naszych Interesantów przed wysyłaniem pieniędzy dla nas w listach, gdyż — jak z otrzymywanych reklamacyj wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też otrzymujemy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze wysyłane w listach, a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówki.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztovej Kasie Oszczędności (P. K. O.) w Poznaniu nr. 200 149 (blankiet nadawczy kupić można na każdej poczcie za 5 groszy, porto nie opłaca się) lub przekazem pocztowym, którego opłata wynosi do 10 zł 20 groszy, do 25 zł 35 groszy.

Administracja

kupuje sam dla siebie ulgowy bilet wycieczkowy.

— **Poznańskie Tow. Pszczelarzy.** Zebranie miesięczne odbędzie się 21 bm. o godz. 15,30 bez względu na pogodę w paśmie p. Logi, Górna Wilda 59.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Wycieczka do Ludwikowa odbędzie się dnia 21 bm. Zbiórka o godz. 8,45 rano na dworcu wycieczkowym.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydz. urzędz. 21 bm.** wycieczkę do Kątnik. O godz. 6 msza św. w kaplicy św. Józefa, poczem odjazd z dworca wycieczkowego o godz. 7,50 do Lubonia, skąd pieszo do Kątnik.

— **Związek Misyjny Polek.** Walne zebranie odbędzie się 22 bm. o godz. 19,30 w Hotelu Rzymskim, Al. Marcinkowskiego 22. I pr.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydz. (Kółko pracy).** Zebranie 23 bm. o godz. 19,30. Przybycie konieczne ze względu na wybór nowego zarządu.

— **Okręgowe Koło Związku Inwalidów Wojennych.** Zebranie plenarne odbędzie się 25 bm. o godz. 18 w sali „Boulevard”, pl. Nowomiejski 5. Wstęp tylko za okazaniem ważnej legitymacji.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: H. H. z podziękowaniem za wystąpienie 5 zł. — Uczennice i uczniowie Szkoły Przygotowawczej pod wezw. św. Kazimierza (Śniadeckich 64) złożyli z okazji I. Komunii św. 50 zł. — Marja Szolowska z prośbą o błogosławieństwo 25 zł. — F. Cieślewicz, Gniezno, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1333,80 zł.

Na chleb św. Antoniego: Feliks R. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 125,50 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: Marja Grotowa z podziękowaniem św. Teresie za otrzymane łaski 3 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 27 zł.

Dobrze zaprowadzony

skład drzewa

z większymi zapasami, w powiatowym mieście, bez konkurencji, z powodu rozliczeń rodzinnych, korzystnie do sprzedania. Do objęcia potrzebne są 20 tys. złotych gotówką, resztę na dogodnych warunkach. Łask. oferty pod zw 29 837 do Kurjera Poznańskiego.



Dnia 19 czerwca 1931 r., o godz. 9,15 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza, troskliwa matka i najdroższa siostra, ś. p.

Pelagja Schneiderowa

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się dnia 22 czerwca, o godz. 17 z domu żaloby przy Dolnej Wildzie 62 na cmentarz parafjalny Bożego Ciała w Dębcu. Nazajutrz nabożeństwo żałobne o godz. 9 w kościele OO. Zmartwychwstańców, o czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w nieutulonym smutku pogrążeni

córka, syn i siostra.

zw 29 884



Dnia 19. b. m., o godz. 8-mej rano, spodobało się Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, zabrać do grona Swych aniołków, naszego najukochańszego synka, wnuka, siostrzeńca i bratanka

Bogusia

w 7 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się z domu żaloby, w Luboniu, na cmentarz parafjalny w Zabikowie, dnia 21. b. m., o godz. 17-tej, o czem zawiadamiają

w smutku pogrążeni
Władysławstwo Rubiccy z dziećmi.

Luboń, Poznań, Ostrów.

Dzielny zastępca podróżujący

fachowiec, branży drukarsko-papierniczej, mogący wykazać dobre rezultaty i polecenia, na objazd województw Pozańskie — Pomorze, poszukiwany przez stare, już dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo. Zgłoszenia z podaniem referencji, warunków i odpisami świadectw do Kurjera Pozn. pod zw 29 830



Dnia 19 czerwca 1931 r., o godz. 8,50 rano, rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, w 65 roku życia, moja najdroższa i nigdy nieodżałowana żona, nasza najukochańsza, najtroskliwsza matka, babka i teściowa, ś. p.

z Urbanków

Marja Sopolińska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 21. b. m., o godz. 5 po południu, z domu żałoby, o czym Krewnym i Znajomym donoszą

w nieutulonym żalu i smutku pograżeni

maż, dzieci i rodzina.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Lwówek, Poznań, Katowice, Żabikowo, Drohobycz. zw 29 838



Dnia 19 czerwca 1931 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Tomisław Witosławski

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się, w poniedziałek, dnia 22 b. m., o godz. 5 po poł. z kostnicy cmentarza w Dębcu, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pograżona

rodzina.

zw 29 847



Dnia 19 czerwca 1931 r., o godzinie 1 w południe, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po kilkuletnich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, moja najdroższa żona, nasza najtroskliwsza i ukochana matka, ś. p.

z Czarneckich

Marcela Zellnerowa

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się z Zakładu św. Józefa, w poniedziałek, 22. b. m., o godzinie 5 na cmentarz św. Wojciecha, a nabożeństwo żałobne w środę, o godzinie 9 w kościele św. Wojciecha, o czym donosi Krewnym i Znajomym

w ciężkim smutku pograżony

maż z dziećmi.

Poznań, Zaulek św. Wojciecha 6.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zw 29 855



Dnia 19 czerwca, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja kochana żona i siostra, nasza najukochańsza matka, teściowa i babcinka, ś. p.

z Trzeciakowskich

Marja Koszewska

w 63 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 22. b. m., o godz. 16,30 z kostnicy cmentarza Bożego Ciała, o czym donosi

w ciężkim smutku pograżona

rodzina.

Poznań, Warszawa, Berlin.

zw 29 856

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.



Dnia 18 czerwca 1931 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka i siostra, ś. p.

z Jakubowskich

Stanisława Drobną

w 50 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 21. bm., o godz. 18,30 z kaplicy cmentarnej w Górczynie, o czym donoszą

w ciężkim smutku pograżone

córki.

zw 29 845

Mając za sobą studia w Paryżu i na Uniwersytecie Pozn., oraz wieloletnią praktykę w tym przedmiocie, otwieram z początkiem września r. b.

Kurs historii sztuki

Zgłoszenia przyjmuję i bliższych wiadomości udzielam codziennie od 2,30 — 4,30 przy **Walach Jagiello 18, parter.**

zw 26688

Helena Jeżewska.

Cement portlandzki,
Cement nieprzemakalny,
Wapno budowlane,
Wapno hydrauliczne,
Gips murarski i sztuk.,
Trzcina sufitowa,
Cegły szamotowe,
Zaprawa szamotowa,
Płyty posadzkowe i ścienne,
Rury kamionkowe,
Koryta glazurowane,
Farby cementowe,
Tynk szlachetny,
Kafle we wszystkich kolorach,
Specjalna masa do uszczeln.,
Papa dachowa, dw 8838
Dachówki,
Sufitówki, płyty ścienne,
Dreny we wszystkich rozmiarach,
posiada stale na składzie

Gustaw Glaetzner,
Poznań, ul. Mickiewicza 36.

Składnica:

ul. Kraszewskiego 10.
Telefon: 65-80 i 63-28.

Czereśnie

w najlepszych gatunkach dostawia. Zgłośz. Agencja Kurjera, Szalaty, Wronki.
zw 11 706

Wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie mojej kochanej żony i najukochańszej matki, ś. p.

z Rakoczych

Marji Józefowicz-Klapowej

oraz Wielbnemu Duchowieństwu, reprezentacjom Towarzystw, Krewnym i Znajomym, za szczere dowody współczucia, oraz za liczne wieńce, składamy serdeczne

Bóg zapłać!

zw 29 834

W głębokim smutku pograżeni
maż z dziećmi.

BELWEDER

Od niedzieli, dnia 21 czerwca rb. począwszy urządza się

w ogrodzie restauracji „Belweder“ przy ul. Marsz. Focha 18 (teren Targów Pozn.)

w każdy czwartek, sobotę, niedzielę i święta od godziny 17,30 do 23,00

Wielki Koncert

orkiestry 7 pułku Strzelców Konnych połączony z dancinżem w ogrodzie zimowym.

Wstęp wolny.

Ceny zwykle.

Władysław Rajewski, gospodarz.

Pw 12 076-24.102

Rozpoczynamy

sprzedaż posezonową

bezprzykładną

obniżką cen częściowo

do **50%**

Krepliny na suknie	dawniej 1,65	teraz 75 gr
Perkale wielki wybór	1,25	95 „
Partja zefirów na koszule	1,80	1,20 zł
Jedwabie sztuczne na suknie	2,25	1,35 „
Jedwabie sztuczne na suknie	2,50	1,80 „
Woale gładkie w wszystkich kol.	4,50	2,75 „
Woale deseniowe na suknie	5,50	2,90 „
Partje wełn. i muślinów na suknie	7,50	4,50 „
Partje Tweedu czysta wełna na suknie i komplety	8,50	4,50 „
Partje Toile de soie prima gatunek	8,50	5,90 „
Woal jedwabny deseniowy	11,80	8,50 „
„Georgette“ jedwabny deseniowy	19,50	13,50 „
Partje materiałów płaszczowych prima gatunek } Serja I.	19,50	6,75 „
Partje materiałów płaszczowych prima gatunek } Serja II.	16,50	8,50 „
Szermeliny na płaszcze i kostjumy 140 c. sz.	15,-	9,50 „
Materiały pół kam. na ubrania 140 cm. szer.	15,-	6,90 „
Materiały rodzaj ang., prima gat.	15,-	9,50 „
Materiały płaszczowe bielski wyr. pr. gat.	22,-	22,50 „

R. i C. KACZMAREK - Poznań

ul. Nowa 3.

Sprzedaż za gotówkę — prób się nie wysyła.

dw 3952/3

Szkło

okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe, djamenty, kit szklarski itp., lustra i

szyby wystawowe poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Sp. z o. o. — Poznań

Mała Garbary 7a, telefon 22-53.
Pw 10 840

Skład materiałów męskich w Poznaniu

istniejący od szeregu lat, dobrze zaprowadzony, z wyrobioną klientelą, towarami i urządzeniem oraz ściągalmi wierzytelnościami, do sprzedania. Do objęcia potrzebna gotówka około 60.000 złotych. Informacji udzieli zawiadowca masy upadłościowej, Zygmunt Gizella, Poznań, ul. Spokojna 11.

Pw 12 055/55,302

Najlepsze portrety IGNACEGO PADEREWSKIEGO

35x50 cm. po zł 3,—, 25x35 cm. po zł 1,50 i pocztówkach po gr. 30, należy już zamawiać w składzie głównym Biuro „PAR“ (Al. Marcinkowskiego 11, Telefon 44-76. tamże mogą zgłaszać się agenci). MAGISTRAT m. st. POZNAŃ zamówi parę set tych portretów dla swoich szkół. — Zadać we wszystkich księgarniach i składach obrazów

podług arcydzieła nieśmiertelnego Jana Styki, na brystolu, w wykwiernym artystycznym wykonaniu, w wielkościach: 35x50 cm. po zł 3,—, 25x35 cm. po zł 1,50 i pocztówkach po gr. 30, należy już zamawiać w składzie głównym Biuro „PAR“ (Al. Marcinkowskiego 11, Telefon 44-76. tamże mogą zgłaszać się agenci). MAGISTRAT m. st. POZNAŃ zamówi parę set tych portretów dla swoich szkół. — Zadać we wszystkich księgarniach i składach obrazów



Wysoka wartość Tajfunu

nowoczesnego środka do zwalczania zapomocą rozpylania, much, pluskiew, moli, mrówek, karaluchów etc. stwierdziła pomiędzy szeregiem osób prywatnych także komisja rzeczoznawców drogerzystów, która pod koniec swego orzeczenia pisze:

Stwierdzamy przeto jednomyślnie i bezstronnie, iż preparat „TAJFUN” nie tylko dorównuje, ale nawet bezwzględnie przewyższa podobne preparaty zagraniczne, pomimo tego, że jako produkt krajowy jest znacznie tańszym.

Cena 1/1 ltr. — złotych 8,— Cena 1/2 ltr. — złotych 4,50
 „ 1/4 ltr. — „ 2,75 „ 10 ltr. — „ 60,

Do nabycia w każdej drogerji.
Fabryka środków do zwalczania szkodników
UNIVERSUM
 Poznań, Fr. Ratajczaka 38.

Do zakładu naukowo-wychowawczego w Otorowie
Siostry Urszulanki S. J. K.
 przyjmują dziewczynki od lat 6-ciu do 15-tu.

Zakład otacza dzieci troskliwą opieką i daje możność dzieciom o słabszym zdrowiu pobierania nauk i przygotowania się do wyższych klas średnich zakładów naukowych w zdrowych, wiejskich warunkach. Opłata miesięczna na całym utrzymaniu z nauką 100 zł dla starszych dziewczynek, 75 zł dla młodszych.

Adres: Zakład Sióstr Urszulanek S. J. K. poczta Otorowo, powiat szamotulski, woj. poznańskie.
 zw 29 771

Baczność Właściciele Domów!

Dachy papowe, cynkowe, dachówkowe i t. p. **reparuje i na nowo pokrywa** po cenach przystępnych przy spłacie do 6 miesięcy. Pw 12 079-55.322

Ignacy Mandowski
 Egzam. mistrz blacharsko-dekarski
 Przemysł Polski Pokrywania Dachów
 Tel. 34-69 POZNAŃ, GROBLA 3. Rok zał. 1907
 Wykonuje także wszelkie prace instalacyjne.

W całym świecie znana pasta do zębów **Kaliktora** bieli zżółkniałe zęby.

Lab. „KOSMA“, Poznań, Tama Garbarska 25/28

Inteligentni **PANIE — PANOWIE**

do sprzedaży pewnego artykułu, który będzie wszędzie chętnie kupowany, poszukiwani. Na zabezpieczenie otrzymanego towaru konieczna kaucja 100,— zł. Wysoki zarobek zapewniony. Zgłoszenia do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,80. Pw 12 067/24,80

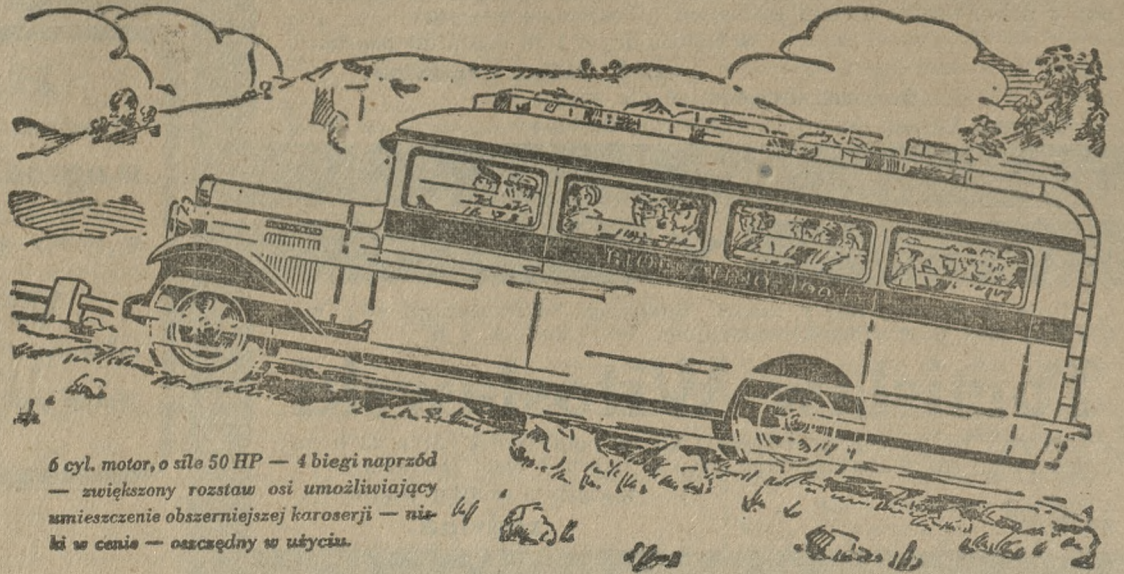
Kierownik

poważniejszy, fachowiec w dziedzinie techniki cieplnej, na stałe stanowisko **potrzebny zaraz** do poważnego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia pod **zw 29850** do Kurjera Pozn.

Lokale biurowe

w najruchliwszym punkcie, centrum Poznania, I. piętro, nadające się na każdy cel, specjalnie na biura adwokackie lub praktykę lekarską, do wynajęcia wprost od gospodarza. Zgłoszenia do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,71. Pw 12 066/24,73

Więcej pasażerów przewiezie nowy AUTOBUS CHEVROLET



6 cyl. motor, o sile 50 HP — 4 biegi naprzód — zwiększony rozstaw osi umożliwiający umieszczenie obszerniejszej karoserji — niski w cenie — oszczędny w użytku.

Nietylko większą liczbę pasażerów, ale i szybszą i wygodniejszą komunikację zapewniają wzmocnione pod każdym względem nowe modele Chevroletów. W tegorocznym Chevroletcie wszystko zostało wzmocnione — rama, osie hamulce, resory — jednym słowem autobus dostosowano do naszych warunków.

Po szczegółowe informacje można zwracać się do najbliższego przedstawicielstwa Chevrolet lub Warszawa-skrzynka pocztowa 676.

CHEVROLET 6

Wyłączne przedstawicielstwo na Poznań i okolice:
BRZESKIAUTO Sp. Akc. Poznań
 ul. Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.
 Najstarsze przedsiębiorstwo branży samochodowej w Polsce zał. 1894 roku.

Kupię za gotówkę maszyny drukarskie nadające się do nakładu 3000 egzemplarzy dziennika (gazety). Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 29831**

LOKAL

w najruchliwszym punkcie, centrum Poznania, parter, ca. 150 mtr², nadający się na każde przedsiębiorstwo, specjalnie na kawiarnię, lub tp., do wynajęcia wprost od gospodarza. Zgłoszenia do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,75. Pw 12 065/24,75

3 1/2 morgi roli

w Zegrzu, księga gruntowa, tom VI, karta 146, na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje: Hinz, Berlin-Charlottenburg 4, Kaiser Friedrichstr. 34. nw 11 400

Sprzedaje się urządzenie sklepowe, po zlikwidowanym Skarbowym Zakładzie / Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych. Urządzenie składa się z regałów i lad z drzewa brzoźowego, wraz kryształowymi szybami i lustrami. Obejrzeć można w godzinach 8—3, Matejki 9 (Konopnickiej 10). Państwowy Magazyn Wyrobów Tytoniowych. zw 29 835

7 dobrych ciężkich koni
 wóz meblowy, 6 platform, uprzęż oraz inny inwentarz ekspedycyjny z powodu oddania przedstawicielstwa do sprzedania.
Polski Lloyd S. A., Oddział w Poznaniu
 Grochowe Łąki 5.
 zw 29826

Okazały Austro Daimler

10/40, limuzyna, 6-osobowy, bardzo mało używany, krzystnie do nabycia. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Pozn. pod **zw 29 818**

Likwidację wzgl. sanację

przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych przeprowadzam na podstawie długoletniej praktyki zawodowej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 29 836**

nr 11219

szkolenie, wykonywanie maszyn, szkodła, kieszek, łożel, kobiece, serca, arterjoskleroza, niedokrwistość i t. d.

Marienbad
KREUZBRUNN-QUODOLFSCHLASS

Sezon: 3. IV - 30. IX
Kursacje domowe!

Informacje: Urzędowy Zarząd Kąpielowy

TW 1046

Wróciłem

i przyjmuję obecnie

Al. Marcinkowskiego 5 od godz. 10-12 i 4-6

Dr. Mieczysław Luziński

specj. w chor. nerwowych

Pw 12 082-55.324

Prywatna lecznica ginekologiczno-polożnicza

D-ra Stanisława Zielińskiego

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 36, I., tel. 2493.

zw 29 818

Pryw. Lecznicza Chirurgiczna
Dr. Parczewskiego

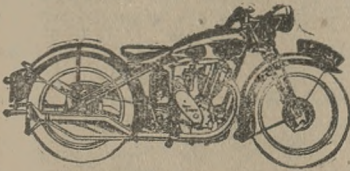
POZNAŃ

ul. Mickiewicza 22

nw 9 812

tel 1899

Światowej sławy
Motocykle angielskie „ROYAL ENFIELD“



Szczyt ekonomji
techniki
wytrwałości i
bezkonkurencyjnie
niskich cen!

Wszelkie modele dostarczają na dogodnych warunkach spłaty
B-cia NOWACZYK, dawn. „Ursus“
Tel. 72-30 Poznań, Górna Wilda 30. Tel. 72-30
nw 9464 Katalogi na żądanie.

Prawie nowa czerpaczka kubelkowa do żwiru z sitami

(Eimerketten-Siebkesbagger), fabrykat „Weserhütte“, typ E III, z napędem parowym i tylnym wydunaniem. Teoretyczna wydajność 120 m³ na godzinę. Moc maszyny napędowej 35 K M. Waga czerpaczki 38 ton. Cena fabryczna mk. niem. 52 000.— do sprzedania za mk. niem. 18 000 franko Królewiec (Königsberg i Pr.) Zapytania kierować do Ermländisches Kieswerk G. m. b. H. Königsberg Pr., Lawsker Allee 16. Tw 1565

Na 1. hipotekę

kamienicy w Poznaniu, wartości 370 tys., poszukują pożyczki w wysokości 75-100 tys. Dam na życzenie zabezpieczenie dolarowe. Ewtl. na I. miejsce drugiej mej nieruchomości w Poznaniu, w wartości 140 tys., przyjmę 30-40 tys. pożyczki. Oferty Kurjer Poznański pod dw 3554

PARCELE BUDOWLANE

bardzo korzystnie położone, kanalizacja, wodociąg już wybudowane, ulice będą jeszcze w tym roku wybrukowane, najtańsze parcele w obrębie miasta Poznania, z dogodną komunikacją autobusową z śródmieścia, tereny graniczą bezpośrednio z osiedlem magistrackim (Dom Własny i Praca) i znajdują się przy szosie warszawskiej. Sprzedaje i przyjmuje zgłoszenia właścicieli
T. MAŁECKI, Droga Dębińska 11. Tel. 11-90

Pw 11 878-24.43

Szwajcarska fabryka motocykli

poszukuje

zdolnych przedstawicieli

ze znajomością branży na poszczególne województwa. Wymagane jest zabezpieczenie hipoteczne lub bankowe. Szczegółowe oferty sub.: „Szwajcarskie motocykle“, kierować do Tow. Rekl. Międz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Tw 1586

Syndykat
poszukuje

5-6 pokoi

w śródmieściu, nadających się na biura i mieszkanie. Oferty z dokładnym podaniem ceny uprasza się skierować pod zw 29 851 do Kurjera Poznańskiego.

Podróżujących

zdolnych, dwóch lub trzech, z kaucją 2-5 000 zł., poszukuje przedsiębiorstwo fabryczne artykułami żywnościowymi. Zgłoszenia do Kurjera zw 29 852

Kto oszczędza, zabezpiecza byt własny i rodziny, pomniejsza majątek narodowy.

Prezydent st. miasta Poznania

Leon Ratajko

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNANIA (dawn. Bank Miasta Poznania)

ul. Nowa 10

przyjmuje wkłady oszczędnościowe, także w złotych w złocie, na korzystnych warunkach.
Pewność wkładów gwarantuje miasto Poznań całym swoim majątkiem.

ul. 27 Grudnia 19

ODDZIAŁY:

ul. Marsz. Focha 48/50



SOPOTY OPERA W LESIE

WALKIRJE: 26 lipca i 2 sierpnia
ZYGFRYD: 28 lipca i 4 sierpnia
ZMIERZCH BOGÓW: 30 lipca i 6 sierpnia

Dyrygenci:

Prof. Dr. Hans Pfitzner Prof. Dr. M. v. Schillings

Przedsprzedaż: Buchhandl. Riesslich, Sopoty, Am Markt.

Rewizje ksiąg
handlowych i gospodarczych, reklamacje podatków i sprawy sądowe załatwia rutynowany fachowiec. Udziela także lekcji buchalterji. Oferty Kurjer pod zw 29 772

Fabryka mebli na Pomorzu poszukuje dla biura kalkulatoryjnego młodszego dzielnego

urzednika

z fachowym wykształceniem. Szczegółowe oferty z fotografią i życiorysem, składać do ekspedycji Kurjera Pozn. pod dw 3959

MEŃCZYŹNI! NOWE SIŁY zwraca jedynie Nr. 111

patent. aparat. Skuteczność gwarantowana — dozwolony przez władze adm.-lek. Na koszt bezpl. naukowej broszury załączyć 50 gr w zn. poczt.

„INWENTUS“ oddz. 8, Lwów, Jagiellońska 20.

Pw 11 579-72.55

Rok 1831 przyniósł światu pierwszą zniwiarkę wynalazku Cyrusa Mac. Cormicka

Rok 1931 dał nam nowy udoskonalony typ zniwiarki - szczyt techniki.

Od 75 lat jesteśmy generalnymi przedstawicielami I. H. C.

Mamy stale na składzie:

MASZYNY ZNIWNE Mc. CORMICKA oraz ORYGINALNE CZĘŚCI ZAPASOWE do kosiarzek i zniwiarek Mc. CORMICKA i DEERINGA.

Bronikowski, Grodzki i Wasilewski S. A., Poznań, Poczta 10.

zw 29 796

Wypożyczalnia samochodów ciężarowych

L. ORCHOLSKI, Garaże, ul. Dąbrowskiego 83/85, tel. 79-98, mieszk. ul. Staszica 4. tw 6249

Do wynajęcia lokal handlowy

350 m², w śródmieściu. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańsk. pod dw 3911

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysyłka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wtywni.

Apteka p. Koronę
Poznań, Górna Wilda 61.
dw 3254

Majątek

przeszło 300 mórg wysokiej kulturze, z pełnym inwentarzem jest do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod nw 11747



Piegi, żółte plamy, opalanie, lenizne usuwa pod gwarancją aptekarza Jana Gadebuscha „Axela“ - krem 1/2 słoik 2,50 zł, 1/1 słoik 4,50, do tego mydło „AXELA“ i kaw. 1,25 zł. J. Gadebusch, Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar). Drogerja i perfumerja. dw 3828/9

Drukarz-maszynista

z kilkuletnią praktyką lat 30, żonaty, obeznany z maszynami płaskimi, rotacyjnymi i stereotypją. Dobre świadectwa szuka posady. Oferty łaskawie proszę skierować do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,107 Pw 12081-94.107

PARKOWIEC

(Parkwagen) poszukiwany celem kupna **BRACIA ARMAŃSCY**, Kościelna — Pomorza. Tel. 89. zw 29 658

Drogerję

z towarem lub bez przy ruchliwej ulicy w Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer zw 29817

Mieszkanie

2-3 pokojowe z łazienką w lepszym domu poszukiwane. Oferty pod 1420 do Biura Ogł. Kosmos, Zwierzyniecka 6. nw 11396

Z powodu oddania dzierżawy zaraz na sprzedaż jednokonka z pólzorkiem (prawie nowa), karetka (na 2 osoby) mało używana, kocz, para szorów wyjazdowych.

Maj. Głuchowo, poczta Komorniki. Informacje: Wilk. Zw. Ziemian — Poznań, telefon 13-65. zw 29825

KREM — MYDŁO H. LINA.

Mag. Farm. W. Październieckiego usuwa piegi, wagi, liszaje



Skuteczność udowodniona na żywej reklamie.

Na PWK. w Poznaniu, Targach Lwowskich Katowickich Wileńskich, oraz na ulicach Warszawy i innych miast był demonstrowany chłopiec, u którego pół twarzy była w piegach, zaś druga czysta, pozbawiona piegów przez krem „Halina“. Duży 4,50, średni 2,50, mały 1,50. Zadać wszędzie. Słoiki prób. wyczerpane. Fabryczna składnica „Pharmachemia“ Bydgoszcz.

Pw 10 997-63.198

Biuro zbożowe

poszukuje dwóch pokoi nieumeblowanych w okolicy placu Wolności od 1 sierpnia r. b. Posiada własne telefony. Oferty Kurjer zw 29829

Szkła do zapraw

Noże i widełce
Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Wagi kuchenne
Żelazka do prasowania
Mebel ogrodowe
Łodownie
Maszynki do lodów
poleca korzystnie
Jan Deierling
skład żelaza
Poznań, Szkoła 3
Tel. 35-18 i 35-43
Pw 12 078-24.105

Spółdz. Współdzielni Ogrodników Działkowych „Gród Przemysłowy” Sp. z o. odp. w Poznaniu donosi, że walne zebranie odbędzie się dnia 28. 6. r. b., o godz. 10. przed południem, w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarszewskiego 18, z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajanie, 2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, 3. Dyskusja nad sprawozd. i udzielenie absolutorjum, 4. Uchwała co do podziału zysków za rok 1928 i 1929 wg. § 15 stat., 5. Podział zysków za r. 1930, 6. Zmiana stat. §§ 5, 9, 11 i 14. 7. Wybór członka Rady Nadzorczej w miejsce ustępującego, 8. Zamknięcie. W razie braku przewidzianego ustawą quorum, odbędzie się następnie zebranie tego samego dnia, o godz. 10.30 prawomocnie bez względu na ilość obecnych. Zarząd.

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni liczbą 286, wpisano dnia 2 maja 1931, przy spółdzielni: Spółdzielnia Budowlana Kolonia Ławica Gołęcin z odpowiedzialnością udziałami Poznań, ze uchwałą walnych zebrań z dnia 21 grudnia 1930 i 11 stycznia 1931 spółdzielnia rozwiązano. Likwidatorami są: Ignacy Feld, Roman Mjchrowicz, obaj z Poznania. Poznań, dnia 13 czerwca 1931. Sąd Grodzki, nw 11 662

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W postępowaniu upadłościowym nad majątkiem upadłego dłużnika firma „Beta”, Fabryka Maszyn Mleczarskich, Sp. z o. o., Poznań, ul. Dąbrowskiego 81, wyznacza się na skutek doleconej przez dłużnika przymusowej umowy, termin umowy oraz dodatkowy termin do badania pretensyj na dzień 9 lipca 1931 r., o godz. 10 przed poł., który się odbędzie w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 1. 23. Wniosek z dołączeniem umowy i oświadczeniem wydziału wierzytelni, mogą interesowani przglądać w Sekretariacie Sądu upadłości. Poznań, dnia 11 czerwca 1931 r. Oddział 2 a Sądu Grodzkiego, nw 11 661

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy Majlech Kon, Magazyn Uniwersalny w Poznaniu, Woźna 10, oraz firmy Majlech Kon Louvre w Poznaniu, Półwiejska 15, uchyla się postępowanie zapobiegawcze na wniosek dłużnika w myśl art. 23. Poznań, dnia 5 czerwca 1931. Sąd Grodzki, nw 11 665

W sprawie zapobiegawczej nad firmą Meller Dr. Widelicki i S-ka, Poznań, Plac Wolności 17, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu upływu 3 miesięcznego terminu odroczenia wyplat na koszt wnioskującej (art. 27 i 29 rozp. z 6 marca 1928). Poznań, dnia 16 czerwca 1931. Sąd Grodzki, nw 11 664

Izba Przemysłowo-Handlowa w Bydgoszczy ogłasza niniejszem

KONKURS

na stanowisko dyrektora Liceum Handlowego przy Izbie.

Podania, zawierające curriculum vitae z powołaniem się na odpowiednie dokumenty, stwierdzające potrzebne kwalifikacje, oraz z wyszczególnieniem wymaganych warunków, należy przesyłać pod adresem Przewodniczącego Kuratorium, Inż. Teofila Wąziękońskiego, Prezesa Izby P.-H. w Bydgoszczy, Nowy Rynek 8. dw 3939

PRZETARG PUBLICZNY Nieruchomość, położona w Stęszewie, przy ul. Szkolnej nr. 30, wyznakowana, zbudowana gruntowej Stęszew-Miasto, tom VI, wykaz 146, na imię budowniczego Franciszka Waligóry ze Stęszewa, zostanie w drodze egzekucji dnia 26 czerwca 1931 r., o godz. 11 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 23. Poznań, dn. 15 czerwca 1931 r. Sąd Grodzki 2 a, nw 11 663

DOBROWOLNA LICYTACJA

z powodu oddania dzierżawy odbędzie się na majątku Bodzewo, poczta Gostyń, tel. 26, stacja kol. Piaski, tor kolejowy Jarocin - Gostyń w środę, dnia 24 czerwca 1931 o godz. 9-tej przed południem najwięcej dającym wszelkiego martwego inwentarza gospodarczego, m. in. narzędzi gospodarczych, wozów roboczych i powozów, maszyn wszelkiego rodzaju, ruchomej maszyny do rżnięcia siewki „Wratislavia”, prasy do słomy „Welgera”, elewatora do słomy, śrutownika „Patent Stille”, dołownika, dryli, maszyny do gniecienia kuchów, siewnika „Westfalia”, wialni, wałów i t. d. Za poprzedniem uwiadomieniem wysyła się furmanki po reflektantów na stację Gostyń i Piaski. Zarząd Majętności, nw 11 719

PRZETARG PUBLICZNY

na wykonanie obiektów na rurociągu od Sosnowca do Maczek został ogłoszony w Monitorze Polskim i Gazecie Urzędowej Woj. Śląskiego. nw 11 660 Państwowe Zakłady Wodociąg. na G. Śląsku w Katowicach za Dyrekcję (-) Inż. K. Nowakowski, dyrektor.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, 1, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Naręczonym
zareczynowe pierścioni, słubne obrączki, podarki. Ceny od 6 zł poleca Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 36 202

Willa
w mieście powiatowem z ogrodem owocowym i warzywnym wraz z przyległym domem zaraz korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer nw 11 752

Pszczoly - Roje
wysyła „Pataka”, Kupczyński 5, poczta Denysów. zdw 99 312

Piekarnia
dobrze zaprowadzona z licznymi, dobrze płatą klientelą w mieście w powiatowem Wielkopolski, jedynie z powodu przejęcia innego rodzinnego przedsiębiorstwa zaraz na sprzedaż. Do przejęcia konieczne zł 6 000. Zgłoszenia pod zw 35 965 do Kurjera Poznańskiego.

Samochód „Fiat”
zupelnie jak nowy, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 312

Parcele
sprzedam tania, właściciel, Górczyńska 7. zdw 36 016

Skład obuwia
z mieszkaniem przy Starym Ryнку tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 35 839

Niebywała okazja!
Pozostałe płaszczki z letniego sezonu sprzedaje od dzisiaj 20-30% taniej. Na inne artykuły udzielam 10%. Zapraszam Szan. Panie do swietniana Magazynu bez przymusu kupna. Magazyn M6d. G. Jaworska, Poznań, Stary Rynek 50. dw 3 929

Parcele
w okolicy Rynku Wildeckiego sprzedam. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 35 949

Drzewo
belki, kantówki, laty odda korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 35 950

Plac
z bocznica kolejowa sprzeda lub wydzierżawi w całości lub częściowo. Łaskawe zgłoszenia pod zw 35 951 Kurjer Poznański.

Skład
kolonialny, dobry, mieszkanie, sprzedam tania. Adres Kurjer zdw 36 044

Piekarnia
w powiatowem mieście, prosperująca 28 lat, w dobrym położeniu, wszelkie szkoły, wojsko, zaraz z mieszkaniem do oddania. (Kompletne urządzenie piekarskie). Oferty pod zw 35 972 do Kurjera Poznańskiego.

Kupno
sprzedaż zamiana. Najkorzystniejszego źródła. Antykarnia Antoniego Piłro, Marcinkowskiego 28. Pw 11 563

Pompy
poleca największa fabryka pomp studziennych w Polsce założona 1863 r. Inż. W. Krauze, Leszno, Poznański. Również polecamy sikawski pożarne. Ceny niskie, ekspedycja natchmiastowa. Pw 11 573-22.70

Zakład
fryzjerski, dobrze prosperujący, miasto powiatowe, 3 obsługi damsko-męski z powodu choroby sprzedam zaraz. Oferty Kurjer nw 11 769

Gospodarstwo
70 morgowe w powiecie żnińskim korzystnie na sprzedaż. Wpłaty 15-20 tysięcy. Oferty pod zdw 36 517

Cukiernię
z pracownią, elektrycznym zapędem z powodu śmierci właściciela sprzedam lub wydzierżawię pracownię. Zgłoszenia Półwiejska 19 zdw 36 511

Na
gumach powózka polowczyk w dobrym stanie od właściciela. Adres Kurjer zdw 36 493

Broń
dwunastkę Bockbüchslinte, luneta, naboje tania. Oferty Kurjer zdw 36 492

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy - sprzedam 230,-. Grobla 4, m. 2, zdw 36 404

Skład
urządzeniem, towarem trzy pokoje kuchnia, przy ruchliwej ulicy, niska dzierżawa za 4500 sprzedam. Nowak Kramarska 15, pierwsze piętro zdw 36 423

Dom
Stary Rynek, dobrze rentujący sprzedam korzystnie. (Tel. 1571). Pw 11 816-23.104

Ford
kilkanaście mało używanych 4-drzwiowych karetek typ A 1929 r., na jeszcze do sprzedania na dogodnych warunkach „Auto-ruch”. Sp. z ogr. odp. w Poznaniu, ul. Marsz. Focha 134/140, telefon 77-75. Pw 11 506-23.86

Dom ze składem
na głównej ulicy rynku, mieście powiatowem, nadający się na każde przedsiębiorstwo sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dpw 3 909

Teren
Brama Warszawska 7 500 m² - sprzedam także częściowo. Oferty Kurjer Tw 1551

Parcele
przy końcu ulicy Dąbrowskiego, nadająca się również na składnicę materiałów budowlanych - sprzedam. Oferty ekspedycja Kurjera zdw 36 832

Fortepian
krótki, prawie nowy, śliczny ton, marki zagranicznej, do sprzedania. Ogłądać można 10-12 przed południem: Jasna 10, mieszka 5. zdw 99 203

Meble
po znizonych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 99 486

Urządzenie dentystyczne
oprtw, jak i techn. z powodu śmierci do sprzedania ewentl. odstąpię mieszkanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 069

Kufry
walizy nesesery, parasole, laski, teki, torebki damskie i inne wyroby skórzane poleca Borzych i S-ka, Poznań, Podgórna 3 Własne warsztaty zdw 34 319

Majątek
586 mórg pólspisem-buraczanej, reszta dobrej zdrowej żytniej, drenowanej ziemi, 4 km. od Trzemeszna położony. Budynki gospodarcze masywne, dom o 6 pokojach, piękny ogród. Inwentarz żywy bardzo dobry, bydło rasowe, martwy kompletny, przy 100 000 zł wpłaty do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 35 399

Samochód
Ford kryty dwudrzwiowy rocznik 1929 w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedam. Półwiejska, Koźmin Wlkp., ul. Krotoszyńska 1, telefon 73. nw 11 737

Cukier
wzlechnik gatunkach oraz kryształ rafinowany specjalnie do zapraw również najprzejdniejsze sroby karmelkowe poleca hurtownie Michałowska, Poznań, Szarpanka, telefon 28-81. Pw 11 998-24.21

Podarki
Premje, fany, szkło, porcelane, lampy, kryształ, marmury poleca „Serwis” W. Zietek, Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 894-24.36

Książki
powieściowe, również młodzieży okazynie sprzedam, Dominikańska 5, II, m. 9. rw 14 530

Elegancki wózek
dzieciocy „Opel”, sprzedam, św. Wojciech 14/15, mieszkanie 17. zdw 33 833

Kamienicę
13 mieszkań, ogród, skład, mieszkanie wolne, sprzedam półdarmo lub zamienie na gospodarstwo. Kocłeki, Bydgoszcz, Gdańska 41. zdw 36 150

Młyn
motorowy w mieście w Poznańskim bez konkurencji w pełnym biegu, przemiał 200 ctr. z powodu podjęcia wieku sprzedam lub zamienie na mniejszą kamienicę za dopłatą. Cena 110 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 35 869

Ciężki motocykl
z przyczepką 18 KM (Charley Dawidson) na sprzedaż, Kościelna 33. zdw 35 827

Willa
„Albina” wielkopiętna 9 pokojowa, podłogi parkietowe, centralne ogrzewanie, 2 morgi ogrodu, garaż, tania wpłata 40 000. Bydgoszcz, Nakielska 67. zdw 34 812

Ślizgowiec
spacerowy zapęd rowerowy na ca. 6 osób, oddam tania, H. Fischer Kolejowa 1/8. zdw 33 714

Salon
I. klasy, Plac Nowomiejski 1 a, parter, prawo. zdw 36 003

Do sprzedania
pierwszorzędna restauracja jedna z większych w Poznaniu zaraz za bezcen z powodu chor. obrót do 25 tys. miesięcznie. Wiadomość: Mostowa 15, Posrednik Szulc. zdw 36 034

4,50
pończochy, złoty Bemberg, oryginalne kalessony dymkowe 2,80; macco dobre 2,50; koszuły sportowe z krawatem 5,75; skarpetki niciane 45 groszy, jedwabne 1,15 krawaty tania tylko Wielkie Garbary 10, właściciel Kazimierz Jamont. zdw 30 033



Parasole
od zł 3,90. W Czystej, Szkolna 11, pl. Wolności 5. Pw 11 562

Motor
elektr. 2 K. M., 220 volt sprzeda Liberski, św. Marcin 14. zdw 36 310

Parcele
pod budowe od 150 m kw. sprzedam, Maciejewski, Dąbrowskiego 68. zdw 36 036

Skład
próżny małe mieszkanie bez konkurencji kolonialne wydzierżawi właściciel roczny czynsz. Oferty Kurjer zdw 36 038

Gdynia
Parcele budowlane sprzedam korzystnie. Kurjer zdw 36 071

Motocykl
w dobrym stanie za 450 zł. - Oferty Kurjer zdw 36 078

Maszynę
krawicką „Singer” sprzedam. Pracownia kapeluszy, Wierzbicie 15. zdw 36 030

Drukarnię
małą sprzedam tania. Kurjer zdw 36 148

Sprzedam
ładny garnitur salonowy, kanapa 6 fotelików, pochodzi od chrześcijański Tadeusza Kościuszki. - Oferty Kurjer zdw 36 092

Fortepian
dobrze utrzymany 650 zł na sprzedaż Krolopp, Grobla 6. zdw 36 105

Willa
11 pokoi, weranda, balkon, ogród przy stacji, jesie, wodzie, pobliżu Poznania zaraz sprzedam. Powód stosunki rodzinne, Józef Staszewski, Pobiedziska. zdw 36 109

Parcele
2400 m² przy ul. Wawrzyńca naprzeciw Botaniku Jeżyckiego sprzedam korzystnie od godz. 15-17 ul. Szamarszewskiego 21. mieszkanie 14. zdw 36 118

Autobus
z koncesją na dobrej linii tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 36 129

Wille
większa dwumieszkaniowa komfortowa Puszczykowie, gotówka 18 000. Poważne oferty Kurjer zdw 36 132

Skład
kolonialny sprzedam w śródmieściu z towaram. Adres wskaze Kurjer zdw 36 141

Sprzedam
stary długie tiul angielski, serwetę pluszową, nowe, Kurjer zdw 36 143

2 wózki
do lodów i maszyna do robienia lodów. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 146

Pracownia
cukiernicza z całkowitem urządzeniem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 147

Parcele
za Bramą Warszawską, Cytadela Waly Leszczyńskiego, Dębiec, - Rataje, Solca, korzystnie sprzeda Osadopol, Rzeczypospolitej 9 zdw 36 155

Stodoła
27 mtr. długa, 10 mtr. wysoka i szeroka do rozbiórki sprzedam w Główniej. Oferty do Kurjera zdw 36 157

Koń, wóz
na sprzedaż. Chwałiszewo II. rw 14 576

Skład
mieszkaniec centrum Poznania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 36 167

Pracownia
cukiernicza tania na sprzedaż, Kurjer zdw 36 176

Prasa
do bulek dzielenia, bratkiasty restauracyjne na sprzedaż, Szkolna 3, Wojtasik. zdw 36 177

Dzierżawa
1500 mórg w Kongresówce, ziemia pszenno-buraczana, przejęcie 60 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 179

Dom
jednopiętrowy korzystnie sprzedam, Talaz, Poznań-Górczyn, ul. Ks. Kordeckiego 8. zdw 36 184

Maszynę
do pisania marki „National” - sprzedam tania. Adres wskaze Kurjer zdw 36 185

Etolkę
z prawdziwych eboli oras płaszcz angielski, średnia wielkość tania sprzedam, Jankowski, ul. Rzeczypospolitej 3. zdw 36 187

Parcele
budowlane przy Chociszewskiego oras Krauthofera blisko tramwaju korzystnie sprzedam. Właściciel, Górczyńska 30. zdw 36 204

Wózek
dzieciocy i bagażowy korzystnie Poczta 20, skład. zdw 36 194

Kapa
tynlowa na łóżka, podwójna z podbitką korzystnie. Górna Wioda 36, I. piętro, lewo. zdw 36 341

Obrączki ślubne
biżuterie i zegarki poleca najkorzystniej A. Prante, Stary Rynek 91, wejście z ul. Wronieckiej zdw 36 201

Skład
kolonialny z mieszkaniem na Jeżyckim korzystnie sprzedam. - Wskaze Kurjer zdw 36 192

Samochód na parcele
w Starogacie - Puszczykowie lub Puszczykówku zamienię. Oferty Kurjer zdw 36 206

Skład
cukiereków dobrze zaprowadzony, nadający się na kawiarnię, mieszkanie 3 pokojowe w śródmieściu sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 36 222

Platformę
używaną 80-100 cetr. sprzedam. Krauze, Za Grobla 3/4. zdw 36 224

Parlophone
szafkowy, dobry, tania sprzedam. Grunwaldzka 17, m. 3. zdw 36 223

Kamienicę
piętrowa, blisko rynku, w małym mieście, nadający się na każde przedsiębiorstwo. 8 lokatorów - sprzedam zaraz. Cena 20 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 36 236

Zakład fryzjerski
wraz mieszkaniem i urządzeniem do odstąpienia. Bliższych wiadomości udzieli Ig. Tobolski, Wrzesnia. zdw 36 232

Dom
3 ubikacje, nowomiurowany, nadający się na każde przedsiębiorstwo przy Poznaniu zaraz na sprzedaż. Cena 8 000 zł, wpłaty 6 500. Józef Buksa, Ławica wiesz przy ulicy Bukowskiej, poczta Poznań. zdw 36 240

Zakład fryzjerski
1500 zł dla pań-panów sprzedam w Lesznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 262

Sprzedam
hustawki, czynna, plac Rzymski, Jeżycka 8, Stefanowicz. zdw 36 242

Parcele
wszystkich dzielnic Poznania, tania, ratami sprzedaje „Biuro Techniczne - Agrarne”, plac Wolności 9. zdw 36 243

Dom
budynki gospodarcze, ogródek owocowy, 14 mórg ziemi na parcelacji pod budowę domów przy samym Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 36 244

Korzystnie
sprzedam kompletnie urządzonego zakład litograficzny. Oferty Kurjer zdw 36 258

Skład
cukrów centrum tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 36 291

Pośrednicy
w kupnie i sprzedaży majątków ziemskich, mjejskich, will, młynów, dzierżawy, zamiany majątków ziemskich na rentowne miejskie i odwrotnie. Wybór duży. J. Koralewski, Inowrocław, ul. Łucjana 2. zdw 36 297

Rower
wyścigowy tania sprzedam. Rybaki 7, mieszkanie 10. zdw 36 302

Samochód Fiat 501
5 osobowy w dobrym stanie zamienie na mniejszy 2 do 4 osobowy. Adres wskaze Kurjer zdw 36 307

Pokój
z łazienką schodowej z meblami. Oferty Kurjer zdw 36 318

Budynki fabryczne
nadające się na warsztaty, składy lub mieszkania robotnicze, sprzedam albo wydzierżawię bardzo korzystnie. Adres wskaze Kurjer zdw 36 308

Garnitur motorowy
młockarnia z czyszczeniem i sortowaniem do użytku zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia J. Stawicki, Lwówek, pow. Nowy Tomysł. zdw 36 326

Beczki dębowe
zbiorniki żelazne, wentyle parowe, warsztaty kilimiarские, słuchawki radiowe, woltomierze sprzedamy. Białe Posłańce, Wrocławska 7, telefon 12 30. zdw 36 333

Parcele
najtaniej kupisz lokując pewnie zaośćszony kapitał, bo już od 60 groszy metr kwadratowy za Bramą Warszawską. „Osadopol” Rzeczypospolitej 9. Pw 12 061-24.70

Skład
dwie wystawy z jasnymi ubikacjami i kilkopokojowym mieszkaniem w Toruniu, dobry punkt dla rzemieślnika jest do odstąpienia. - Oferty do „Par”, Toruń, Nr. 968. Pw 12 062-64.186

Sklep
papieru zabawek przedwojny, dobrze prosperujący z mieszkaniem wypadkowo sprzedam. - Bydgoszcz, Śniadeckich 21. Pw 12 063-63.310

Pianino okazjone
sprzeda tania Drygas, Kantaka 5. Pw 12 069-24.79

90
mórg przy Poznaniu, budynki inwentarze bardzo dobre, za 30 tys., wpłaty połowa. Samoliński, Poznań, Wielkie Garbary 42. zdw 36 307-8

Wyprzedaż
płaszczki damskie wiosenne - lato w poniżej cen fabrycznych. - Józef Szuster, Stary Rynek 70. zdw 36 318-9

Dwa razy
tygodniowo sprzedaje droga licytacji wszelkiego rodzaju meble, maszyny do pisania, maszyny do szyćcia, lustra, obrazy, kanapy, fotole klubowe, dywany, obuwie i różne inne towary. Otwarte co dzień od 8.00 do 18.00 godz. Brunon Trzeczak, zaprzyjeżdżony rzeczoznawca i aukcjonar, Wroniecka 4, telefon 2126 i 3175. Pw 11 861/2-24.18/9

Wyprzedaż
mebli z powodu likwidacji po bardzo znizonych cenach Szprygacz, Wielka 18. Pw 11 539

Bacność piekarzel
Mało używaną maszynę ugniatarkę tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 36 337

Maszyna
szewska ramienna. Gęzikiewica, Wodna 12, w podwórzu. zdw 36 357

Dom
nowy, ogród, 3 mieszkania, dołki od 2200 zł sprzedam 20 000 zł, wpłaty 14 000. Kossmann, Fredry 6. zdw 36 362

Gospodarstwo
22 morgi, dom, hodowla rasowych kur i królików, blisko Poznania sprzedam z powodu choroby. - Oferty Kurjer iw 6 256

Samochód
reklamowy Ford okazjone sprzedam. Stary Rynek Ratuszowa 31, restauracja. rw 14 594

5,75 koszula
sportowa z krawatem, paski sportowe od 90 gr; czapki od 1,75; laski od 1,50; kołnierzyki sztywne modne 75 gr; kalessony macco 1,90 koszula 2,45; skarpetki kapielowe 1,25; skarpety 40 gr; niciane 48 gr; jedwabne modne 90 gr; eleganckie jedwabne 1,50; prima 2,25 Warszawski skład fabryczny Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 36 478

Spiesznie
sprzedam 350 mórg (Pomorze) zabudowania dobre żywy, martwy inwentarz żywa, cena 65 000 kamienia na dom lub wydzierżawia objęcie 13 000. Malinowski, Kroszyn, Piastowska 30. zdw 30 472

4,50 bezrękawniki
wełna z jedwabem, bluzki eleganckie jedwabne 10,50, kapelony nowocześnie 4,80; eleganckie welonowe 11,50; Torebki dziecięce od 65 gr; damskie skórzane od 3,90 największy wybór i najtańszej w Warszawskim składzie fabrycznym Jadwiga Poddębelska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 36 474

3,90 Bemberga
oryginalne pończochy. Bemberg prima 4,25; Bemberg złoty najlepszy 5,50; jedwab od prania 1,60 prima 2,50; Fildeccose prima 2,90 Biustonosze 85 gr. jedwabne 1,50 koszula nocna 3,85; paski z podwiązkami od 1,25, kombinacje jedwabne eleganckie 4,50; pantaleony jedwabne 2,75. Warszawski skład fabryczny Jadwiga Poddębelska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 36 476

Bemberga pończochy
oddamy za 3,90 detalicznie według cennika fabrycznego. Hurtownia Pończoch „Atlantic”, Wrocławska 15, I. piętro. zdw 36 889

Samochód reklamowy
Peugeot 512, zupełnie nowe przejeżdżony, w jaknajlepszym stanie korzystnie do sprzedania. „Automobilmechanika”, ul. Dąbrowskiego 63-65, telefon 6201. zdw 36 322

Restauracja
dobre prosperująca w Poznaniu z dużym mieszkaniem zaraz do sprzedania. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 36 394

Rower
półwysięgowy tania sprzedam. — św. Marcina 20, m. 10. zdw 36 475

Urządzenie
składowe, regały, stoły i gablotki sprzedam. Bittner, Dąbrowskiego 79. rw 14 588

Fortepian
krótki jak nowy, zagraniczny. Wielka 15, m. 12. rw 14 591

Kopalnia złota
restauracja, skład kolonialny dobry punkt Poznania z powodu stosunków rodzinnych sprzedam. Agencja Kurjera Przecznicza 1a. zdw 36 423

Powózka
lekka tania sprzedam. Adamski, Piaskowa, 6-7. zdw 36 429

Skład
przyległym pokojem sprzedam. Malecki, Rybaki 20a. zdw 36 431

Przeszko 10 lat
można przechowywać owoce zaprawione w szklach zamykanych. Takowe dostarcza każdemu wylicznie tania, tylko Hurtownia Porcelany Wroniecka 24, podwórze. zdw 36 457

Planino
koncertowe zagr. marki sprzedam Marcelego Mottego 2, mieszcz. 14 zdw 36 370

Restauracja
przy św. Marcynie sprzedam. Metelski, Grobla 27, jadalnia. zdw 36 374

Skład
nabiału, nadający się na filę w Poznaniu sprzedam. Zgl. Kurjer zdw 36 379

Sprzedam
tania szafy, szafonierki, umywalki, zegar regulator, lustro, stół. Półwiejska 22, parter lewo. zdw 36 382

2 kajaki składane
jedno i dwuosobowy sprzedam. Oferty Kurjer zdw 36 337

30 drzwi
i meble kuchenne nowoczesne. Stolarnia Zurkiewicz, Wielkie Garbary 11. zdw 36 391

Dom
z piekarnią na sprzedaż. Cena 20 000 Psuty, Nakło-Notec, ulica Ogrodowa. nwp 11 401

Skład
na każda branżę przy Alejach Marcinkowskiego korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Alceja Marcinkowskiego 16, wejście 5. zdw 36 519

Maszyna
Singera wpuszczana. Szyperska 3, mieszkanie 3. zdw 36 505

Sprzedam pierznię
poduszki, spodki za 175 zł. Zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 36 531

Egzystencja
z wyszynkiem. Inwalidzi pierwszeństwo do objęcia 4 500. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 369

Dom
w Swarzędzu z ogrodem, ulica Strzelecka, sprzedam na dogodnych warunkach. Dom Towarowy, Czesław Gruszczyński, Swarzędz. nwp 11 768

Kuchnia
szafy kuchenne tania, stolarnia Czesława 11, Wilda. zdw 36 410

14
mórg, zabudowania murowane, wplaty 3 000 sprzedam. Tomczak, Poznań, Górna Wilda 67. zdw 36 451

5 KUPNA

Motocykl
używany kupię. Zgłoszenia „Par” pod nr. 24.62. Pw 12 060-24.62

Kupna domu
poszukuje się od 3-6 pokoi z przynależnościami i ogrodem w Poznaniu lub okolicy Poznania w pobliżu dworca kolejowego. Łaskawe oferty z podaniem ceny kupna uprasza się do Kurjera zdw 35 969

Polowania
poszukuje Oficerski Klub Łowiecki jako instytucja racjonalnej hodowli i myślistwa. Reflektujemy na obszary 2-4 tys. mórg połowi polnych i wodnych pod Poznaniem, Poznań, Mazowiecka 57, pułkownik Szuk. zdw 99 274

Potrzebna
zaraz w bliskości Poznania na cele katolickiej instytucji społecznej posiadłość (resztówka) 50-100 mórg z obszerniejszym budynkiem mieszkalnym lub dom z ogrodem na przedmieściu Poznania. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer pod zdw 35 341

Kupuje
złoto, srebro, brylanty i płace najwyższe ceny. F. Tarkowska, Plac Wolności 11. Pw 11 567-20.143

Dom
Poznaniu wzgl. okolicy kupię zaraz wplaty 15 000. Wyczerpujące zgłoszenia Kurjer zdw 35 894

Poszukuje majątku
zimskiego położonego w okolicy większych wsi odpowiedniego na parcelację spółkoma. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 382

Autobus
używany 15-20 osób, silne podwozie możliwe na zadnie podwójne koła kupię. J. Zaplatka, Wroniecka 10. zdw 36 068

Maszynę
do pisania kupię. Młyńska 12 a, mieszkanie 6. zdw 36 036

Kupię
tornister harcerski. Laurentowska, Hotel Polonia. zdw 36 037

Kupię
motor ropowy lub benzynowy — 3-4 KM. Oferty Kurjer zdw 36 095

Kupię
śmietnik żelbetonowy, używany. Oferty Kurjer zdw 36 123

Kupię
długie futro karakulu mało zniszczone. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 178

Składzik
kolonialny mniejszym mieszkaniem kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 36 186

Kupię
skład kolonialny. Oferty Kurjer zdw 36 193

Kamienicę
lub willę kupię. Oferty Kurjer zdw 36 196

Kupię
skład kolonialny, magiel, mleko warzywo, zaplace gotówkę. Oferty Kurjer zdw 36 199

Powózka
używana w dobrym stanie na gumowych kołach, polowczyk lub t. p. kupię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 216

Olejne obrazy
znanych polskich malarzy kupię okazjonalnie z rąk prywatnych. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 36 259

Maszynę
do pilsowania kupię. Oferty Kurjer zdw 36 248

Gospodarstwo
z dobrym domem, rybołówstwem kupię. Oferty Kurjer zdw 36 346

100 — 200
morgowe gospodarstwo kupię, najchętniej prywatne z obciążeniem Banku Rolnego, blisko Poznania, Głoczna Września, Biura i interesowanych proszę tylko o wyczerpujące. Oferty Kurjer zdw 36 347

Samochód
ciężarowy, półtonnowy w dobrym stanie kupię. Spieszne oferty Al. Marcinkowskiego 14, mieszcz. 10. jw 6 270

Maszyny
do szycia używane kupię, dobrze zaplace. Wolnica 45, I. lewo. zdw 36 480

Motocykl
marki, rocznik, zużyte, ostateczna cena podać. Kurjer rw 14 590

Motocykl
używany kupię. Oferty Kurjer zdw 36 443

Samochód
reklamówkę kupię. Oferty Kurjer zdw 36 444

Kupię
dobry stółik pod maszynę do pisania. Tel. 11-82. zdw 36 460

Skład
kolonialny z mieszkaniem kupię. Oferty Kurjer zdw 36 459

Poszukuje szopy
drewnianej lub też z blachy falistej ca 10 do 15 mtr. długiej na przechowanie skrzyń i beczek. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 3 956

6 KAMIENICE

Kamienica
w śródmieściu Poznania, cena 50 tys. zł wplaty 35 000, dochód 5 000 zł sprzedam. Zielke, Gen. Umińskiego 7 a. zdw 35 763

Kamienicę
dobrze rentującą się kupię. — Szczegółowe oferty Kurjer zdw 35 865

Dom
w śródmieściu Poznania 22 pokoje wydzierżawia gospodarz na hotel lub pensjonat. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 028

Kamienica
3 narożnikowa przy kościele Śródką, przebudowana okazjonalnie sprzedam. Jacob Semler, Weneckańska 6. zdw 33 780

Kamienicę
kupię bez pośrednictwa Poznaniu wartości około 60 tysięcy, wplatę 30 tysięcy. Kurjer zdw 35 816

Kamienicę
komfortową narożnik mieszkanie 5, 4, 3 pokojowe sprzedam. Cena 145 000 wplaty 70 000, dochód 15 000, w tem hipoteka 50 000 na 4 lata 8%. Oferty Kurjer zdw 30 035

Willę
wielkopanią nowocześnie Poznaniu okazjonalnie 82 000 wplaty 45 000 Oferty Kurjer zdw 36 134

Kamienicę
blisko Kaponierzy nowocześnie — przy wplatce 120 000 okolicznościowo sprzedam. Poważne oferty Kurjer zdw 36 133

Kamienicę
kupię, wplatę 15 000 zł. Oferty Kurjer zdw 36 226

Dom
pletrowy, ze składem galanterji, towary kolonialne, miasto na prowincji z powodu choroby tania sprzedam, wydzierżawie. — Oferty Kurjer rw 14 564

Willa
dwupiętrowa, komfortowa, 3 łazienki, niedaleko teatru, wplaty 65 000, dochód 11 500, wolna od podatku, hipoteka amortyzacyjna. Pośrednicy wykluczeni. Kurjer zdw 36 459

Kamienicę
w Poznaniu kupię, wplaty 25.000. Oferty Kurjer zdw 36 458

Kupię
willę przy wplatce 30.000 złotych. Zgłoszenia właścicieli do Kurjera zdw 36 373

Kamienicę
Poznaniu za 55 000, wplaty 30 000 sprzedam Malecki, Rybaki 20 a. zdw 34 424

Willa
nowa ukończona wolna 3 lub 5 pokoi, dochód roczny 8.600, cena 60 tys. Oferty Kurjer zdw 36 425

7 PIENIADZ

12 000 złotych
poszukuje na I hipotekę, warunki wedle umowy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 35 814

Kupię
dochodowy dom przy niewielkiej wplatce, ewentualnie dobry skład lub przystąpię do spółki. Wyczerpujące oferty: B. Szulc, Sosnowiec, Wysoka 15. zdw 35 967

Hipotekę
I. do 12 000 kupię natychmiast. Wyczerpujące zgłoszenia Kurjer zdw 35 863

Kupiec
z 10 do 20 000 zł przystąpi jako czynny wspólnik za pewnym zabezpieczeniem kapitału, do zdrowego, dobrze prosperującego przedsiębiorstwa handlu, przemysłu, lub przyjmuje kierownictwo filji, składnicy, zastępstwa itp. Oferty z szczegóły, podaniem bliższych warunków do Kurjera pod zdw 35 167

12 000 zł
poszukuje na I hipotekę gospodarstwo 56 morgowe, ziemia I. klasy od 1 lipca, procent podług umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 060

Pożyczki
2-3 000 zł procent podług umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 031

6 tysięcy
na hipotekę nieruchomości w Poznaniu poszukuję. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 36 092

1 500 — 2 000 zł
poszukuje na rozwinięcie przedsiębiorstwa na pół roku. Zabezpieczenie wekslowe, gwarancje pewne, wysoki procent. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdw 36 107

Kupiec
solidny, prima referencje, niukuje do 5 000. Warunek posada oraz zapewnienie kapitału. Oferty Kurjer zdw 36 239

2 000
pożyczki pół roku, oddam 3 000, gwarancja cesja z większej preteński do odpowiedzialnej firmy. Oferty Kurjer zdw 36 174

10 — 15 000 zł
I. hipotekę wypożyczyć. Oferty Kurjer zdw 36 255

Lekarz
młody przed dyplomem szuka 1 000 zł pożyczki na przeciąg 1 roku za dobrem procentem. Oferty Kurjer zdw 35 532

Pieniądze

wypożyczyć. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 220

18 — 20 tys.
poszukuje na hipotekę domu — procent podług umowy w dużym mieście. Oferty Kurjer zdw 36 223

500
wypożyczyć, procent pokój. Oferty Kurjer zdw 36 165

2 000 zł
poszukuje pod dobrą gwarancją i procentem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 245

Hipoteki
450, 1 250 dolarów na nieruchomościach sprzedam duże damno. Oferty Kurjer zdw 36 251

15 000
poszukuje się na I hipotekę kamienicy na prowincji 15%. Oferty Kurjer zdw 36 309

Pożyczki
osiągnąć moza urzędnicy państwowi, wojskowi i inni za adnotacją na pensji. Wniośki o udzielenie pożyczki przyjmujemy jedynie do 1 lipca, potem nastąpi przerwa aż do odwołania. — Bank Oszczędnościowo - Kredytowy Sp. z o. o. Poznań, Zwierzyniecka 7. zdw 36 348-9

200 zł
dam za uzyskanie pożyczki 2 000 zł spłata ratami miesięcznymi. Oferty Kurjer zdw 36 396

8 DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
kuchnia za czynszem zgóry odda Murkowski, Długa 3. zdw 36 051

2
pokojowe rok zgóry 1 800. Stróż domu, Woźna 10. zdw 35 932

Garaże
do wynajęcia. „Elibor”, Gasiorowskich 6. Pw 11 870-55.231

Mieszkanie
trypokojowe Sołacz, czynsz na przód. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 470

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia Sołacz do wynajęcia. Kurjer zdw 36 072

Mieszkania
1 i 2 pokojowe z wygodami i centralnym ogrzewaniem przy Blokach Grunwaldzkich do wynajęcia. Warunki: ulica Dąbrowskiego 4, m. 10. zdw 36 203

Pokój
kuchnie z nowymi meblami na Wildzie oddam, dzierżawa 40 zł. Adres Kurjer zdw 36 210

Mieszkanie
4 pokojowe wysoki parter, słoneczne, ładne, odnowione kompletnie, ładnie umeblowane odda zaraz gospodarz. Oferty Kurjer zdw 36 219

Pokoje korzystne
2 na lokal biurowy, pracownie, handel, parter, elektryka, gaz, centralne ogrzewanie, 160 zł miesięcznie wydzierżawie. Olekszy, Wały Zygmunta Augusta 10 a. zdw 36 227

Wolne
3 pokojowe, komfort. Dębicka 30. zdw 36 236

Pokój
z klatki schodowej z meblami. Oferty Kurjer zdw 36 315

Trzy
pokoje kuchnia, łazienka, Łazarz, czynsz 30 złotych, pokój kuchnia, objęcie 250 złotych spiesznie wynajmie „Pawilon”, Marszałka Pocha 15. zdw 36 339

Lokal
duży do wynajęcia za dzierżawę. Informacyj Wodna 21, skład. rw 14 585

Pokój
kuchnia za dzierżawę zgóry zopodara. Adres Kurjer zdw 36 462

Mieszkanie
4 pokoje, kuchnia, łazienka, elektryka, wodociąg, grzadki od 1. 7. do wynajęcia. Zgłoszenia Luboń, willa „Olga”. zdw 36 465

Dwa
pokoje kuchnia, czynsz 2 lata zgóry od właściciela. Łukaszczyca 23. zdw 36 380

Nowoczesny skład rzeźniczy
wraz z mieszkaniem wygodnym, podwórzem, piwnicami natychmiast do wynajęcia i właściciela w Pleszewie w środku rynku. Oferty wprost do Antoniego Drożdżaka, mistrza rzeźniczego, Pleszew, Rynek 7. nwp 11 402

2 pokoje
kuchnia, łazienka, naprzód 6 miesięcy dzierżawa 700 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 416

Mieszkania
za dzierżawę wskaże. Malecki, — Rybaki 20 a. zdw 36 421

Plac oparkantony
około 1 500 kwm, przy M. Pocha na budowlane drzewo materiały budowlane lub każda inna branża, na miejscu 3 pokoje, kuchnia, ogródek z mieszkaniem lub bez zaraz właściciel. Adres Kurjer zdw 36 494

9 SZUKA MIESZK.

Pokoju z kuchnią
poszukuje zaraz młode małżeństwo wprost od gospodarza. — Możliwie w śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 819

Pokoju z kuchnią
wprost od gospodarza za dzierżawę zgóry poszukuje. Oferty warunkami Kurjer zdw 35 989

Pokoju
z kuchnia lub dużego pokoju bez kuchni wprost od gospodarza poszukuje. Agencja wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer zdw 33 953

Ogrodnik
mała rodzina poszukuje mieszkania przy willi, zajmie się ogrodnictwem lub portjerstwem. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 091

Pokoju
próżnego za miesięczną dzierżawę poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 36 111

Dwupokojowego
mieszkania z kuchnią poszukuje, zaplace zgóry. Oferty Kurjer zdw 36 112

Poszukuje
4 pokojowe komfortowego mieszkania 1-2 piętro, wszelkie wygody, śródmieście, spokojna ulica lepszy dom. Oferty Kurjer zdw 36 120

Poszukuje
4 pokój kuchnia, łazienki, małym ogrodem, poza śródmieściem, blisko tramwaju najpóźniej 15-go sierpnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 156

Poszukuje
mieszkania 2-3 pokojowego od zaraz. Oferty zdw 36 164

Poszukuje
mieszkania 3-4 pokojowego, łazienka, kuchnia, gaz, elektryczność, Łazarz, Sołacz, Jeżyce. — Szczegółowe warunki zdw 36 207

2 — 3
pokojowego mieszkania wprost od gospodarza poszukuje. Dzielnicę obojętna. Oferty Kurjer zdw 36 277

Poszukuje
2 pokój z kuchnią i przynależnościami na starym mieście, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 36 277

Komfortowego
3-4 pokojowego, odstępne lub czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 36 267

Mieszkania
2 lub 3 pokojowego poszukuje. — Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 36 327

Mieszkania
1-2 pokojowego kuchnia poszukuje. Oferty Kurjer zdw 36 430

Trypokojowego
mieszkania w starszym budynku szukam, czynsz pół roku zgóry. Kurjer zdw 35 127

1 — 2
pokój z kuchnią poszukuje, płace 2 lata zgóry dzierżawę, ewtl. objęcie mebli. Oferty Kurjer zdw 36 331

Szukam
3-4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Oferty podaniem warunków do Kurjera zdw 36 365

Poszukuje
2 pokoje i kuchnię wprost od właściciela za dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 36 414

Mieszkania
2-4 pokojowe możliwe w centrum, poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 36 506

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
czteropokojowe mieszkanie Wienienu/Notecia mies. 45, na 2 pokoje i służącą Poznaniu, Zamiana każdego czasu. Nadaje się dla emeryta. Oferty Kurjer zdw 36 123

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
miły, czysty, Łazarz, Strusia 2, mieszkanie 10. zdw 36 055

Pokój
umeblowany od 1 lipca, Wierzbicze 39 a, m. 15. zdw 35 682

Gimnazjastów
młodszych na stancje z utrzymaniem i troskliwą rodzicielską opieką ewentualnie korepetycje w domu, w pięknej willi z ogrodem przy ul. Śniadeckich 44, blisko gimnazjum Marcinkowskiego i Paderewskiego przyjmie od września. Zgłoszenia Poznań, Śniadeckich 44. Pw 11 833-24.40

Pensjonat
żony profesora gimnazjum, lektora Uniwersytetu przyjmują gimnazjalistki i studentki. Najzdrowsza dzielnica Poznania, willa komfortowa, ogród, pianino, konserwacja francuska, miesięcznie 150-200. Zgłoszenia Kurjer zdw 99 983

2 wielkie
pokoje umeblowane w willi Koniopnickiej 7, wynajmie zdw 35 380

Pokój
niekorepujący dla osoby zachę. — Ratajczaka 11 a, II. wejście, parter, lewo, m. 25. zdw 36 269

Gimnazjastów
przyjmę od roku szkolnego, pomoc w nauce opiekę staranna. Wielkie Garbary 8,

Pokój
dwom osobom wynajme. Scholz, Małe Garbary 2. zdw 36 285

Pokoik
umeblowany. Śniadeckich 22. II. piętro, prawo. zdw 36 287

Pokój
dla 2 osób. Łąkowa 9, mieszkanie 9. zdw 36 249

Pokój
niekrepujący na dwie osoby 1. 7. Zielona 3, mieszkanie 25. zdw 36 298

Pokój
frontowy dla dwóch pań lub pań w wynajęcie. Rybicka 9, III, lewo. zdw 36 301

Pokój
elegancki zaraz elektryka. Piotra Wawrzyńska 51, parter, lewo. zdw 36 303

Pokoik
miły inteligentnemu panu. Śniadeckich 30, mieszkanie 2. zdw 36 314

Pokój
wejście niekrepujące, światło elektryczne. Wały Jana III, 11, mieszkanie 4. zdw 36 322

Pokój
duży 1 lub 2 osobom. Kantaka 5, II, prawo, front. zdw 36 330

Pokój
wynajme. Nowy Rynek 14/15, parter, prawo, Drodżyńska. zdw 36 334

Pokój
umeblowany. Wierzbicice 53, m. 1. zdw 36 343

Pokój
Wierzbicice 39 a, parter, prawo. zdw 36 345

Lepszemu
panu, fortepian, elektryczność. — Plac Nowomiejski. Adres Kurjer zdw 36 350

Słoneczny
1—2 osobom. Kochanowskiego 5, m. 1. zdw 36 356

Pokój
frontowy bezdzietnemu małżeństwu. Romana Szymańskiego 1, mieszkanie 17. zdw 36 361

Słowackiego
34, I, lewo, pokój. jw 6 255

Pokój
umeblowany, dwuosobowy, pierwszego piętra wolny. Prusa 19, II, prawo. jw 6 259

Bardzo
młutki pokój. Zórawia 13, I, p. tr. lewo (Jeżyce). jw 6 260

Pokój
balkonowy 1—2 osobom. W. Garbary 47, m. 5. jw 6 261

Pokój
umeblowany, osobnym wejściem dwóm panom. Poznańska 22, mieszkanie 5. jw 6 262

Pokój
wmeblowany tanio wynajme. — Kraszewskiego 10, mieszkanie 2. jw 6 263

Wspólny
Dąbrowskiego 43, II, podwórze, prawo. jw 6 266

Jackowskiego
43, mieszkanie 6, zaraz. jw 6 268

Pokój
niekrepujący bez pościeli dla państwa od 1. Słowackiego 42, I, prawo. jw 6 271

Pokój
dla pańienek. Pawlicka, St. Rynek 43, dom tylny, II, rw 14 586

2 pokoje
z balkonem, oddzielne, zupełnie miłe, czyste, telefon, elektryczność, łazienka od 1 lipca wolne. Skarbowska 3, II, piętro, lewo. zdw 36 333

Pokój
z utrzymaniem dla 1 lub 2 pańienek. Ogrodowa 9, III, piętro, prawo. nw 11 998

Pokój
Marcelińska 3, I, lewo, narożnik Grunwaldzkiej. zdw 36 478

Pokój
duży, frontowy do wynajęcia. — Wierzbicice 31a, II, lewo. rw 14 599

Skromnej
pańienki wspólny pokój. Nowak, Mostowa 30, III. rw 14 592

Pokój
słoneczny. Śniadeckich 9, mieszkanie 1. zdw 36 355

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Miłyńska 12a, III. zdw 36 445

Wynajme
1. 7. pokój z balkonem, słoneczny dwóm panom. Adres Kurjer zdw 36 447

Wynajme
frontowy pokój od 1 lipca. Ogrodowa 5, parter, prawo. zdw 36 450

Pokój
duży, frontowy, balkon, śródmieście. Zielona 2, I, piętro. zdw 36 463

Pokoje
1 lub 2 osobno lub razem frontowe balkonowe, światło elektryczne, klatki schodowej dwóm pańiom lub panom. Adres Kurjer zdw 36 520

Pokój
frontowy dla pań. Grobla 27, mieszkanie 8. zdw 36 377

Pokoje
do wynajęcia. Matejki 58, m. 11, tel. 63-00. zdw 36 390

Zupełnie
niekrepujący dla sytuowanej osoby. Piekary 24, mieszkanie 2. zdw 36 371

Elegancki
pokój elektryczność, łazienka, — lepszemu panu. Śniadeckich 21, mieszkanie 2. zdw 36 366

Pokój umeblowany
dla dwojga osób czysty, słoneczny, wynajme. Wielkie Garbary 36, mieszkanie 22. zdw 36 563

Gimnazjastów
wyższych klas 2—3 z lepszymi warunkami. Opieka, dobre odżywianie zapewnione. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 400

Pan
wspólny 30, Wrocławska 13, m. 11. zdw 36 401

Słoneczny
elektryczność od 1. Kraszewskiego 11, III, lewo. zdw 36 363

Panience
lub starszej pani wspólny. Strzelecka 21, m. 14. zdw 36 366

Pokój
skromny dla 2 pańienek. Marcina 41, Podorecka. zdw 36 413

Niekrepujący
wynajme. Śniadeckich 10, m. 9. zdw 36 489

Pokój
Górna Wilda 67, mieszkanie 7. zdw 36 406

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1. 7. Piekary 24, m. 4. zdw 36 407

Dwa
pokoje frontowe, elektryczność od 1. Kanakowa 4, m. 10. zdw 36 410

Dwa
pokoje umeblowane, oddzielne. — Bukowska 9, II. zdw 36 497

Ładny
frontowy Kwiatowa 13, III, prawo. zdw 36 502

Ładny
dwa-trzyosobowy korzystnie. — Niegolewskich 1, mieszkanie 8. zdw 36 503

Elegancki
słoneczny pokój dla inteligenta. — Ratajczaka 28, mieszkanie 7. zdw 36 518

12 SZUKA POKOJU

Niekrepującego
skromnego pokoju poszukuje. — Oferty z ceną Kurjer zdw 36 806

Panienska
cały dzień poza domem, szuka pokoju skromnie umeblowanego z elektrycznością od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 942

Młode
małżeństwo szuka pokoju wspólnego najchętniej na Jeźcach. — Zgłoszenia Kurjer zdw 36 007

Pan
poszukuje pokoju umeblowanego z 40, od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 36 076

Pokoju
umeblowanego, dużego, spokojnego, używaniem kuchni poszukuje pracująca małżeństwo. Oferty, cena Kurjer zdw 36 161

2 pańienki
szukają taniego pokoju. Oferty Kurjer zdw 36 172

Pokoju
używaniem kuchni niekrepującego poszukuje nauczycielka. Oferty Kurjer zdw 36 217

Pokoju
bezdzietnego małżeństwo, używaniem kuchni lub próżnego. Oferty Kurjer zdw 36 335

Pokoju
skromnego w okolicy placu Śa-pieżyńskiego ewtl. wspólnego poszukuje pani. Oferty Kurjer zdw 36 355

Inteligentny
pan szuka pokoju umeblowanego z niekrepującym wejściem od 15 lipca. Cenę pokoju podać. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 470

Niekrepującego
czystego, śródmieściu, 1 lipca szuka pan. Oferty Kurjer zdw 36 481

13 LOKALE

Składowo
nadającego się na drogerię, w mniejszym, ruchliwym miejscu, poszukuje zaraz, wgl. później. Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego. Gniezno 159. nw 11 721

Lokale
przemysłowe w centrum miasta, jasne, suche, samodzielny budynek ca 1000 m², pokoje na biura, nadające się na fabrykę, hurtownię i t. p., nadzwyczaj korzystnie położone do wydzierżawienia od 1. 7. 31, lub później. — Zgłoszenia dla właściciela domu do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 24.61. Pw 12 050-24.61

Ubikacje
fabryczne wydzierżawia gospodarz Dąbrowskiego 88. zdw 36 030

Obszerny
lokal na biura przy placu Wolności front I. piętro do odciążenia od zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 708

Lokal
na warsztat 25 m kw. w śródmieściu wydzierżawia gospodarz. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 027

Lokal
parter i piętro, 14 okien w podwórzu Wielka, nadający się na magazyn, biura, interesy handlowe solidnej firmie wynajme zaraz administrator. Bukowska 43, mieszkanie 5. zdw 35 907

Lokal
handlowy wielki Pocztowa 23, szerokie okno wystaw, obszernie piwnice wynajme gospodarz. zdw 35 996

Ubikacje suterene
w centrum miasta nadające się na przemysł, rzemiosło, składnice do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 36 079

Składnicę
suchej, jasnej ca. 300 mtr. poszukuje zaraz poważne przedsiębiorstwo. Oferty do Kurjera zdw 36 181

Korzystne ubikacje
dwa, duże, jasne na handel, biura, pracownie po 160 zł miesięcznie przy Starym Ryнку wydzierżawia Oleksy, Wały Zygmunta Augusta 10a. zdw 36 813

2 ubikacje
front, parter, Kraszewskiego 9b, odda zaraz gospodarz. zdw 36 353

Wynajme
zaraz ubikacje 5x6 na warsztat. Adres wskaże Kurjer zdw 36 448

Ubikacyj
(warsztatowe) ewtl. szopy potrzebują. Oferty Kurjer zdw 36 383

Pokój
ewentl. dwa na ciche biuro, telefon, centrum, dobre polecenia inteligentnemu lub organizacyjn. — Oferty Kurjer zdw 36 491

Ubikacje
przemysłowo-handlowe odda Jaskowska Strzelecka 14 a. zdw 36 509

14 DZIERŻAWY

20 pokoi
komf. centralnym ogrzewaniem, najruchliwszej ulicy Bydgoszczy na kliniki etc. wydzierżawia. Kolecki, Bydgoszcz, Gdańska 41. zdw 36 149

Mieszkanie
6 pokojowe komf. centralnym ogrzewaniem, najruchliwszej ulicy Bydgoszczy dla lekarza, adwokata ect. wydzierżawia. Kolecki, Bydgoszcz, Gdańska 41. zdw 36 151

Willa
5 pokojowa part. do wynajęcia na letnisko lub na stałe przy ul. Naramowickiej Oferty lub adres wskaże Kurjer zdw 36 027

Warsztat garaż
do wydzierżawienia. Głobisz, Kwiatowa 4. zdw 36 270

Pracownia
cukiernicza jest od zaraz do wydzierżawienia. Gdzie? wskaże cukiernia, Dąbrowskiego 36. jw 6 267

Piekarnię
parowa z kompletnym urządzeniem przyległym 4 pokojowym mieszkaniem od 1 lipca, do wydzierżawienia na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 161. nw 11 403

Składowo
z przyległym mieszkaniem wprost do gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer zdw 36 405

15 UZDROWISKA

Krynica
Pensjonat „Reduta” Heleny Nowackiej Poznań, najpięknie położony prawie centrum źródła komfortowo urządzonej kuchnia wykwintna, poleca słoneczne pokoje zniżonych cenach dw 3675

Krynica
wille Jerzy i „Kotwicz” pokoje czerw. wzniesien. jednoosobowy 3.50 wakacje 3.50—4.50, druga osoba dopłaca 1.50 z utrzymaniem 6.50—14. Nawrocka dw 3 715

Truskawiec
Ziemiański pensjonat „Krzysia” położony centrum przyjmują zamówienia. Pw 11 571-21.31

Gdynia
Pensjonat „Świt”, położony obok pomostu pasażerskiego, własny ogród fortepian, biblioteka, łazienka, poleca pokoje balkonowe z widokiem na morze z utrzymaniem i bez (na sezon bielizny ceny zniżone). Kuchnia wyrobowa polsko-francuska. Wydaje obiady kuracjuszm i przejezdnym. Dla wycieczek zniżka. Telefon 14-14 nw 11 484

Dzieci w Rabcel
Zdrowie i siłę zapewni katolickim dzieciom i młodzieży pobyt w specjalnym pensjonacie leczniczo-wychowawczym „Jagoda”. Michał Ciepeliowski w Rabcel. Nowoczesne urządzenia, woda bieżąca zimna i ciepła, Ogród, boiska zabawowe, tel. 28. Fachowa opieka moralna i fizyczna Zakład przeprowadza kurację rabeczską ściśle według wskazań lekarzy. Prospekty na żądanie. nw 11 519

Rabka
Pensjonat „Sławomir” czynny cały rok. Znany z dobroci kuchni i wygód. Poleca pokoje czyste, słoneczne. Ceny przystępne. nw 9307

Rabka - Zaryte
Pensjonat pierwszorzędnym „Kra-kowianka” Słupskiej Słoneczne pokoje, wykwietne utrzymanie. Czerwiec dzieńnie 7 zł, dzieci 5. Lipiec, sierpień 8 zł, dzieci 6. npw 11 607

Zakopane
pensjonat „Arwa”, ul. Zamoy-skiego, odnowiony, pokoje słoneczne, duży salon, fortepian, kryta łaźnia, ogród, kuchnia pierwszorzędna, komfort, od 9 zł, telefon 648. npw 11 565

Nad morzem
pomiędzy Kamienna Góra (Gdynia) a Orłowie, willa 8 pokoi umeblowane i kuchnia, światło elektryczne, wygodny na sezon letni do wydzierżawienia. Oferty listy polecane. E. Godycka, W. Redlowo, pow. Morski, p. Kolibki - Orłowo. nw 11 649

Zakopane
Pensjonat „Soplicowo” telefon 230. Położenie słoneczne wśród parku, Kuchnia wykwintna Garaże, korty tenisowe. Czerwiec od 12 złotych zdw 94 960

Pensjonat
Milobedkiej Kowanówko Oborniki telefon III Idealne warunki obok uzdrowiska Miłowody Ceny przystępne. zdpw 94 570

„Miłowody” Zakład przyrodolecznicy
leczy nerwy i choroby wewnętrzne, ceny niskie Poczta, stacja kolejowa Oborniki Wlkp. zdw 95 813

Zaryte - Rabka
pensjonat „Kra-kowianka” majowej Słupskiej poleca pokoje słoneczne z ciepłym utrzymaniem. Ceny przystępne. zdw 98 282

Kamień — Dobosza obok Jaremcza
Pensjonat „Willa Słoneczna” poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem 5 razy w tydzień, z czerwiec po 2 zł 60, od osoby. zdw 99 310

Truskawiec
źródło — źródło zdrowia. Pensjonat „Ludwik” komfort ceny niskie. zdw 35 072

Letnisko Polskiego Czerwonego Krzyża w Puszczykowie
okolone zewsząd starodrzewiem i świerkami w miejscowości suchej i przepięknej z wyjątkiem wspaniałe są znakomicie dla wypoczynku — poleca higienicznie urządzone pokoje. Odywianie zdrowe Warunki przystępne. — Zgłoszenia Puszczykowo, telefon 9 lub biuro P. C. K. Plac Wolności 17, telefon 41-09, zdpw 35 256

Puszczykowo Willa Ostoja
poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmują Stow. św. Zyty, Piekary 2, parter. zdw 35 191

Puszczykowo
„Pensjonat trzech róż” b. letnisko policyjne poleca pokoje z utrzymaniem i bez. Buchwald Napora zdw 35 562

Hel
pensjonat Helusia w Nowej Kolonii, własna plaża, blisko lasu, kolei, wykwintna kuchnia, poleca pokoje po umiarkowanych cenach. Właśc. Seltenreich. nw 11 751

Willa „Owsianka”
Bukowina ad Zakopane. Czyste słoneczne pokoje z całodziennym pięciopoczątkowym utrzymaniem 6 zł dziennie Porozumienie także p. S. Russówna. zdw 35 860

Zakopane
do Białego, pensjonat Parzyńska Komfort, ciepła i zimna woda, czystość kuchnia wykwintna. — Tarasy balkon, radio, telefon Ceny przystępne. zdw 35 975

Letnisko
20 kilometrów od Poznania, dojazd autobusami, las jezioro, łódki, rybołówstwo, kuchnia pierwszorzędna ceny umiarkowane. Dla rodzin ustepstwa Zgłoszenia Uderska Poznań, Seweryna Mielżyńskiego 26, telefon 23-04. zdw 36 106

Cukiernia kawiarnia
zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Innowrocław, Solankowa 1, mieszkanie 1, dw 9057

Poszukuję
czystego pokoju, las, kąpiel, dobre utrzymanie dla trzech pań i chłopca, lipiec 15 zł dziennie. Na sierpień małżeństwo z synkiem. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 290

Słoneczny
spokojny, wygodami, solidnym. Chłapowskiego 8, mieszkanie 2. zdw 30 281

Pokój
umeblowany. Klika, Ratajczaka 7. zdw 36 282

Poronin
pensjonat „Samotna”. Pokoje z werandami, 5-razowe utrzymanie, kuchnia smaczna i zdrowa. Czerwiec 6 zł. Lipiec, sierpień 7 zł dziennie. Dom dalej od szosy i kort tenisowy jest też, dw 3 933

Gdynia
Pokoje słoneczne nad morzem wynajmie Hedrych, willa Raw, ul. Lipowa zdw 36 266

Dla letników
oddam przez lipiec i sierpień w cichej, pięknej okolicy letniej, duży, słoneczny, dwuosobowy pokój. Zgłoszenia znacząco na oddać do Kurjera Poznańskiego zdw 36 229

Potrzebne
letniko od 1. 7. do 1. 9. blisko Poznania, las, woda, owoc. dla rodziny 4 osoby. Zgl. Kurjer Poznański zdw 36 461

Karwia
Pełne morze pensjonat Witowski, dom Radke, pokoje z utrzymaniem 8 zł. Zgłoszenia na miejscu. zdw 30 119

Krynica
willa „Jerzy” przynajmniej pańienki, opieka rodzicielska 6 zł z utrzymaniem. Znacząco odpowiada. Aptekarzowa Prosiowa, dw 3958

Kulturalny
mezzynaj poszukuje dłuższego pobytu w dworze lub leśniczówce Zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 30 530

Zakopane
Pokoje, willa prywatna, lipiec i sierpień tanio do wynajęcia. Ciepłota utrzymania na życzenie. Wspianale położenie widok. — Wiadomości: Poznań, Antoni Rose, Nowa 8. Pw 12 074-24.104

Zakopane
„Lotos” — „Kubinówka” położone wśród ogrodu, łąk. Ceny niskie. nw 11 765

Poronin - Zakopane
Wypocznik w idealnych warunkach dla zdrowia. Uroczyste położenie — góry, lasy, potoki. Wspianale tereny dla turystyki górskiej. Pensjonat „Szarotka” — L. Dziuban, Poronin-Suche do Zakopane. Całkowite utrzymanie czerwiec 5 zł, lipiec sierpień 6, 6.50 Wikł zdrowy posiłki. Ulgi kolejowe. zdw 36 412

Letnisko Chodzież
pokój frontowy z balkonem 5 minut do jeziora. Zgłoszenia Poznań, skr. poczt. 377 zdw 36 420

16 OSOBISTE

Ty
lubisz pocztę pantoflowa. 27. 11. Pw 12 070 55.320

Obelgę
zruczona na mistrza stolarskiego pana Józefa Dobińskiego. Szwarcząd, odwołuje i serdecznie przeprasza. Władysław Witkowski, stolarz. nw 11 763-4

Ostrzeżenie!
zaginęły dolarówka Nr. 7868 Serja 46 lub 47. Premjówka 0.600.000. Ostrzegam przed kupnem. Uczciwie znalazła zechce oddać za dobrem wynagrodzeniem. Katarzyna Draberowa, Poznańska 16. zdw 36 354

Weksel
na 200 zł. platny 1 lipca 1931 r. zyrant Bernard Reimer unieważniam. Zofia Reimerowa, Poznań zdw 36 418

Weksel
z wystawienia W. Knake in blanco na zł. 316,72; który nam zarynżaj unieważniamy i ostrzegamy przed jego nabyciem. Centralna Poznańska Fabryka Wyrobów Gumowych Poznań zdw 36 496

21 ZGUBY

6
czerwca zagubiłem Poznaniu książeczkę wojskową z nazwiskiem Franciszek Fonfara. Znalazcę upraszam złożyć Komisarjacie I. przy Gołębim, zdw 33 906

Zostawiono
17. bm. tekę w tramwaju 4. — Proszę zwrócić za wynagrodzeniem. Rybaki 23, m. 8. zdw 30 126

Znalezione
portmonek, kluczyk, zawartością pieniężną, 2 losów loteryjnych, Odebrać: Zupańskiego 13, m. 3. zdw 30 221

Zgubiłem
19. 6. o godz. 17.15 zegarek Omega z łańcuszkiem na ulicy Marszałka Pocha od numeru 65—71. Uczciwego znalazcę proszę o oddanie za wynagrodzeniem pod adres: Jaskowiak Edward, Kolejowa 38, a pp. Prylewickich, zdw 30 477

22 ROZMAITE

1 000 pięknych jedwabnych bluzek milanaisé
dla reklamy 9.25—10.25 sztuka sprzedaje Haydukowa św. Marcina 64. zdw 35 154

Zakład fotograficzny
piewszorzędny sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 35 821

Petrobalsam
produkt ropy naftowej i olejów balsamicznych, leczy i ususza natchmiast bóle reumatyczne artretyczne, tebes. Informacyjnie udziela aptekarski Hessel, Lwów, Chmielowski 12 Pw 11 568

Na wyjazd
niezbędne kostiumy kąpielowe, tenisówki, swetry, garsonki wykonuje, przerabia „Tricot” Szymańskiego 10, przy świętokrzyskim, mieszkanie

Wdowiec

starszy, samotny, solidny, były kierownik kucyki, obecnie czynny w małym zakresie prawniczym, znawca spraw ekonomiczno-politycznych, właściciel dwóch kamienek, majątek netto 180 000 poszukuje odpowiedniej partii. — Panny lub wdówki do lat 33, zechca laskawie zgłosić możliwość s fotografiją do Kurjera zdw 36 689

Kawaler

lat 33, przystojny 172 wysoki, wybitnej inteligencji przemysłowiec kupiec, znanca spraw ekonomiczno-politycznych, właściciel dwóch kamienek, majątek netto 180 000 poszukuje odpowiedniej partii. — Panny lub wdówki do lat 33, zechca laskawie zgłosić możliwość s fotografiją do Kurjera zdw 36 689

Poznanianka

zgrabna, przystojna, brunetka, lat 28, szuka towarzysza dobrze sytuowanego w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer zdw 36 115

Agronom

s gotówka 80 000 zł lat 40, szuka znajomości pań z posiadłością ziemską lub kamienką. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 162

Panna

lat 35, posiadająca 2 000 zł gotówki pragnie wyjść za mąż. — Oferty Kurjer zdw 36 183

Przystojna

ziemiankę posłubi wyższy urzędnik państwowy. Poważne zgłoszenia Kurjer zdw 36 215

Kupiec

kawaler, lat 31, rz. kat., współwłaściciel przedsiębiorstwa, wartości 500 000 zł, traktujący życie bardzo poważnie, z braku znajomości szuka ta droższą żony. Pannie inteligentnej, przystojnej, muzykalnej, do lat 21, proszona są o nadesłanie zgłoszeń z fotografiją i krótkim życiorysem (zwrot oraz ościsła dyskrecja zagwarantowana) do Kurjera Poznańskiego zdw 36 237

Kawaler

lat 40, własnym mieszkaniem, poszukuje znajomości celem ożenku. Pannie, mającej zamiłowanie do handlu zechca zgłosić oferty Kurjer zdw 36 241

Kawaler

lat 31, na państw. posadzie (450 zł), pragnie poznać pannę lub młodą wdówkę inteligentną i gospodarną, z odpowiednim posagiem lub posiadającą jakiś zawód. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 36 294

Kawaler

rzemieślnik, lat 34, znający samodzielną pracę, szuka uczciwej i religijnej panny lub młodziej wdowy, celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 36 306

Kawaler

lat 29, posiadający 100 móż bez długu, poszukuje żony, dla wspólnego dobra majątek pożądan. Oferty Kurjer zdw 36 312

Kawaler

piećdziesiątka, zdrowy na ciele i duszy, wysokiego postaci, samodzielny kupiec w Poznaniu, szuka przyjaźni starszej panny lub wdowy materialnie niezależnej. Cel matrymonialny. Sprawę traktuje się serio i honorowo. — Anonimy do kosza. Proszę zgłoszenia pod zdw 36 336 do Kurjera Poznańskiego.

Kawaler

lat 32, szatyn, wysokiego wzrostu, właściciel dobrze prosperującego przedsiębiorstwa, szuka inteligentnej żony z zamiłowaniem do kupiectwa. Dla wspólnego dobra majątek pożądan. Oferty Kurjer zdw 36 378 do Kurjera Poznańskiego. Gdynia, nr 11 396

Znudzony

samotnością kawaler, kupiec, lat 40, wysoki brunet z własnym przedsiębiorstwem handlowym — Pragnąłby się wkrótce ożenić, poszukuje odpowiedniej znajomości. Pannie racza szczegółowe zgłoszenia z fotografiją przesłać do Kurjera zdw 36 498

24 NAUKA

Doktorat

i całkowite studia akademickie w wszystkich dziedzinach wiedzy. Po ukończeniu studiów dyplom uniwersytecki — International Academic Office. Boite postale Nr. 524, Bruxelles (Centre) Belgia. zdw 93 783

Pensjonat

imienia Felicjana Szczerbińskiej Skarbowska 9, przyjmuje kursistki na czas wakacyjny. zdw 33 009

żeńskie

Kursy Techniczne
Poznań, Focha 2. Przygotowanie: 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej. Prospekt 20 gr. zdw 35 596

Student

na pokój udzieli francuskiego, łaciny, niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 36 329

Francuska

Poszukuje pokoju z utrzymaniem na lekcje francuskiego i muzyki na wsi — miesiąc, Matejki 55, u p. Nasieckin, zdw 36 018

Student

udziela wszelkiej pomocy naukowej w zakresie nauk gimnazjalnych, przygotowuje do egzaminów, wyjeżdża na wies. Oferty Kurjer zdw 36 439

Studentka

III. filozofii wyjeżdża na wies jako korepetytorka. Specjalność: francuski. Kurjer zdw 36 183

Student

udziela korepetycji za pokój, zdw 36 340

Książkowości

3 systemów wycząmy szybko, tanio (do zupełnej pewności bilansowej). Postępow. plac Sapieżyński 2 a. zdw 36 263

Stenografii

ksiązkowości udziela Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 85 923

Kursy

stenografii, pisania na maszynie, księgowości rozpoczynamy 2 lipca. Tyran-Zaworska, Strzalecka 33. zdw 36 512/13

Angielka

kursy wakacyjne 15 zł miesięcznie. 3 Maja 5. III. lewo. zdw 36 471

Chłopców

na stół i stancje przyjmie. Dokończ, nauczyciel, Wierzblicze 2. zdw 36 426

Lekcyj prywatnych

przygotowawczych, przedmioty gimnazjalne, seminaryjne udzieli także przyjmie prace na wyjazd, załatwi sprawy prawno-sądowe, administracyjne, opracuje referaty, tematy literackie — niezależny student Alfons Glatzel, Toruń, Chopina 26. zdw 36 510

25 MUZYKA

Kwartet warszawski

muzyka salonowa i dancynowa, wolny od 1 lipca. Oferty pod 345 Ekspozycja Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nr 11 638

Pierwszorzędny

duet wolny. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 137

Amatorzy

muzyki grający z nut balabajka, mandolina i gitara potrzebni są do orkiestry. Zgłoszenia Cz. Bielawny, Wolnica 7. zdw 36 344

Skrzypek I

tylko pierwszorzędny potrzebny do zespołu. Adamczyk, Gniezno, Oukiernia Wiedeńska. zdw 36 384

26 ROZRYWKA

Kino Tęcza

wyświetla Nad brzegami Gangesu z Harry Peelem. zdw 36 300

Dla letników

specjalne udogodnienia. Wypożyczalnia książek, Woźna 12. zdw 36 433/4

Podręczniki

używane kupuje. Plac najkoryzystniej „Książka - Antykwariat”, Woźna 12. zdw 36 435/6

Największa najtańsza wypożyczalnia książek

150 zł miesięcznie. Wielki wybór. Ostatnie nowości. Katalog przesłać 10 000 powieści. „Książka - Antykwariat”, Woźna 12. zdw 36 437/8

Ciekawa książka

uprzyjemnia letni wypoczynek. Abonament wakacyjny na warunkach ulgowych w Wypożyczalni Książek Z. Hulanickiej. Wszystkie nowości polskie i francuskie, dział dla młodzieży. Dąbrowskiego 1 narożnik Jasnej, otw. od 9-6. Pw 11 990-24.66

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Śluząca

jako pielęgniarka z dobrymi poleceniami poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer zdw 36 683

Pomorzanka

intellg., z dobrej rodziny, lat 26, umiejąca dobrze prasować sztywne bieliznę, szuka posady pokojówki, miejscowość obojętna, lecz najchętniej na majątek. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 35 663

Francuzka

rodowita, wykształcona, doświadczona, z pierwszorzędnymi referencjami poszukuje posady przy dzieciach w wieku szkolnym. — Mme. Champion, Gogolewo, poczta Niepart. zdw 35 797

Rutynowany

ksiązkowy-bilansista z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 85 851

Kasjerka

biuralistka z większą kauceją poszukuje odpowiedniej posady. — Oferty Kurjer zdw 35 793

Ogrodnik

kawaler poszukuje posady od 1 lipca. Oferty Kurjer zdw 35 934

Kuchmistrz

hotelowo - restauracyjny poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Sikorski, Inowrocław, Świętokrzyska 25. zdw 35 968

Kelner

poszukuje posady zaraz. Może złożyć kaucję 500 zł. Oferty Kurjer zdw 36 002

Bibliotekarka

znająca obce języki 2 letni świadectwo przyjmie posade. Raczynski 2 m. 6. od 2-5. zdw 36 055

Wykształcona Polka

wysza muzyka (ukończ. Konserwatorium), francuski, konserwacja, znajomość innych języków, robót ręcznych, poszukuje kondycji na wsi, na wakacje lub stale. Poważne referencje domów ziemianiskich, Środa, cukrownia, Bieleżyca. zdpw 99 306

Osoba

w średnim wieku, rutynowana nauczycielka śpiewu i włoskiego, francuskiego niemieckiego, chętnie wyjeżdża do dorastających pańienek lub do towarzyszywa starszych osób. Świadectwa i referencje Raczynskich 2 m. 6. od 3-5 zdw 99 956

Pomocnik

ogrodnicy poszukuje posady od 1 lipca lub później, Jaworski, — Dobrojewo, Ostroróg, pow. Szamotuły zdw 85 565

Szofer - ślusarz

kawaler poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 35 595

Szukam

posady jako kierowniczka, kasjerka, ekspedjentka do cukierni, piekarni. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 598

Bezplatnej praktyki

poszukuje uczeń szkoły leśnej — Łaskawe oferty pod adresem: Maliński, Studzieniec, poczta Chodzież. zdw 35 609

Techniczka

dentystyczna, pracująca technicznie i operatywnie, poszukuje posady od 1 lub 15 lipca, miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 35 659

Starsza osoba

inteligentna, wykształcona, znająca gosp. dom., przyjmie za skromnym wynagrodzeniem posażkę skromnie, Zgłoszenia de u samotnej osoby albo do wydo Kurjera Pozn. zdw 35 660

Stenotypistka

polsko - niemiecka przyjmie zastępowo od 1 lipca lub na czas wakacji. Oferty do Kurjera zdpw 36 103

Wychowawczyni

Poznanianka poszukuje posady. Długoletnia praktyka, dobre referencje, pomoc w nauce oraz wyreczenie pami domu, wymagania skromne. Zgłoszenia pod „K. 915” do „Par”. Bydgoszcz. Pw 11 898-63.308

Mistrz piekarski

poszukuje samodzielnego zajęcia lub posady kierownika. Oferty Kurjer zdw 35 582

Dziewczyna

starsza do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem, kochająca dzieci zaraz lub 1 lipca poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 070

Lekarz - dentysta

przyjmuje kierownictwo zakładem dentystycznym lub zastępowo w praktyce dentystycznej kawaler. Oferty do Kurjera zdw 36 073

Panna

znająca robotki bardzo przywiązana do dzieci szuka posady. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 36 082

Bufetowa

rzetelna szuka posady z obsługą gości lub bez. Łaskawe oferty Kurjer zdw 36 083

Panienska

z szkołą handlową poszukuje praktyki bezpłatnie. Oferty Kurjer zdw 36 080

Werkmistrz

mistrz ślusarski obeznany dokładnie z maszynami rolniczymi przemysłowymi, motorami spalinowymi przy skromnym wynagrodzeniu poszukuje posady. Kurjer zdw 36 090

Kucharz

w starszym wieku poszukuje posady w kasynie wojskowym — ewentualnie jako dozorca lasu, jest dobrym myśliwym. Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod zdw 36 088

Bufetowa

uczciwa, dobrymi świadectwami poszukuje posady miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 088

Pokojowa

z dobrmi świadectwami poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 36 099

Sierota

poszukuje posady do dzieci lub pokojowej miejscowość obojętna Zgłoszenia Kurjer zdw 36 100

Samodzielną

kucharkę poszukuje posady od 1. 7. 31. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 108

Posługaczka

młoda, sumienna, uczciwa i czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 114

Ogrodnik

samotny szuka posady 1 lipca. Oferty Kurjer zdw 36 116

Ogrodnik

kawaler poszukuje posady samodzielnej lub pomocnika zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 145

Pomocnik

zegarmistrzowski poszukuje posady. Oferty z warunkami Kurjer jw 6243

Krawcowa

wykonuje suknie od 8 zł. Nowakowa, Skłodowa 12. zdw 36 108

Fryzjerka

manicurzystka, masażystka, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Helena Nowaczykówna, Kościan, Plac Wolności 3. zdw 30 173

Inteligentna

panienka, wykształcenie średnie, prima referencjami poszukuje posady, złoży kaucję. Oferty Kurjer zdw 36 358

Inteligentna

panienka, wykształcenie średnie, włada językiem niemieckim, francuskim poszukuje posady na wies Oferty Kurjer zdw 36 359

Dziewczyna

przyjmie posadę od 1. 7. lub 15. 7. Oferty Kurjer jw 6 264

Sympatyczna

nawskroś uczciwa panienka biegle w ekspedycji, liczeniu pisanu (roczna praktyka) szuka posady: branża obojętna. Oferty Kurjer zdw 36 385

Panna

dzielną znającą dokładnie gospodarstwo wiejskie szuka posady gospodyni wyreczytelki. Oferty Kurjer zdw 36 398

Bufetowa

poszukuje zaraz lub od 1 lipca, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 36 180

Śluząca

uczciwa i spokojna do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer zdw 36 182

Małopolanka

szuka jakiegokolwiek posady, zna się na gotowaniu i krawiectwie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 190

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 197

Panna

znająca szycie, do pomocy krawcowa szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 205

Magister

farmacji z jednoroczną praktyką w wielkopolskiej aptece, język niemiecki, poważny, wysoki, uprzejmy, zręczny w ekspedycji szuka stałej posady od 1 lipca lub później. Pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 208

Wiejska

uczciwa sluząca z gotowaniem szuka posady od pierwszego. — Oferty Kurjer zdw 36 214

Panna

lat 22, poszukuje posady na wsi lub w mieście prowincji, do dziełszych prac biurowych lub do dzieci. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 36 225

Nauczycielka

wychowawczyni z kilkoletnią praktyką, zezwoleniem rządowym, znajomością języka francuskiego, niemieckiego, łaciny i muzyki poszukuje posady. Oferty upraszam do Kurjera zdw 36 230

Biurowa

początkująca, znająca ksiązkowość, korespondencje polską i niemiecką, stenografię i pisanie na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 264

Biurowa

początkująca z ukończ. 6 klas. gimn., i wyższym kursem Miejskiej Szkoły Handlowej przyjmie posadę najchętniej na wsi. Oferty Kurjer zdw 36 275

Panienska

inteligentna, znająca szycie poszukuje posady do dzieci. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 285

Warszawianka

krawcowa pierwszorzędna sżyje tylko pierwszorzędnych domach. Oferty Kurjer zdw 36 284

Krawcowa

młoda na przeróbki i nowe suk

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA

pod wezw. św. Kazimierza
ul. SNIADKOWICZ 64
przyjmuje jeszcze zgłoszenia dzieci do kl. I i II.
codziennie od godz. 12-13.
zw 29839
Marja Rozmaska
właśc. i kierow. szkoły.

Dziewczyna

z gotowaniem skromna chętna.
potrzebna. Kochanowskiego 5.
mieszkanie 4. Zgłoszenia sobota,
niedziele. zdw 36 406

Uczennica

fryzjerska i uczeń potrzebni.
Marszałka Focha 84. narożnik
Szczyńskiej. zdw 366 409

Wymowni

panowie i panie znajdują możliwość
łatwego zarobkowania. Nowicju-
szów wprowadzamy. Bogaty ma-
teriał reklamowy dopomaga do
sukcesu. Zgłoszenia codziennie o
19. Drużbackiej 7. - 11.
zdw 36 402

Podróżującego

na prowincję, pożądaný artykuł.
na prowizję poszukuje. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 30 397

Krawcowe

podreczne, uczennice potrzebne.
Zgłoszenia w poniedziałek „Pa-
ryżanka”. Skarbowska 14.
zdw 36 469

Uczeń

z ukończoną szkołą handlową
może się zgłosić do składku zela-
za. Jan Deierling. Poznań. Szkol-
na 3. Pw 12 080-24.106

Laborantka

obeznana z pracami laboratoryj-
nymi potrzebna zaraz. Zgłoszenia
pod zdw 35 615

Potrzebna

od zaraz bona. Majątek Włókna.
Skoki. zdw 36 163

Szofer

dobry mechanik na krótszy czas
potrzebny. Strzałkowski, Ostró-
wek 10. s/w 192

Biali Posłańcy

Wrocławska 7, telefon
raz. dwa, trzy, zero
1230. załatwiają prze-
prowadzki do Puszczy-
kowa oraz wszelkie zle-
cenia tanio. zdw 30 331

2 elewki

potrzebne do kuchni i pokoju. —
Oferty przesyłać maj. Biernackie
poczta Uniejów, skrzynka pocz. 29.
Kongresówka. zdw 36 281

Służąca

z dobrymi świadectwami do
wszelkich prac domowych zaraz
potrzebna. Różana 4a, mieszka-
nie 23. zdw 36 200

Chorągwie Amerykańskie

na uroczystość odsłonięcia pomnika Wilsona
dnia 4 i 5 lipca poleca

KALAMAJSKI

Upraszam o wczesne zamówienia.
Pw 11 888-24.68

Kucharka służąca

znająca się na dobrej kuchni i
zaprawach w średnim wieku po-
trzebna 1. 7. do dwójki osób na
wsi. Zgłoszenia z opisami świad-
ectw Robowska, Ślawno, p. Lu-
basz. zdw 36 015

10 zł dziennie

Poważne Przedsiębiorstwo Prze-
mysłu Krajowego poszukuje Pań
i Panów do lekkiej piśmiennej
pracy domowej. Gdynia Port.
skrzynka pocztowa 4. dw 3 996

Pań

panów na pensje do sprzedaży
artykułu pierwszej potrzeby. —
Zgłoszenia Strusia 5. III.
zdw 36 260

Uczeń

potrzebny. Piekarnia - cukiernia.
Jeżyce, Zórawia 5. zdw 36 288

Uczennica

inteligentna, starsza, potrzebna
do składki. Możliwość wyczerpania
pisania maszyna. Fibich, obroń-
ca, św. Wojciech 30. zdw 36 290

Kroju i szycia

wyuczam w 2 miesiącach. Także
wieczorami. Wally Królowej Jad-
wigi 3a, parter. lewo. zdw 36 253

Pomocnica

hotełkarska potrzebna zaraz. —
Dąbrowskiego 25, skład obuwi-
a. zdw 36 293

Chemicznie czyści

i naprawia
wszelką garderobę
w 3 dniach — najtaniej

FR. MUSIAŁ
Grobla 27a

zw 29 849

Służąca

młodsza do prac domowych z
szyciem potrzebna Pawlak, Po-
znań, Chwaliszwo 9. zdw 30 124

Panowie

odwiedzający drogerie poszuki-
wani na intratny artykuł sezo-
nowy. Bobrowski, Spokojna 12.
zdw 36 140

Służąca

do wszystkiego uczciwa potrzeb-
na od 1 lipca. Poznańska 20, mie-
szkanie 4. zdw 36 191

Uczeń

malarski potrzebny. Zbąski, Pie-
kary 19. zdw 36 195

Podróżujący

na Poznań potrzebny. Wytwór-
nie cukierków „Romia”. Słowac-
kiego 38. jw 6 248

Zdolnych techników budowlanych

przynajmniej z kilkoletnią praktyką oraz
młodszych dzielnych budowniczych

poszukuje się zaraz. Zgłoszenia z życiorysem i od-
pisami świadectw szkolnych i praktyki uprasza się
nadesłać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod **dw 3951**
Niewzględzone zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi.

Ucznia

z ukończoną szkołą handlową
ładnym charakterem pisma bie-
głego w rachunkach poszukuje
przedsiębiorstwo przemysłowo-
handlowe. Zgłoszenia z własno-
rzecznie pisany życiorysem do
Kurjera zdw 35 563

Poszukuje

młodsze podróźującego z bran-
ży drogerijnej z kaucją lub spól-
nika z branży nadającego się do
podróży z gotówką 5-10 000 zł.
Oferty pod „Drogerzysta”, do
„Par”, Bydgoszcz.
Pw 12 083-63.313

Wielkopolskie Gimnazjum Dr. Brunona Czajkowskiego

podaje do wiadomości, że

egzaminy wstępne

do I kl. gimn. i IV kl. gimn. dla absolwentów 7 kl. szkół
powszechnych odbędą się w dniach 22, 23 i 24 czerwca, o go-
dzinie 10 przy ul. Myłej 5.

Do wszystkich innych klas w dniach 25 i 26 czerwca,
o godz. 10 przy ul. Myłej 5.

Dyrekcja przyjmuje jeszcze zgłoszenia.
Osobne oddziały żeńskie i męskie.

zw 29846

Dyrektor: Prof. Dr. Brunon Czajkowski.

Sklepowego

młodsze (pomocnika handlo-
wego) uczciwego, trzeźwego i
rzutkiego fachowca poszukuje za-
raz spółdzielnia wojskowa. Of-
erty z życiorysem odpisem świad-
ectw i podaniem wysokości kau-
cji, która jest wymagana, należy
składać do ekspedycji Kurjera
pod zdw 35 895

Kuśnierki

maszyniarki, wykończarki po-
trzebne. Aleje Marcinkowskiego
15, futra. zdw 36 511

Ucznia

z odpowiednim wykształceniem
przyjmie Drogeria Uniersum,
Poznań, Fr. Ratajczaka 38.
zdw 36 325

Uczeń

fryzjerski może się zgłosić. Gen.
Kosińskiego 9. zdw 36 332

Mleczarz

zdolny, energiczny, ewentualnie
dzierzawca potrzebny. Oferty
pod „Samotny” do „Par”, Byd-
goszcz. Pw 12 064-63.312

Poszukuje

1 lipca 1931 r. kasjerki dominal-
nej, uczciwej, zaufanej, obezn.
gruntownie z podatkami, kasą
chorych i t. d. Reflektuje tylko
na osobę z dłuższą praktyką i
która wykazałaby się mogła do-
brymi świadectwami. Zgłoszenia
z kopją świadectw proszę prze-
słać pod zdw 36 338

Lakiernika powozowego

młodego, zdolnego, czystego, mo-
gącego się wykazać dobrymi
świadectwami poszukuje się na
stałe zajęcie. Zgłoszenia z odpi-
sami świadectw Kurjer
zdw 35 817/8

Młodsza służąca

czysta, sumienna do wszystkiego
z gotowaniem potrzebna zaraz.
Machalłowa, Kraszewskiego 3.
jw 6 257-8

Ekspedjentka

starsza z branży towarów krót-
kich potrzebna 15. 7. L. Graffo-
wa, Górna Wilda 49. zdw 36 256

Dziewczyna

sumienna, uczciwa i czysta od 1.
7. potrzebna na wieś do wszelkich
prac domowych z prasowaniem
szytwej bielizny. Zgłoszenia z
odpisem świadectw przyjmuję
Dwór Kłoda, p. Rydzyna.
zdw 35 973

Humor zagraniczny



Przy takiej ścieżce bez kapelusza?
Zebyś ty wiedział, jakie to zdrowe na włosy!
(Lustige Blätter, Berlin) S. F.

Na wakacje

elegancka Pani zabiera
sukienkę wypracowaną
w Salonie MÓD
PANI HANKI
Poznań, Gwarna 11.

Doskonałe dobrany perso-
nel pod fachowym kierow-
nictwem, gwarantuje pierw-
szorzędne wykonanie. —
UWAGA: marszantka na
miejscu wykonuje kapelu-
sze, czapeczki i berety do
kompletów.
Hw 98

Służąca

wiejska, uczciwa, sumienna do
wszelkich prac z gotowaniem
poszukuje posady 1 Oferty Ku-
rjer zdw 35 637

Kursy handlowe Tadeusza Preissa

w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka nr. 29.

Nanka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału.
Tygodniowo 30 lekcji. zw 29 723

Nowe kursy 4 lipca 1931.

Wpisy od godz. 9-1 i od 3-6. Prospekty na żądanie.
zw 29820

Krawcowe

działała dziennie 3 zł. Zgłoszenia
Kurjer zdw 35 943

Dziewczyna

szuka posady do wszelkiej pracy
domowej. Zgłoszenia Kurjer
zdw 35 888

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Niebezpieczny raj”.
Aurora: „Harry Peel wóród
1000 niebezpieczeństw”.
Colosseum: „Romans nad
Rio Grande”.
Corso: „Żelazna Mask”.
Edison: „Szkoła miłości”.
Metropolis: „Słodczy zwycię-
stwa” i rewja p. t. „U nas
zawsze wesoło”.
Odeon: „Noce w pustyniach”.
Renaissance: „Krolowie bez
korony” i „Biały Kieł”.
Słońce: „Pieśń życia”.
Tęcza: „Na brzegami Gan-
gesu”.
Wilsona: „Gdy kobiet się
zapomni”.

Przedpłata

na lipiec 1931. za oba wydania razem włącznie tygodniowego do-
datku ilustr. „Jutrzenka Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Po-
znaniu w eksped. 4,00, w agencjach w mieście 4,50, z odnośnikiem
do domu w Poznaniu 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie 5,01
kwartalnie 15,03, pod opaską miesięcznie w Polsce 4,90, w innych krajach 5,11.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p.
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonaci nie mają prawa domagania
się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę,

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej
150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr od 1-lamowego milim.
Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wyd-
ania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do
wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłosze-
nia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem
a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.
część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości,
święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.